

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2022

Yhtymähallitus 28.3.2023 § 43

Ylä-Savon SOTE
KUNTA YHTYMÄ

visma sign

www.vismasign.com

Sisällys

1	TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1	Toimitusjohtajan katsaus	3
1.2	Kuntayhtymän hallinto.....	6
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.4	Kuntayhtymän toiminnan vertailu	9
1.5	Olellaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	10
1.6	Henkilöstö.....	11
1.7	Ympäristöasiat	11
1.8	Arvio tulevasta kehityksestä.....	11
1.9	Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen.....	13
1.9.1	Sisäinen valvonta	13
1.10	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	18
1.10.1	Tuloslaskelma.....	18
1.10.2	Rahoituslaskelma	20
1.10.3	Tase.....	21
1.11	Kuntayhtymän kokonaistulot ja menot	23
1.12	Hankkeet, projektit ja kehittämistyöt	24
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	31
2.1	Strategisten tavoitteiden toteutuminen.....	31
2.2	Talousarvion toteutuminen vastuualueittain.....	36
2.2.1	Hallinto- ja tukipalvelut	36
2.2.2	Talous-, tieto ja kehittämistoiminta.....	40
2.2.3	Hoito- ja hoivapalvelut.....	42
2.2.4	Hyvinvointipalvelut.....	47
2.2.5	Terveyspalvelut	51
2.2.6	Ympäristö- ja terveysvalvontapalvelut	55
2.3	Tuloslaskelma.....	58
2.4	Rahoituslaskelma	60
2.5	Investoinnit	61
2.6	Kuntien maksuosuudet 2022.....	63
2.6.1	Kaikki kunnat.....	63
2.6.2	Iisalmi	67
2.6.3	Kiuruvesi	70
2.6.4	Sonkajärvi	73
2.6.5	Vieremä	76
2.7	Jäsenkuntien maksuosuuden kehitys vuosien 2011–2022 tilinpäätöksissä	79
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	85
3.1	Tuloslaskelma	85
3.2	Rahoituslaskelma	86
3.3	Tase	87
3.4	Eriytetyt laskelmat.....	89
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	90
5	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	100

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Toimitusjohtajan katsaus

Uuden edessä

Kuntayhtymän viimeinen tilinpäätös ja toimintakertomus on käsissä. Vielä piirtyy muistikuvii toiminnan aloituksen hetket 1.1.2010, silloinkin olimme uuden edessä. Yläsavolaiset neljä kuntaa ovat olleet maakunnan uranuurtajia ja jäävät myös historiaan kuntina, jotka uskalsivat katsoa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristötoimen asioita uudella tavalla, osoittaa yhteistyön voimaa ja luoda alueelle elinvoimaa. Kuntayhtymän ja jäsenkuntien yhteistyö sekä omistajaohjaus on ollut merkittävimpiä onnistumisen edellytyksiä. Kuntayhtymillä on ollut usein negatiivinen kaiku poliittisessa päätöksenteossa ja kansalaisten keskuudessa – elävät omaa elämäänsä rahoittajasta välittämättä. Halusimme erityisesti tässä olla edistyksellisiä. Tämä tapa tehdä työtä yhdessä kuntalaisten hyväksi on onnistunut.

Kuntayhtymän viimeisiä toimintavuosia on leimannut sote- ja pelastustoimen uudistuksen eri vaiheet sekä erittäin haasteellinen koronatilanne vuosien 2020–2021 aikana. Olemme olleet aktiivinen toimija kaikissa sote-valmisteluvaiheissa. Olemme olleet maakunnan kolmanneksi suurin toimija sairaanhoidopiirin ja Kuopion kaupungin jälkeen. Pohjois-Savon hyvinvointialue on aloittanut toimintansa vuoden alussa.

Vuoden 2022 aikana kuntayhtymän toiminta on keskittynyt palvelutoiminnan ylläpitämiseen ja turvalliseen sekä häiriöttömään toiminnan siirtymiseen hyvinvointialueelle. Kehittämistoiminta on ollut hyvinvointialueen toimintaa tukevaa. Erityinen haaste palvelutoiminnan ylläpitämisessä on ollut viimeisten vuosien aikana heikentynyt työvoiman saatavuus, joka koskettaa lähes kaikkia toimialan ammattiryhmiä. Myös osa yksityisistä palveluntuottajista on kokenut samoja haasteita. Kuntayhtymä järjestämisvastuullisena on joutunut sopeuttamaan toimintaa mm. asumispalvelujen osalta, kun yksi asumispalveluyksikkö joutui päättämään toimintansa. Lainsäädännön mukaiset henkilöstömitoitukset ovat yhdessä työvoiman vaikean saatavuuden kanssa aiheuttaneet mm. sen, että joitakin hoiva- ja osastopaikkoja on jouduttu supistamaan. Tämän seurauksena jonot ja odotusajat ovat pidentyneet. Palveluketjussa osastohoito – asumispalvelut ja kotihoito ovat kuormittuneet. Edellä kuvattu ilmiö on myös nostanut palvelujen yksikköhintoja niissä toiminnoissa, joissa supistuksia on jouduttu tekemään. Tämä on myös laajempi sekä maakunnan alueen että koko maata koskeva haaste, johon hyvinvointialueen tulisi pystyä vastaamaan uudella palvelurakenteella, toimintamalleilla ja resurssien kohdentamisella.

Vuoden 2022 aikana olemme myös valmistelleet jäsenkuntien kanssa yhteistyössä kuntayhtymän purkamiseen liittyviä toimia sekä kiinteän omaisuuden kauppaan liittyviä asioita. Alueellisestikin erittäin merkittävä kiinteistökauppa toteutuu tammikuun lopussa 2023, kun Iisalmen kaupunki ostaa kuntayhtymän omistamat kiinteistöt rakennuksineen (sairaalakiinteistöt sekä eläinklinikka). Kiinteistökaupan arvo on n. 39 miljoonaa euroa. Lisäksi vuoden aikana jäsenkunnat ovat sopineet, että ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelun palvelut siirtyvät vastuukuntamallin mukaisesti Iisalmen kaupungille 1.1.2023. Kuntayhtymän purkamisajankohta on 28.2.2023 ja toiminta päättyy, kun tilinpäätös ja toimintakertomus on hyväksytty ja vastuuvapaus myönnetty toukokuun 2023 loppuun mennessä.

Terveyskampus-hankkeen viimeinen peruskorjausvaihe on parhaillaan meneillään ns. vanhan sairaalan (Vire) tiloissa ja valmistuu kuluvan vuoden aikana. Vuoden 2022 aikana Kampus-hankkeen uudisrakennus, Pulssi, on ollut käytössä ja rakennuksen vihkiäisiä vietettiin keväällä 2022. Iisalmen terveyskeskusrakennus sai nimikilpailussa nimen ”Terveys”. Kampushanke on aloitettu suunnittelulla 2014 ja se tulee päätökseen, kun pysäköintiratkaisu valmistuu. Hanke on ollut pitkäkestoinen eri vaiheinen, erittäin hyvin hallittu kokonaisuus, joka on jatkossa Iisalmen kaupungin omistuksessa. Hyvinvointialue vuokraa tilat kaupungilta. Lastenkoti Taskukello valmistuu Iisalmeen kaupungin investointina myös vuoden 2023 aikana.

Kuntayhtymän talous on toteutunut vähäisin poikkeuksin talousarvion mukaisena. Palvelujen käyttö jäsenkunnittain vaihtelee. Sonkajärven kunnan maksuosuus poikkeaa merkittävästi suunnitellusta talousarviosta ja johtuu kuntalaisten palvelutarpeen voimakkaasta kasvusta erityisesti ikääntyvien palveluissa. Myös erikoissairaanhoidon palvelujen käyttö poikkeaa suunnitellusta. Jäsenkuntien ali- / ylikäyttöä ei laskuteta erikseen, vaan se huomioidaan kuntayhtymän purkamisen yhteydessä tehtävässä loppuselvityksessä.

Kuntien vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 156,0 miljoonaa euroa. Edellisvuoteen verrattuna maksuosuudet kasvoivat 10,2 m€/7,0 prosenttia. On huomattava, että vuonna 2021 maksuosuudet alenivat ja kasvu vuoden 2020 maksuosuuksiin on 10,2 m€/6,9 %. Talousarviossa 2022 kuntien maksuosuuksiksi oli arvioitu yhteensä 154,8 miljoonaa euroa ja maksuosuuksien toteuma ylitti talousarvion 1,2 miljoonaa euroa eli 0,8 prosenttia. Merkittävimmät muutokset edellisvuoteen verrattuna olivat ostetun erikoissairaanhoidon kasvu 4,0 m€/10,4 %, hoito- ja hoivapalveluiden kasvu 2,1 m€/4,5 % ja perhepalveluiden kasvu 1,2 m€/8,0 %.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymässä oli 31.12.2022 vakinaisessa palvelussuhteessa 1246 henkilöä ja pitkäaikaisissa määräaikaisissa palvelussuhteissa 194 henkilöä. Koko henkilöstö oli yhteensä 1457 henkilöä. Palkkoja vuonna 2022 maksettiin 56 M€ ja henkilösivukuluja 12,4 M€. Sairauspoissaolot ovat vuosilomien jälkeen toiseksi suurin syy henkilöstön poissaoloihin. Terveysprosentti kertoo, kuinka suuri osa henkilöstöstä pystyy hoitamaan työnsä ilman sairauspoissaoloja. Kuntayhtymän henkilöstöstä 35 %:lla ei ollut sairauspoissaoloja. Suurimpana syynä sairauslomiin kuntayhtymän tasolla ovat olleet erilaiset infektiosairaudet ja tartuntataudit. Koulutuksiin käytettiin työaika keskimäärin 2 pv/työntekijä.

Olemme pystyneet toimintamme aikana luomaan hyvän, toimivan sosiaali- ja terveydenhuollon ja ympäristöpalveluiden toimintakokonaisuuden. Palvelutasomme on säilynyt hyvänä ja tästä huolimatta myös kustannustasomme hyvinkin kohtuullisena. Hyvinvointialueen toiminta herättää epävarmuutta ja pelkoakin siitä, että palvelutaso alenee, lähipalvelut karkaavat ja päätöksenteko ei huomioi riittävästi koko maantieteellistä aluetta. Iisalmen sairaalassa on tarjottu erikoissairaanhoidon palveluja kustannustehokkaasti, lähellä ja ilman pitkiä jonotusaikoja joustavasti asiakkaan tarpeet huomioiden. Kuntalaisten huoli palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta on ymmärrettävää. Kaikkien toiveenamme on, että luodut toimintamallit voidaan hyvinvointialueella hyödyntää kehittämällä niitä edelleen asiakaslähtöisesti. Uudistuksen tavoitteet mm. peruspalvelujen vahvistamisesta ovat perusteltuja. Koko sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmän nykymalli on tullut tiensä päähän ja toimintaympäristössä tapahtuvat isot muutokset ajavat merkittäviin rakenteellisiin muutoksiin. Julkisen sektorin, yksityisen ja kolmannen sektorin tiiviimpi yhteistyö ja integraatio on välttämätöntä.

Vuosi sitten olemme joutuneet tilanteeseen, jota olemme pelänneet, mutta emme osanneet odottaa. Euroopan turvallisuustilanne on entistä epävakampi Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Tilanne on järkyttänyt koko kansaa ja tällä hetkellä ei ratkaisua lähiaikoina ole odotettavissa, toki sitä kaikki toivovat. Heijastevaikutukset yhteiskuntaamme ovat olleet voimakkaita. Hintojen nousu, inflaatio, korkojen

nousu, energian hinnan nousu jne. Kaikki vaikuttavat jokaisen elämään ja erityinen huoli meillä kaikilla on heikoimmassa asemassa olevien pärjäämisestä. Uskon, että kaikkien toiveena on rauha ja turvallinen elämä niin vanhuudessa kuin syntyville sukupolville.

Haluan esittää lämpimät kiitokset päättäjille yhteistyöstä ja yhteisestä matkasta kanssanne kuntayhtymän toiminnassa ja yhteistyökumppanina. Erityiskiitokset kuntayhtymän perustamisvaiheessa päättäjille ja kuntajohdolle viisaista, rohkeista ratkaisuista ja nykyisille päättäjille ja kuntajohdolle arvokkaasta tuestanne. Hyvinvointialueen toiminnassa oleville päättäjille toivon voimia ja viisautta.

Kuntayhtymän henkilöstölle ja johtoryhmälle haluan lausua vilpittömät kiitokset, te olette tehneet kaiken mahdolliseksi kuntalaistemme hyväksi. Erityisen lämpimät kiitokset sijaisena toimineelle talousjohtaja Petteri Soiniselle. Toivon teille kaikille jaksamista ja intoa edelleen – hyvä kuuluu kauas!

Uuden edessä

*Ja vaik en mä tiedä
Miten maailma muuttuu
Vaikka en tiitä
Mitä huomenna tapahtuu
On elämä ollut, on elämä ollut
Sellainen aina, sellainen aina
Se ei pysähdy koskaan
Se on sen salaisuus*

*Ollaan yhdessä, tai ainakin yhtä sydämessä
Päivien pidentyessä, jonkin uuden edessä
Kevään lehdillä, on tänäkin vuonna elämä
Päivien pidentyessä, ollaan yhtä sydämessä
Uuden edessä*

(esittäjä mm. Lauri Tähkä)

Iisalmi, ystävän päivänä 14.2.2022

Leila Pekkanen
Toimitusjohtaja

1.2 Kuntayhtymän hallinto

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän organisaatio muodostuu yhtymävaltuustosta, jossa on 15 valtuutettua ja yhtymähallituksesta, jossa on 15 jäsentä. Kuntayhtymässä on lakisääteisten yhtymähallituksen ja tarkastuslautakunnan lisäksi ympäristölautakunta. Yhtymähallituksen alaisuudessa toimii yhtymähallituksen jaosto.

Kuntayhtymän järjestämät palvelut on jaettu hoito- ja hoivapalveluiden, hyvinvointipalveluiden, terveyspalveluiden, ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon palveluiden, talous-, tieto- ja kehittämis-toiminnan ja hallinto- ja tukipalveluiden vastuualueiksi.

Kuntayhtymän organisaatio 2022

YHTYMÄVALTUUSTO

Valtuutettuja 15

Puheenjohtaja Tarja Pirkkalainen

Varapuheenjohtajat Sari Lappalainen ja Eija Oikari

YHTYMÄHALLITUS

Jäseniä 15

Puheenjohtaja Kauko Korolainen

Varapuheenjohtaja Jouni Toppinen

YHTYMÄVALTUUSTON PAIKKAJAKAUMA

Keskusta 6

Perussuomalaiset 3

Sosiaalidemokraatit 2

Vasemmistoliitto 2

Kokoomus 2

TOIMITUSJOHTAJA Leila Pekkanen ja vs. toimitusjohtaja Petteri Soininen (5.3.2022-15.8.2022)

VASTUUALUEJOHTAJAT

Terveyspalvelut Eija Jestola

Hoito- ja hoivapalvelut Anne Mikkonen, va. Jaana Hyttinen 1.-31.12.2022

Hyvinvointipalvelut Seija Kärkkäinen

Ympäristö- ja terveyspalvelupalvelut Martti Veteli

Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta Petteri Soininen

Hallinto- ja tukipalvelut Leila Pekkanen

TILIVELVOLLISET

Virkanimike	Nimi	Aika
Toimitusjohtaja	Leila Pekkanen	1.1.-4.3.2022 ja 16.8.-31.12.2022
vs. toimitusjohtaja	Petteri Soininen	5.3.-15.8.2022
Digi- ja tietohallintojohtaja	Mika Ålander	1.1. - 31.12.2022
Tukipalvelupäällikkö	Anne-Mari Lappalainen	1.1. - 31.12.2022
Siivouspalveluesihenkilö	Tarja Tenhunen	1.1. - 31.12.2022
Henkilöstöpäällikkö	Eeva-Liisa Eskelinen	1.1. - 31.12.2022
Talousjohtaja	Petteri Soininen	1.1. - 31.12.2022
Tieto- ja kehittämisspalvelujen päällikkö	Merja Sahlström	1.1. - 14.8.2022
Talouspäällikkö	Riitta Luukkonen	1.1. - 31.7.2022
Tietohallinnon esihenkilö	Virpi Väisänen	1.1. - 31.12.2022
Hyvinvointijohtaja	Seija Kärkkäinen	1.1 - 31.12.2022
Perhekeskuspäällikkö	Hannele Vesterlin	1.1. - 31.12.2022
Sosiaalityön päällikkö	Ritva Pääkkönen	1.1. - 31.12.2022
Mielenterveys- ja päihdepalvelujen päällikkö	Paula Jormanainen	1.1. - 31.12.2022
Terveysneuvonnan esihenkilö	Johanna Ahonen	1.1. - 31.12.2022
Lapsiperheiden tukipalvelujen esihenkilö	Helena Lindman	1.1.-31.8.2022
	Heidi Komulainen	1.9. - 31.12.2022
Vammaispalvelujen esihenkilö	Sanna Suomi	1.1. - 31.12.2022
Kehitysvammayksiköiden esihenkilö	Elina Puustinen	1.1. - 31.12.2022
Perhesosiaalityön esihenkilö	Marja-Liisa Korhonen	1.1. - 31.12.2022
Aikuissosiaalityön esihenkilö	Outi Heusala	1.1. - 31.12.2022
Aikuispsykiatrisen poliklinikan esihenkilö	Raija Sirkka	1.1. - 30.6.2022
	Pia Kumpulainen	28.7.-31.12.2022
Psykiatrian erikoispoliklinikoiden esihenkilö	Sami Karjalainen	1.1. - 31.12.2022
Psykiatrisen ja riippuvuusosaston esihenkilö	Mervi Kärkkäinen	1.12. - 31.12.2022
Terveysjohtaja	Eija Jestola	1.1. - 31.12.2022
Avovastaanottopalveluiden päällikkö	Sirpa Marjonemi	1.1. - 31.12.2022
Kuntoutuksen ja muiden lääkinällisten palveluiden päällikkö	Manu Leppikangas	1.1. - 31.12.2022
Osastopalvelujen päällikkö	Tarja Huttunen	1.1. - 31.12.2022
Päivystys, kotisairaala esihenkilö	Ålander Johanna	1.1.-30.6.2022
Päivystys, kotisairaala esihenkilö	Leena Holopainen	1.7 -31.12.2022
Ajanvarausvastaanottojen esihenkilö, Iisalmi	Satu Juttula-Moilanen	1.1. - 31.12.2022
Ajanvarausvastaanottojen esihenkilö, Kiuruvesi, Sonkajärvi, Vierevä	Leena Kärkkäinen	1.1. - 11.12.2022
Kuntoutuspalveluiden esihenkilö	Väisänen Tarja-Liisa	1.1. - 31.12.2022
Kuvantamispalveluiden esihenkilö	Riitta Asikainen	1.1. - 31.12.2022
Lääkekeskuksen esihenkilö	Tarja Kärkkäinen	1.1. - 31.12.2022
Välinehuollon ja sihteeripalveluiden esihenkilö	Sisko Kostiainen	1.1. - 31.12.2022
Suunterveydenhuollon esihenkilö	Tiina Lampi	19.4.-31.12.2022
Suunterveydenhuollon esihenkilö	Hanna Soini	1.1.-31.12.2022
Osastopalvelujen esihenkilö, osasto 1	Marja Hokkanen	1.1. - 31.12.2022
Osastopalvelujen esihenkilö, osasto 2	Minna Tuomainen	1.1. - 31.12.2022
Osastopalvelujen esihenkilö, osasto 3	Seija Hämäläinen	1.1- 31.12.2022
Osastopalvelujen esihenkilö, dialyysi	Marja Hokkanen	1.1. - 31.12.2022
Hoito- ja hoivajohtaja	Anne Mikkonen	1.1. - 16.10.2022
	Jaana Hyttinen	17.10.-31.12.2022
Kotihoidon päällikkö	Tanja Miettinen	1.1. - 30.6.2022
	Tiina Kärkkäinen	1.7.-31.12.2022
Asumispalvelujen päällikkö	Jaana Hyttinen	1.1.-16.10.2022

Asumispalveluesihenkilö, Palvelukeskus Kirkonsalmi	Henna Rytkönen Henna Rytkönen Anne Korhonen	17.10-31.12.2022 1.1.-16.10.2022 17.10.-31.12.2022
Asumispalveluesihenkilö, Pienkotikeskus Kangaslampi	Heidi Inkinen Riikka Hujanen	1.1.-30.6.2022 1.7.-31.12.2022
Asumispalveluesihenkilö, Aurinkokartano	Heidi Inkinen Riikka Hujanen	1.1.-30.6.2022 1.7.-31.12.2022
Asumispalveluesihenkilö, Virranranta	Kati Huttunen	1.1. – 7.8.2022
Asumispalveluesihenkilö, Veikkola	Tiina Rönkkö Anne-Helena Huttunen	8.8.-31.12.2022 1.1.-10.8.2022
Asumispalveluesihenkilö, Kalliosydän	Heidi Marttila Kati Huttunen	11.8.-31.12.2022 1.1. – 7.8.2022
Palveluvastaava, asumispalveluostot Kotona asumisen tuen esihenkilö	Tiina Rönkkö Susanna Ålander Tiina Kärkkäinen	8.8.-31.12.2022 1.1. - 31.12.2022 1.1. -30.6.2022
Kotihoidon esihenkilö, Iisalmi	Merita Marin	1.7.-31.12.2022
Kotihoidon esihenkilö, Kiuruvesi	Jaana Räisänen	1.1.-31.12.2022
Kotihoidon esihenkilö, Sonkajärvi	Tiina Karppinen	1.1. - 31.12.2022
Kotihoidon esihenkilö, Vieremä	Hanna-Maija Huovinen Tanja Lappalainen	1.1. -31.12.2022 1.1.- 31.12.2022
Ympäristöjohtaja	Martti Veteli	1.1. - 31.12.2021
Ympäristöterveydenhuollon päällikkö	Aili Heikkinen	1.1. - 31.12.2021

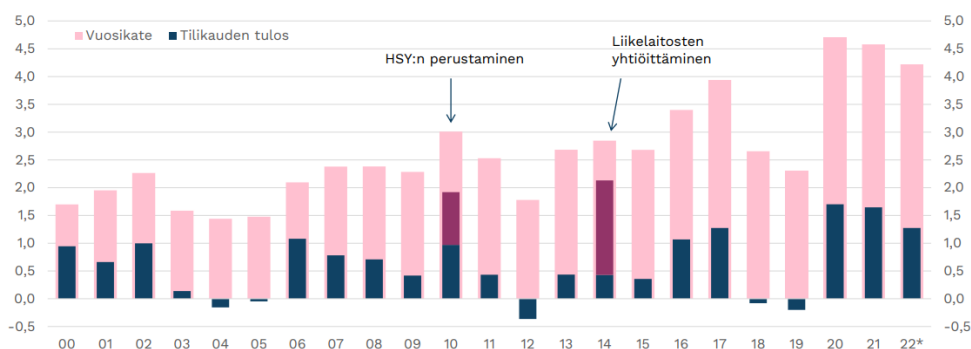
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Tilinpäätöksen 2021 ennakkotiedot

Kuntaliiton tiedotteen (8.2.2023) mukaan kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos vuodelta 2022 on 1,3 mrd. euroa. Tulos heikkeni hieman edellisvuoden 1,7 miljardista eurosta. Kertaluonteiset myyntivoitot paransivat tuloksi, ilman näitä tulos olisi jäänyt alle 400 miljoonaan euroon.

Kuntatalouden kulut kasvoivat ennakkotietojen perusteella 5 prosenttia edellisvuodesta. Odotettavissa on, että kuntayhtymien alijäämien kattamisesta aiheutuvat loppulaskut lisäävät vielä kuntien kuluja. Toisaalta talouskasvu ja työllisyyskehitys kasvattivat yhteisöveron tuottoa 7 %:a ja kunnallisveron tuottoa 5 %: a.

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000-2022, mrd. €

Tilikauden tulos sisältää vuonna 2010 HSY:n perustamisesta johtuvia satunnaisia tuloja noin 0,95 mrd. euroa ja vuonna 2014 liikelaitosten yhtiöittämisestä johtuvia satunnaisia tuloja arviolta 1,7 mrd. euroa.

Lähde: Tilastokeskus 2000-2020, vuodesta 2021 lähtien Valtiokonttorin keräämät tilinpäätösarvot, Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.
7.2.2023

KUNTA
LIITTO

Muut indikaattorit

Väestömuutosten ennakkotietojen perusteella kuntayhtymän alueen väestö väheni 527 henkilöä/1,4 %.

Kunta	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulo-muutto	Kuntien välinen lähtö-muutto	Kuntien välinen netto-muutto	Kunnan sisäinen muutto	Maahanmuutto Suomeen	Maasta-muutto Suomesta	Netto-maahanmuutto	Kokonais-netto-muutto	Kokonaismuutos* tammikuu 2023	Vertailutietona kokonaismuutos* (tammikuu 2022)	Väkiluku 31.1.2023
Iisalmi	7	30	-23	58	57	1	133	2	2	0	1	-18	38	20 780
Kiuruvesi	5	11	-6	11	19	-8	47	0	0	0	-8	-17	-14	7 582
Sonkajärvi	2	8	-6	14	18	-4	25	0	0	0	-4	-9	-7	3 660
Vieremä	1	3	-2	20	13	7	20	2	0	2	9	8	-6	3 435

Lähde Pohjois-Savon Liitto

Pohjois-Savon kuntien työttömät työnhakijat, tammikuu 2023

Lähde: Pohjois-Savon ELY-keskus, TEM

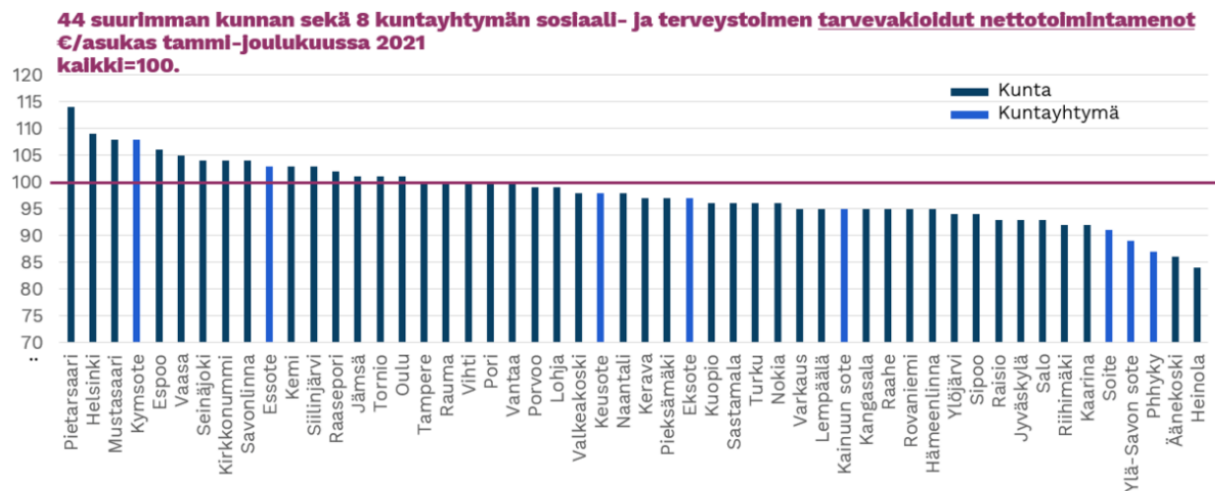
Kunta	Työttömiä työnhakijoita yhteensä tammikuu 2023	Työttömät työnhakijat, %-osuus työvoimasta, tammikuu 2023	Työttömät työnhakijat, %-osuus työvoimasta, tammikuu 2022	Alle 25-vuotiaat työttömät, tammikuu 2023	Pitkäaikais-työttömät, tammikuu 2023	Pitkäaikais-työttömät, tammikuu 2023, %-osuus työttömistä
Iisalmi	1 185	12,5	12,1	164	438	37,0
Kiuruvesi	367	11,2	10,7	34	127	34,6
Sonkajärvi	182	11,8	11,7	14	34	18,7
Vieremä	118	7,3	8,1	12	42	35,6
POHJOIS-SAVO	11 715	10,4	10,5	1 424	3 950	33,7

Lähde Pohjois-Savon Liitto

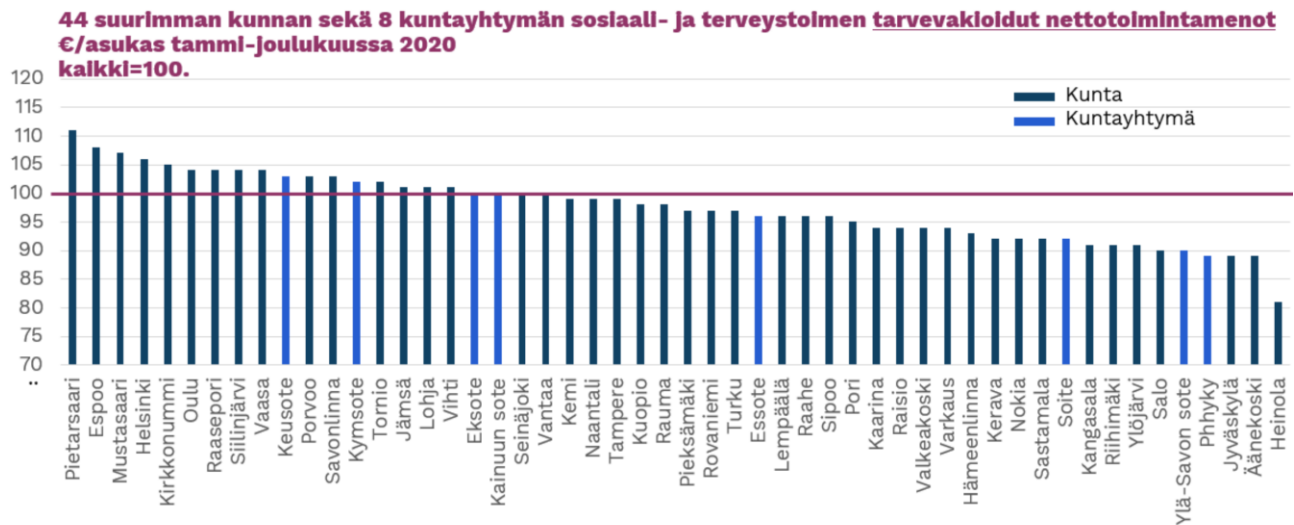
1.4 Kuntayhtymän toiminnan vertailu

Kuntaliitto kokoaa osavuositain Suomen 44 suurimman kunnan/kuntayhtymän sosiaali- ja terveys-toimen nettotoimintamenot. Vuoden 2021 vertailutietojen perusteella tarvevakioidut menot olivat neljänneksi alhaisimmat. Tätä voidaan pitää erittäin hyvänä ottaen huomioon alueen väestöpohja ja sairastavuus. Vuoden 2022 osalta Kuntaliitto ei ole julkaissut arviota ko. vertailusta. Mm. Kuopion, Varkauden ja Siilinjärven kustannukset ovat korkeammalla tasolla.

Suurimpien kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon nettotoimintamenot

Vuoden 2020 vuosikatsauksessa Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä sijoittuu vastaavassa vertailussa viidenneksi.

1.5 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Koronaepidemia vaikutti voimakkaasti kuntayhtymän toimintaan ja talouteen edelleen vuonna 2022. Kuntayhtymässä toteutettiin valtakunnallista hybridistrategiaa, jolla epidemian leviämistä pyrittiin ehkäisemään testaamisen, jäljittämisen ja eristämisen avulla. Koronaepidemian torjunta on ollut koko kuntayhtymän yhteinen tavoite ja työ, mutta merkittävimmät kustannusvaikutukset siitä kohdistuivat vastaanottopalveluihin, jossa toiminnan nettokustannukset ylittivät talousarvion.

Täsmällistä laskelmaa koronaepidemian vaikutuksista kuntayhtymän talouteen on mahdotonta laatia, koska samaan aikaan toimintaan vaikuttaa myös muun ympäristön muutokset. Jotta kustannusvaikutuksia pystytään arvioimaan, kuntayhtymän kirjanpidossa otettiin jo maaliskuussa 2020 käyttöön toimintokoodit, joilla on seurattu sekä epidemiasta aiheutuvia ulkoisia kuluja että myös sisäisiä kustannusten siirtoja. Koronakoodilla kirjattujen ulkoisten toimintakulujen kokonaismäärä tilinpäätöksessä 2022 oli 1,6 m€, joka jakaantui seuraavasti:

1. henkilöstökustannukset 459 000 €
2. palvelujen ostot 536 000 €
  - a. josta koronatestaaminen 495 000 €
3. aineet, tarvikkeet ja tavarat 579 000 €
  - a. pääasiassa suojaruustekustannuksia. Toteuma sisältää kaiken keskusvaraston kautta jaetun tavarat, eli mukana on myös kustannuksia, jotka eivät aiheutuneet epidemiasta.
4. muut toimintakulut 64 000 €.

Valtionavustus koronakustannuksiin vuonna 2022 oli yhteensä 2,8 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueen toimeenpano kesti koko tilinpäätösvoiton. Aluevaltuusto aloitti toimintansa 1.3.2022. Kuntayhtymä oli velvollinen toimittamaan annetuissa määräajoissa lakisäteiset selvitykset sekä käymään yt-neuvottelut liikkeenluovutuksen prosessin mukaisesti. Samanaikaisesti kuntayhtymän henkilöstö osallistui laajasti toimeenpanotehtäviin. Syksyllä ylimmän johtotehtäviin valitut henkilöt toimivat osin sekä kuntayhtymän että hyvinvointialueen viroissa. Toimitusjohtaja oli virkapaalla 1.3-15.8.2022 välisen ajan toimiessaan hyvinvointialueen väliaikaisena johtajana ja talousjohtaja toimi toimitusjohtajan sijaisena. Valmistelu edellytti mittavasti sisäisiä tehtäväjärjestelyjä. Kuntayhtymä sai korvauksia henkilöiden työpanoksesta, jota kohdistui toimeenpanoon ja toimeenpanoa koskeviin valtionosuushankkeisiin (esim. Tulevaisuuden sotokeskus).

Edellä kuvatun lisäksi valmisteltiin ympäristötoimen toiminnan siirtyminen Iisalmen kaupungille liikkeenluovutuksen ehdoin. Lisäksi kuntayhtymän ylin johto on osallistunut kuntayhtymän purkamiseen liittyviin selvitystehtäviin.

1.6 Henkilöstö

Kuntayhtymässä oli 31.12. vakinaista henkilöstöä 1246, edelliseen vuoteen verrattuna vakituinen henkilöstö lisääntyi 20 työntekijän verran. Palkkoja ja palkkioita maksettiin yhteensä 56 M€, vuoteen 2021 verrattuna kasvua +2,5 % (54,7 M€). Sairauspoissaoloja vakinaisella henkilöstöllä oli keskimäärin 20,3 kalenteripäivää/henkilötyövuosi, vastaava luku v. 2021 oli 20,7. Henkilöstövoimavaroja on selvitetty tarkemmin tilinpäätöksen liitteenä olevassa henkilöstökertomuksessa.

1.7 Ympäristöasiat

Kuntayhtymän ympäristöasiat on esitetty ympäristö- ja terveystalouden toimintakertomuksessa.

1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Pohjois-Savon vahvuutena on useilla eri seuduilla olevat kansainväliset vientiyritykset. Kuopion seudun menestymisen takana yhtenä osatekijänä on monipuolinen ja useampaan vahvaan toimialaan pohjautuva elinkeinorakenne. Teollisuudesta puu- ja elintarviketeollisuus ovat merkittävimpiä toimialoja, mutta myös matkailu- ja palvelualoilla on suuri merkitys seudun talouteen. Ylä-Savon vahvuutena puolestaan on seudun metalli- ja teknologia-alan veturiyritykset, joiden rinnalle on syntynyt mittava alihankintaverkosto. Orastavasta taantuman pelosta huolimatta Ylä-Savossa on edelleen vilkas kone- ja metallialan osaajien kysyntä. Seudulla on myös vahvaa maa- ja metsätaloutta. Uhkakuvina sekä Ylä-Savossa että Varkauden seudulla voidaan nähdä elinkeinorakenteen yksipuolisuus, sillä seudut ovat kohtalaisen paljon muutamien veturiyritysten varassa. Yhtenä heikkoutena, Kuopion seutua lukuun ottamatta, on maakunnan väestökehitys ja seutujen ikärakenne.

Ylä-Savossa investoidaan erityisesti julkisella puolella. Uimahallirakennus on valmistumassa ja useita kouluhankkeita on toteutettu ja toteutumassa. Uusien investointien, kuten kulttuurikeskus tai jäähalli, ajoitusta joudutaan nopeiden kustannusnousujen vuoksi harkitsemaan tarkkaan. Samoin yksityisen puolen tuotantorakennusten aloitus- ja laajennushankkeita on laajalti olemassa, mutta korkeat rakennuskustannukset ja materiaalien saatavuus laimentavat hankkeiden aloitushalukkuutta. Seudulle on suunnitteilla myös Suomen tähän mennessä suurin biokaasu- ja nesteytyslaitos. Toteutuessaan laitoksen vuosituotantokapasiteetiksi on arvioitu 125 GWh ja mukana hankkeessa voisi olla noin 300 maatilaa.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa on 9,2 %, mikä on 0,3 prosenttiyksikköä viime vuotta alhaisempi. Työvoiman saatavuus on Pohjois-Savossa entistä suurempi ongelma yhä useammalla alalla. Pohjois-Savon ELY-keskus on päivittänyt työlupalinjaustaan. Siinä linjataan ammatitilat, joilla työvoiman saatavuus on vaikeutunut ja joihin on mahdollista rekrytoida työvoimaa Euroopan unionin ulkopuolelta ilman, että työpaikka on julkisesti haussa. (Lähde ELY-keskus).

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa työvoiman saatavuustilanne on vaikeutunut siten, että palvelurakenne ja koko sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä on uudistettava. Julkisen ja yksityisen sektorin on integroiduttava tiiviimmin ja järjestelmään tulee hakea tekijöitä, joilla kasvavaan ja jo patoutuneeseen palvelutarpeeseen voidaan vastata. Ylä-Savossa saatiin erittäin hyviä kokemuksia edellisen sote-uudistusvalmistelun yhteydessä valinnanvapauskokeilusta. Jotain tämän kaltaista rakennetta tarvitaan uudistumisessa vuosikymmenen loppuun mennessä.

Pohjois-Savon haasteet väestön terveyden ja hyvinvoinnin osalta ovat mielenterveyteen ja päihdeongelmiin liittyvät sairaudet. Lasten ja nuorten ongelmiin tulee hyvinvointialueen löytää koko aluetta

koskevia hyviä matalankynnyksen toimintamalleja. THL (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos) arvion mukaan perustason mielenterveyspalvelujen rakenne on edelleen pirstaleinen ja heikentää yhdenvertaista palvelujen saatavuutta ja laatua.

Hyvinvointialueen haasteena tulee olemaan ikääntyvien palvelut. Koko palveluketjun tarkastelu erikoissairaanhoidon osastohoidosta aina kotiin saakka on ehdoton edellytys asiakkaan palvelutarvetta vastaavalle palvelulle ja integraation edistämiseksi. Asumisen kokonaisratkaisut on tarkasteltava yhdessä kuntien kaavoitus- ja asuntopolitiikan kanssa.

Kansalaisilla on entistä paremmat valmiudet sähköisten palveluiden käyttöön. Edistämällä monimuotoisia etäpalveluja, voidaan palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parantaa myös pitkien etäisyyksien alueilla.

Terveyskampushanke

Kampushankkeen viimeisin vaihe on valmistumassa kuluvan vuoden aikana. Pysäköintiratkaisu toteutetaan tämän jälkeen. Kiinteistöjen siirtyessä Iisalmen kaupungin omistukseen, siirtyvät myös ko. kiinteistöjen vuokrasopimukset Iisalmen kaupungin ja hyvinvointialueen välisiksi sopimuksiksi.

Hyvinvointialueuudistus ja kuntayhtymän purkaminen

Kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotanto siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle ja ympäristönsuojelun sekä ympäristöterveydenhuollon palvelutuotanto Iisalmen kaupungille 1.1.2023. Kuntayhtymän omistamat sairaalarakennukset ja eläinklinikka siirtyivät Iisalmen kaupungille 17.2.2023. Palvelutuotannon mukana hyvinvointialueelle ja Iisalmen kaupungille siirtyivät lomapalkkavelat, irtain omaisuus ja suurin osa kuntayhtymän sopimuksista. Jäsenkuntien valtuustot hyväksyivät kuntayhtymän purkusopimuksen tammikuussa 2023 ja kuntayhtymän purkuhetki on 28.2.2023. Yhtymähallitus käsittelee tilinpäätöksen 2022 ja loppuselvityksen 28.3.2023. Kuntayhtymän ja jäsenkuntien tarkastuslautakuntien kautta tilinpäätös ja loppuselvitys menee jäsenkuntien valtuustojen käsiteltäväksi toukokuun 2023 aikana.

1.9 Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

1.9.1 Sisäinen valvonta

Kuntayhtymän ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta määrätään hallintosäännössä ja sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan ohjeessa. Ulkoista valvontaa toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Kuntayhtymän sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki kuntayhtymän tilivelvolliset ja esimiehet.

Riskienhallintaa toteutetaan osana vuosittaista talous- ja strategiaprosessia. Riskienhallinnassa käytetään raportointijärjestelmiä, joita ovat potilas- ja asiakasvaaratapahtumien osalta Haipro-järjestelmä ja toiminnan / riskien hallinnan osalta Laatuportti-järjestelmää (4ks-järjestelmän tilalla).

Riskien hallinta

Strateginen ja operatiivinen taso: Toimitusjohtaja vastaa riskienhallintapolitiikan mukaisten menettelytapojen luomisesta ja päättää riskienhallintaa koskevien asioiden organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi yhtymähallitukselle. Toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita seurataan sekä kuukausiraportoinnilla että osavuosisraportoinnilla.

Omaisuusriskit: Kuntayhtymän omaisuutta on hoidettava riskittömästi ja tuloa tuottavasti. Toimintayksiköt vastaavat omistuksessaan olevan omaisuuden hallinnoinnista ja raportoivat siihen kohdistuvista muutoksista. Kuntayhtymän kiinteä ja irtain omaisuus on vakuutettava riittävällä turvatasolla. Vakuutukset on hoidettu asianmukaisesti, eikä niissä ole havaittu puutteita.

Häiriötilanteet ja poikkeusolot: Vastuualuejohtajat vastaavat oman vastuualueensa valmiussuunnittelusta ja johtava lääkäri vastaa terveydenhuollon valmiussuunnittelusta. Valmiussuunnittelun tarkoituksena on varmistaa kuntayhtymän palvelujärjestelmän toimivuus kaikissa häiriötilanteissa. Valmiussuunnitelmaa on päivitetty Ukrainan tilanteen vuoksi alkuvuonna 2022. Loppuvuoden aikana laadittiin varautumissuunnitelmat sähkökatkojen varalta.

Johtaminen ja hallinto

Järjestämissuunnitelma, palvelusopimukset, henkilöstösuunnitelma, hankintaohje ja talousarvio käytösuunnitelmien toimivat strategian täytäntöönpanon ohjaavina suunnitelmina. Lisäksi strategiaan johtamisjärjestelmään kuuluvat mm. kehityskeskustelut ja johtoryhmätyöskentely.

Vuoden 2022 aikana kuntayhtymässä on valmistauduttu toiminnan mahdollisimman häiriöttömään siirtymiseen hyvinvointialueelle ja ympäristötoimen osalta lisälmen kaupungin toiminnaksi. Kuntayhtymä on osallistunut hyvinvointialueen toimeenpanotehtäviin ja antanut lisäksi erilaisia lakisääteisiä tai muuhun toiminnan siirtymiseen liittyviä selvityksiä. Lisäksi kuntayhtymä on käynyt lain edellyttämän yhteistoimintamenettelyn sekä hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön osalta että ympäristötoimen siirtymisestä lisälmen kaupungille.

Johtavat viranhaltijat ovat hoitaneet sekä kuntayhtymän johtotehtäviä että hyvinvointialueen toimeenpanotehtäviä joko vastuuvalmistelijoina tai loppuvuodesta 2022 osa-aikaisina hyvinvointialueen viranhaltijoina. Voimakkaasti heikentynyt työvoiman saatavuus ja henkilöstön mitoitusvaatimukset ovat aiheuttaneet toiminnan tarkastelua ja osittaista rajoittamista. Johtamisessa on korostunut ikäänymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu, kuntayhtymän järjestämisvastuu ja varautuminen palvelutuotannossa ja siellä tapahtuvissa häiriöissä, yksityisten palveluntuottajien sopimusvalvonta sekä henkilöstön saatavuus ja työhyvinvointi.

Yhteistoiminta henkilöstön kanssa toteutui asianmukaisesti. Yhteistoiminnassa toteutettiin hyvinvointialueelle siirtymiseen ja ympäristötoimen osalta lisälmen kaupungille siirtyvän henkilöstön lakisääteinen menettely.

Ohjaus ja valvonta

Palvelutoiminnan valvontaa on toteutettu kuntayhtymän uuden valvontasuunnitelman mukaisesti. Terveystieteiden valvonta uudistettiin vuoden 2021 aikana. Yksityisten sosiaalipalveluntuottajien valvonta on toteutunut valvontaohjelman mukaisesti valvontakoordinaattorin ja tulosyksiköiden esihenkilöiden toimesta. Terveystieteiden valvontakoordinaattori on laatinut valvonta- ja jälkivalvontakertomukset.

Kuntayhtymän vastualueet vastaavat palveluntuottajien valvonnasta ja sen resursseista. Vuoden 2022 aikana on jouduttu toiminnan uudelleenjärjestelyihin yhden yksityisen palveluntuottajan konkurssin vuoksi. Kuntayhtymä järjestämävastuullisena on hoitanut velvoitteensa.

Henkilöstö

Kuntayhtymän henkilöstösuunnitelma perustuu henkilöstövoimavarojen strategiseen johtamiseen. Henkilöstön oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu edellyttää voimassa olevien lakien ja asetusten, virka- ja työehtosopimusten sekä henkilöstöasioita koskevien määräysten, päätösten ja ohjeiden noudattamista.

Kuntayhtymän henkilöstö on pääasiallisesti vakinaisessa palvelussuhteessa. Määräaikaisia palvelussuhteita tulee käyttää perustellusta syystä. Riskinarvioinnissa käytettiin Laatuportti / laadunhallinta ja riskienarviointi -ohjelmaa.

Henkilöstön saatavuus on edelleen heikentynyt. Henkilöstömitoitusten vuoksi on jouduttu rajoittamaan esim. asumispalvelupaikkoja. Heikko työvoiman saatavuus on lisännyt myös työkuormaa. Samanaikaisesti oli meneillään hyvinvointialueen toimeenpano ja toiminnan siirtotoimenpiteet, joka osaltaan lisäsivät sekä henkistä työkuormaa että työmäärää. Laajaa työhyvinvointikyselyä ei toteutettu vuonna 2022. Vuoden 2022 aikana työhyvinvointia on mitattu suppeammalla Työvire-kyselyllä, joka toteutettiin kvartaaleittain.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen määrä on hieman laskenut vuoteen 2021 verrattuna. Keskimääräinen sairauspoissaolojen määrä oli vuonna 2022 yhteensä 20,3 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti, vuonna 2021 se oli 20,7. Positiivista on se, että työkyvyttömyyseläkkeiden ja täysien kuntoutustukien määrä on pysynyt henkilökunnan keski-ikänsä nousemisesta huolimatta kohtuullisena. Työkyvyttömyyseläkkeitä on myönnetty vuodelle 2022 yhteensä kymmenelle työntekijälle ja täysiä kuntoutustukia myös kymmenelle työntekijälle.

Talous

Talouden seuranta on tehty säännöllisesti kuukausiraportoinnin yhteydessä ja tarvittavat talousarvio muutokset tehtiin vuoden aikana. Koronan aiheuttamien kustannusten seuranta erillisillä koodeilla kirjanpidossa aloitettiin heti pandemian alettua maaliskuussa 2020.

Kuntayhtymän talouteen vaikutti vuoden aikana voimakkaasti COVID-19-epidemia. Jäsenkuntien kanssa sovittiin, että kuntayhtymä hakee valtionavustuksen epidemian aiheuttamiin lisäkustannuksiin samoin kuin vuonna 2021. Valtio teki päätöksen ja maksoi koko avustuksen 2,8 m€ joulukuussa 2022.

Kuntayhtymätasolla talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta ostetun erikoissairaanhoidon maksuosuuden ylittymistä 1,5 miljoonalla eurolla. Kuntakohtaisesti tarkasteltuna maksuosuus ylittyi merkittävästi ainoastaan Sonkajärvellä. Sonkajärven toteumasta on toimitettu kuntaan erillisselvitykset sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä että Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä.

Hankinnat ja sopimukset

Sopimushallinta ja juridisten riskien hallinta on välttämätöntä toiminnan sujuvuuden varmentamiseksi. Sopimusten valvonta kohdistuu niiden laadintaan, täytäntöönpanoon ja sopimusten sisällön noudattamisen valvontaan. Täytäntöönpanon ja sopimusten noudattamisen osalta valvotaan muun muassa laskutusta ja maksatusta, hinnan korotusta, optioiden käyttöön ottamista ja irtisanomista. Toistaiseksi voimassa oleviin sopimuksiin tulee sisällyttää kuntayhtymän edun turvaava irtisanomis-aika. Lisäksi sopimuksissa on huomioitava häiriö- ja poikkeusolojen suunnitelma.

Vuoden 2022 aikana on tehty sopimusten siirron valmistelu hyvinvointialueelle ja lisäksi toimenpiteet mm. sopimusten irtisanomiseksi siltä osin, kuin sopimukset eivät ole siirtyviä. Lisäksi sopimuksia on siirtynyt sekä lisälmen kaupungille ympäristötoimen osalta että Savon ICT Oy:lle järjestelmien osalta. Pienhankinnat ovat toteutuneet ohjeiden mukaisesti.

Riskien hallinta

Kuntayhtymän kannalta merkittävin talousriski on toiminnan kustannusten kasvu suhteessa omistajakuntien tulopohjan muutoksiin. Kuntayhtymän on jatkuvasti etsittävä edullisempia tapoja tuottaa palveluita, jotta osa palvelutarpeesta johtuvasta kustannusten kasvusta pystytään leikkaamaan.

Maksuvalmiusriski

Kuntayhtymän kassavirta on toiminnan luonteen takia hyvin ennustettavissa. Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat maksaneet kuukausittain ennakoon sovitun ennakkomaksun, jolla on pystytty rahoittamaan kuntayhtymän toiminta. Lyhytaikaista rahoitussuunnittelu varten kuntayhtymällä on käytössään kuntatodistusohjelma, jonka puitteissa maksuvalmius pystytään turvaamaan.

Rahoitusriski

Kuntayhtymällä oli vuoden 2022 alussa talousarviolainoja yhteensä 18,7 miljoonaa euroa, joista vuoden aikana lyhennettiin 1,8 m€. Vuoden 2022 lopussa lainoista 7,8 m€ oli vaihtuvakorkoisia ja 9 m€ kiinteäkorkoisia. Vuoden 2022 investoinnit rahoitettiin lyhytaikaisilla lainoilla Kuntatodistusohjelman kautta. Vuoden 2022 aikana tapahtunut korkojen nousu vaikutti kuntayhtymän korkokustannuksiin sekä vaihtuvakorkoisen pitkäaikaisen lainan, että lyhytaikaisten lainojen kautta.

Yhtymävaltuusto ja lisälmen kaupungin valtuusto päättivät, että kuntayhtymä myy omistamansa sairaalarakennukset ja eläinklinikan lisälmen kaupungille. Kaupparikirjat allekirjoitettiin 17.2.2023, jolloin kuntayhtymän rakennusten rakentamista ja peruskorjausta varten otetut talousarviolainat siirtyivät kaupungille. Lyhytaikaiset lainat kuntayhtymä maksaa pois kauppahinnalla. Kuntayhtymällä ei näin ollen ole merkittäviä rahoitusriskejä.

Luottoriski

Kuntayhtymän luottoriski liittyy asiakkaisiin, joilla on avoimia saatavia tai joiden kanssa on solmittu pitkäaikaissopimuksia. Kuntayhtymän asiakkaat ovat hajautuneita eikä sillä ole ollut merkittäviä saatavien luottoriskikeskittymiä. Asiakasluottoriskejä pienennetään tehokkaalla asiakassaatavien valvonnalla.

Vakuutukset

Vakuutusten osalta ei ole havaittu puutteita: yli 50 000 euron irtain on ilmoitettu erikseen. Kuntayhtymän vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2017 ja vuoden 2018 alusta vakuutusyhtiönä on aloittanut Protector Forsikring ASA. Kuntayhtymän vakuutusmeklarina toimii Marsh Oy.

Omaisuuksien riskit

Kuntayhtymän omaisuudesta merkittävin osa koostuu Terveyskampus alueella sijaitsevista sairaala-kiinteistöistä ja eläinklinikasta. Hankkeen loputtua kaikki Terveyskampus alueen kiinteistöt ovat joko

uusia tai peruskorjattuja, mikä pienentää rakennuksiin liittyviä riskejä. Kiinteistöihin liittyviin vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksilla. Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen uudeksi riskiksi muodostuu, millaisilla sopimuksilla hyvinvointialue tulee vuokraamaan palvelutoiminnan tilat.

Hankintariskit

Pienhankinnat on toteutettu asianmukaisesti kuntayhtymän hankintaohjetta noudattaen, eikä siinä ole havaittu puutteita minkään vastuualueiden raporteissa. Hankintojen valmistelu ja suunnittelu on toteutunut hankintaohjeen mukaisesti. Kilpailuttaminen ja hankintapäätökset on tehty pääsääntöisesti asianmukaisesti ja toimivaltaisen viranomaisen toimesta, eikä niissä ole havaittu mainittavia puutteita. Sopimusten kustannusten valvonta on toiminut hyvin. Talouspalvelut on ohjeistanut sopimusnumeroon perustuvan kumulatiivisen sopimuskustannusten Rondo-seurannan.

Henkilöstöriskit ja vaarojen tunnistaminen

Vaarojen tunnistaminen on tehty kattavasti kaikilla vastuualueilla. Väkivalta- ja uhkatilanteiden ilmoitukset Haipro-järjestelmään sekä arviointi on tehty asianmukaisesti. Väkivalta- ja uhkatilanteet raportoidaan myös kuukausi- / neljännesvuosiraporteissa. Työsuojelun, työterveyshuollon ja työkykykoordinaattorin yhteistyönä on käsitelty työoloihin liittyviä kehittämistoimia sekä työoloja kuvaavia mitareita, kuten sairauspoissaolot ja profiilit, muut poissaolot sekä erilaiset poikkeamatapahtumat. Yhteiskäsittely on edistänyt yhteiseen tavoitteeseen pääsemistä, mikä näkyy kuntayhtymän tuloksellisuudessa näillä osa-alueilla. Erityisesti yhteistä käsittelyä on vaatinut sisäilmaongelmat eri toimipisteissä.

Sisäilmaongelmat

Ns. Veljeskodin tiloissa on jouduttu pitämään ikkunoita ja työhuoneen ovia auki riittävän ilman turvaamiseksi. Lisäksi ns. Vihreä talon (palkka- ja taloushallinto) hajuhaitat ovat osittain poistuneet ilmastoinnin uusimisen myötä. Edelleen alakerrassa on henkilöstöllä oireilua. Etätyöllä ja välttämällä tilojen pitkäaikaista käyttöä on tiloissa pystytty toimimaan. Sisäilmahaittojen käsittelyssä noudatetaan kuntayhtymän ohjeistusta.

Toiminnalliset riskit ja varautuminen

Vastuualueilla on tehty varautumissuunnitelmat poikkeustilanteisiin, kuten sähkökatkoksiin, jotta voidaan varmistaa järjestämisvastuulla olevien palvelujen toimivuus häiriötilanteissa omassa toiminnassa sekä ostopalveluissa.

Tietohallinnon, tietoturvan ja tietosuojaan riskienhallinta

Tietohallinnon, tietosuojaan ja tietoturvan riskienhallintaa on suoritettu normaalisti koko toimintavuoden ajan huolimatta samaan aikaan tapahtuneesta hyvinvointialueen valmistelusta. Riskienhallintaa suoritettiin erityisesti Tietoturva- ja tietosuojaryhmän toimesta. Ryhmä kokoontui pääsääntöisesti kolmen viikon välein ja viimeinen kokous pidettiin 5.12.2022. Ryhmän tekemien linjausten ja riskiarvioiden lisäksi riskienhallintaa suoritettiin määriteltyjen vastuiden puitteissa myös tietohallinnon ja ICT-palveluntuottajien toiminnan ohjauksen yhteydessä. Lisäksi alkuvuoden aikana otettiin käyttöön tietoturvan vahvistamiseen liittyviä ratkaisuja M365-tietoturvatointojen muodossa. Toimintavuoden aikana oli muutama korkean riskin tietoturvaavaoittuvuus, joihin reagoitiin nopeilla välittömällä turvaamis- ja päivittämistoimilla. Eskaloituneita tietoturvariskejä ei vuoden aikana ollut.

Yleisen riskienhallinnan tukena toimineeseen kartoitus- ja hallintaratkaisuun laadittiin uusi kyselyosio tietoturvaa, tietosuoja ja tietohallintoa koskien, mutta tietojen kirjaaminen ja saatujen tulosten analysointi jäi kesken hyvinvointialueemuutoksen takia. Tietoturva- ja tietosuojakoulutuksia jatkettiin normaalisti. Toimintavuoden keskeisin työ oli hyvinvointialueen ICT-muutokset ja kuntayhtymän tekemät tietoturvan ja tietosuojaan ratkaisut ja järjestelyt tulivat monin osin käyttöön hyvinvointialueella.

Prosessi

Prosessikuvauksissa käytetään ARC-ohjelmistoa, joka mahdollistaa eri prosessien yhteyksien kuvaamisen palvelukartoiksi. Kaikki kehittämishankkeet on kuvattu järjestelmään. IMS-järjestelmä toimii edelleen prosessikuvauksien järjestelmäpohjana.

Vuoden 2022 aikana on korostunut toiminnan siirtäminen hyvinvointialueelle ja prosessien yhteensovittaminen sekä uudelleenmuotoilu. Työvoiman riittämättömyys tulee muuttamaan palvelun tuottamisen tapoja ja siten myös palveluprosesseja.

Kuntayhtymän toiminnan aikana on pystytty integroimaan perus- ja erikoistason palveluja ja eri toimialojen yhteisiä palveluja sujuviksi prosesseiksi. Epävarmuutta on aiheuttanut hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset integroituun palvelujärjestelmään.

1.10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.10.1 Tuloslaskelma

TUOSLASKELMA 2022

	2022	2021	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	161 510 474	151 165 388	
Maksutuotot	12 227 726	12 283 639	
Tuet ja avustukset	4 568 473	6 226 617	
Muut toimintatuotot	1 827 156	1 412 483	171 088 127
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-56 041 768	-54 660 504	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-10 365 402	-9 839 458	
Muut henkilösivukulut	-2 090 817	-2 057 678	
Palvelujen ostot	-91 034 031	-84 614 194	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 216 695	-5 869 432	
Avustukset	-5 171 477	-4 647 471	
Muut toimintakulut	-6 809 390	-6 280 290	-167 969 027
Toimintakate	2 404 249		3 119 100
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	2 944	0	
Muut rahoitustuotot	65 685	71 623	
Korkokulut	-99 170	-28 283	
Muut rahoituskulut	-286 121	-286 014	-242 674
Vuosikate	2 087 588		2 876 426
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 044 588	-2 876 426	
Arvonalentumiset	-43 000	0	-2 876 426
Tilikauden tulos	0		0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0		0
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	101,4		101,9
Vuosikate/Poistot, %	100		100

Toimintatuotot

Kuntayhtymän toimintatuotot olivat yhteensä 180,1 miljoonaa euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 9,0 m€/5,3 %. Toimintatuotoista jäsenkuntien maksuosuudet muodostivat 155,9 m€. Edellisvuoteen verrattuna jäsenkuntien maksuosuudet kasvoivat 10,2 m€/7,0 %. Ulkokuntamyynnin määrä oli yhteensä 4,0 miljoonaa euroa, joka oli edellisvuoden tasolla. Maksutuottoja kertyi yhteensä 12,2 m€, joka oli myös edellisvuoden tasolla.

Kuntayhtymän saamien tukien ja avustusten oli yhteensä 4,6 miljoonaa euroa ja alenemaa edellisvuodesta 1,7 miljoonaa euroa. Merkittävin muutos saatujen avustusten määrässä oli valtionavustus koronakustannuksiin. Saadun valtionavustuksen määrä aleni 1,8 miljoonaa euroa edellisvuoden 4,6 miljoonasta eurosta tilinpäätösvoiton 2,8 miljoonaan euroon.

Toimintakulut

Kuntayhtymän toimintakulut olivat yhteensä 177,7 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edellisvuoteen 9,8 miljoonaa euroa/5,8 prosenttia.

Maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä kasvoi 1,4 m€/2,5 % ja henkilöstökulut kokonaisuudessaan 1,9 m€/3,0 %. Henkilöstökulujen kasvu oli merkittävästi hyvinvointipalveluiden vastuualueella 1,2 m€/8,0 %. Henkilöstökulut edelliseen tilinpäätökseen verrattuna kasvoivat erityisesti sosiaalityössä, jossa Ahjolan palvelukodin henkilöstökulut kasvoivat täyden toimintavuoden vuoksi, mutta henkilöstön lisäresurssia oli talousarviossa myös Kuunsirpin ja Huitulanharjun palvelukoteihin. Talousarvioon sisältyi lisäresursseja aikuissosiaalityöhön ja perheiden tukemiseen.

Palvelujen ostojen määrä kasvoi edellisvuodesta 6,4 m€/7,5 %. Ostetun erikoissairaanhoidon osuus palvelujen ostoista oli 42,2 m€ ja kasvu edellisvuoteen 4,0 m€/10,4 %. Muita kuntayhtymätasolla merkittäviä muutoksia olivat ikääntyneiden asumispalveluiden ostojen ja palvelusetelien kasvu 427 t€/4,6, lääkäripalveluostojen kasvu 940 t€/37,2 % ja sairaalan purkukustannuksista johtunut rakentamispalveluiden kasvu 526 t€. Lääkäripalveluiden ostojen kasvu kohdistui pääasiassa mielenterveys- ja päihdepalveluihin ja johtui edelleen vaikeutuneesta rekrytointitilanteesta.

Kuluryhmän aineet, tarvikkeet ja tavarat toteuma oli yhteensä 6,2 m€, jossa kasvua edellisvuoteen oli 347 000 euroa/5,9 %. Kasvua oli erityisesti lääkekustannuksissa, joiden nousu oli 265 t€/19,2 %.

Annettujen avustusten määrä oli 5,2 m€, jossa kasvua edellisvuoteen 524 t€/11,3 %. Kasvu johtui pääasiassa omaishoidontuen määrän kasvusta, joka oli 409 t€/21,4 %.

Muiden toimintakulujen toteuma oli 6,8 m€, jossa kasvua edellisvuoteen 529 t€/8,4 %. Kuntayhtymän vuokramenot kasvoivat 354 t€/7,2 %, johon vaikuttivat niin yleiset vuokrankorotukset kuin jäsenkuntien kanssa tehdyt vuokrasopimusmuutokset loppuvuonna 2022.

Poistot

Poistojen ja arvonalentumisten yhteismäärä on 2,1 m€, joka aleni edellisvuodesta 832 000 €/28,9 %. Poistojen määrää alensi lisälmen sairaalarakennuksen ylimääräisten poistojen päättyminen, mutta kasvatti uuden sairaalarakennuksen ensimmäinen täysi toimintavuosi, kaluston poistoaikojen tarkastamiset ja eläinlääkintähuollon irtaimiston alaskirjaus. Vastuukuntamallisopimuksen mukaisesti eläinlääkintähuollon irtain omaisuus luovutettiin lisälmen kaupungille korvauksetta.

Tilikauden tulos

Kuntien kanssa tehtyjen palvelusopimusten mukaisesti tilikauden ali-/ylikäyttö tasataan vuosittain, joten kuntayhtymän tilikauden tulos on edellisvuoden tapaan tasapainossa. Maksuosuuksien lisälasku jäsenkunnille oli kuntayhtymätasolla 1,2 m€.

1.10.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 2022 (1000 EUROA)

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 088	2 088	2 876	2 876
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 807		-9 805	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50	-8 757	0	-9 805
Toiminnan ja investointien rahavirta		-6 670		-6 929
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		8 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 812		-1 412	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 000	8 188	0	6 588
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-29		19	
Vaihto-omaisuuden muutos	237		-16	
Saamisten muutos	-1 072		379	
Korottomien velkojen muutos	962	97	302	684
Rahoituksen rahavirta		8 285		7 272
Rahavarojen muutos		1 615		344
	Rahavarat 31. 12.	12 466	10 851	
	1. 1.	10 851	1 615	10 507
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2022		2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €		-22 263		-21 586
Investointien tulorahoitus, %		23,7		29,3
Laskennallinen lainanhoitokate		0,6		1,2
Kassan riittävyys, pv		24		22

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 6,67 m€, joka oli lähes edellisvuoden 6,93 m€ tasolla. Kuntayhtymän lainakanta kasvoi 8,2 miljoonaa euroa ja rahavarat 1,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 investoinnit rahoitettiin lyhytaikaisilla lainoilla.

1.10.3 Tase

TASE 2022 (1000 EUROA)

	2022	2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	382	508
Aineettomat oikeudet	177	273
Muut pitkäaikaiset menot	206	235
Aineelliset hyödykkeet	40 922	34 033
Maa- ja vesialueet	534	524
Rakennukset	28 606	28 854
Koneet ja kalusto	2 195	2 427
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 587	2 228
Sijoitukset	120	213
Osakkeet ja osuudet	120	213
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	41 424	34 755
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	317	554
Aineet ja tarvikkeet	317	554
Saamiset	7 227	6 155
Pitkäaikaiset saamiset	0	10
Muut saamiset	0	10
Lyhytaikaiset saamiset	7 227	6 145
Myyntisaamiset	2 929	2 519
Muut saamiset	2 923	833
Siirtosaamiset	1 375	2 793
Rahat ja pankkisaamiset	12 466	10 851
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	20 010	17 559
VASTAAVAA YHTEENSÄ	61 434	52 314

TASE 2022 (1000 EUROA)

	2022	2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	11 408	11 408
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	11 408	11 408
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	15	45
Muut toimeksiantojen pääomat	25	24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	40	69
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	15 070	16 882
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 070	16 882
Lyhytaikainen	34 916	23 954
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta.	11 812	1 812
Lyhytaikaiset ostovelat	9 618	6 278
Muut velat	509	213
Siirtovelat	12 978	15 651
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	49 986	40 836
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	61 434	52 314
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	18,6	21,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	27,7	23,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	0	0
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	26 882	18 694
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	29 731	21 708
Lainasaamiset, 1000 euroa	0	0

1.11 Kuntayhtymän kokonaistulot ja menot

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2022 (1000 EUROA)

TULOT	1000 EUROA	MENOT	1000 EUROA
TOIMINTA		TOIMINTA	
Toimintatuotot	180 134	Toimintakulut	177 730
Korkotuotot	3	Korkokulut	99
Muut rahoitustuotot	66	Muut rahoituskulut	286
INVESTOINNIT		INVESTOINNIT	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50	Investointimenot	8 807
RAHOITUSTOIMINTA		RAHOITUSTOIMINTA	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	10 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 812
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	190 252	KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	188 734

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 190 252 - 188 734 = 1 518

Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiuden muutokset = 1 615 - 97 = 1 518

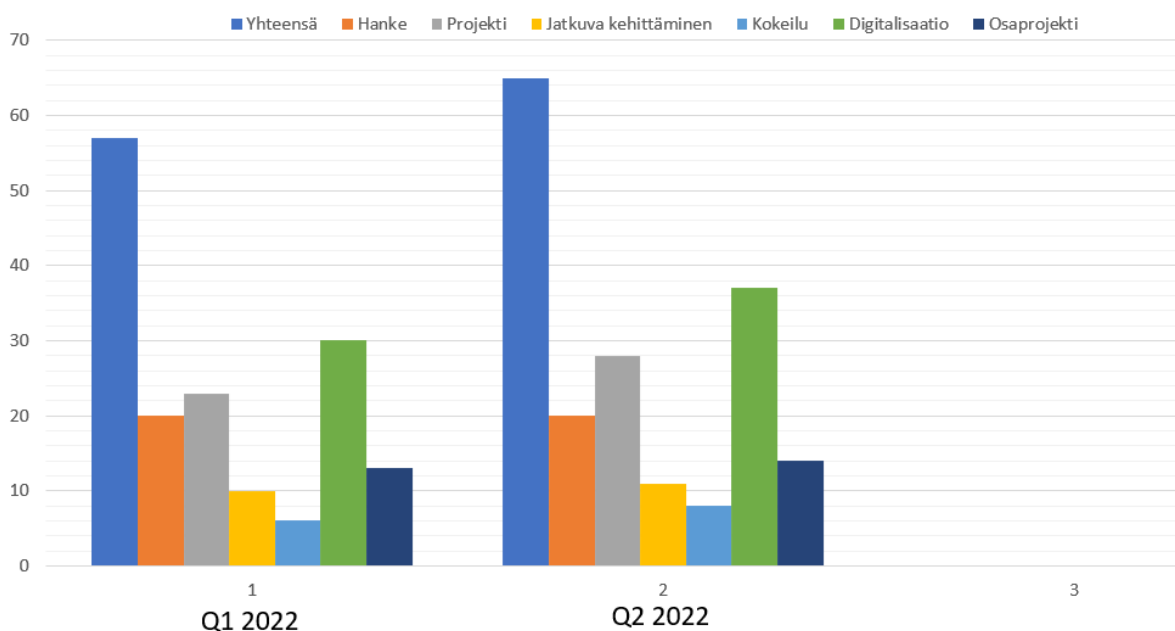
1.12 Hankkeet, projektit ja kehittämistyöt

Kuntayhtymän kehittämisestä seurattiin ja raportointiin vuoden 2022 kesäkuun loppuun eli Q2 asti. Syksyn aikana ei enää käsitelty uusia kehittämisideoita eikä uusia kehittämiskohteita viety kehittämissalkkuun. Kehittäminen kokonaisuudessaan suunnattiin Pohjois-Savon hyvinvointialueen kehittämiseen ja viemään omat kehittämiskohteet loppuun vuoden 2022 aikana.

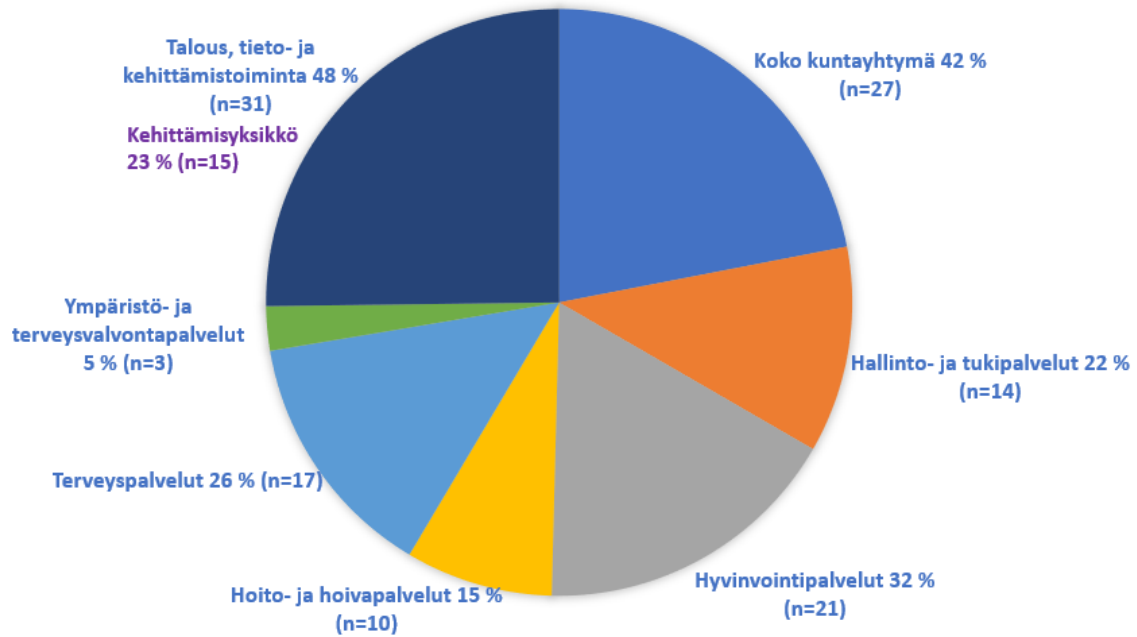
Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 2023 Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän kehittämissalkusta siirtyviä ovat Terveyskampus-hanke, Työvoiman hallinnan kehittämisprojekti, OMNI360, Tulevaisuuden SOTE-keskus, Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut Pohjois-Savossa 2021–2023 ja hyvinvointipalvelujen yhteistyöhankkeet, joista on tehty erilliset sopimukset Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa.

Kehittämissalkku 2022 Q1 ja Q2, missä kehittämiskohteiden määrä ja jakautuminen hankkeisiin, projekteihin, jatkuvaan kehittämiseen, kokeiluihin, digitalisaatioon ja osaprojekteihin.

Kehittämissalkku 2022 Q1 ja Q2 (kpl. määrät)

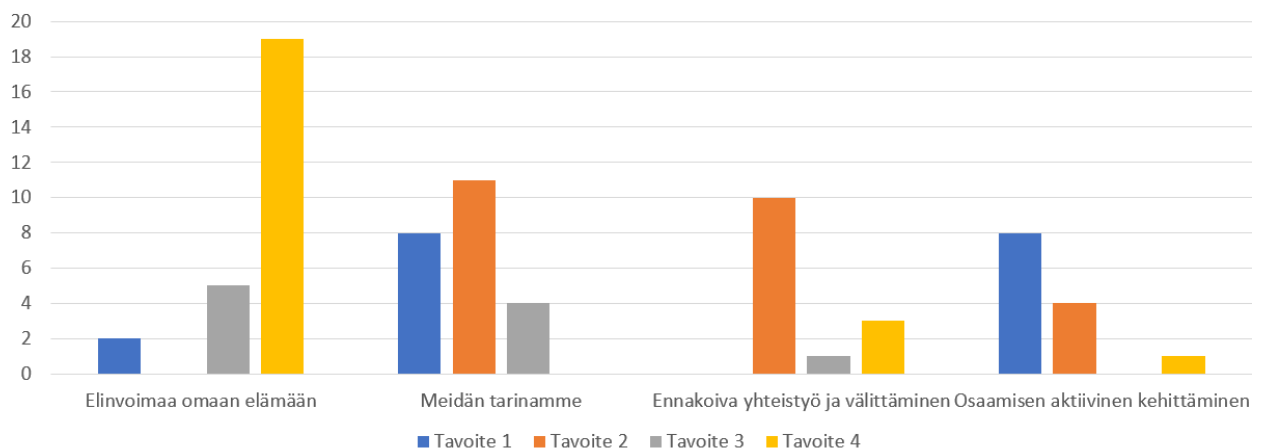

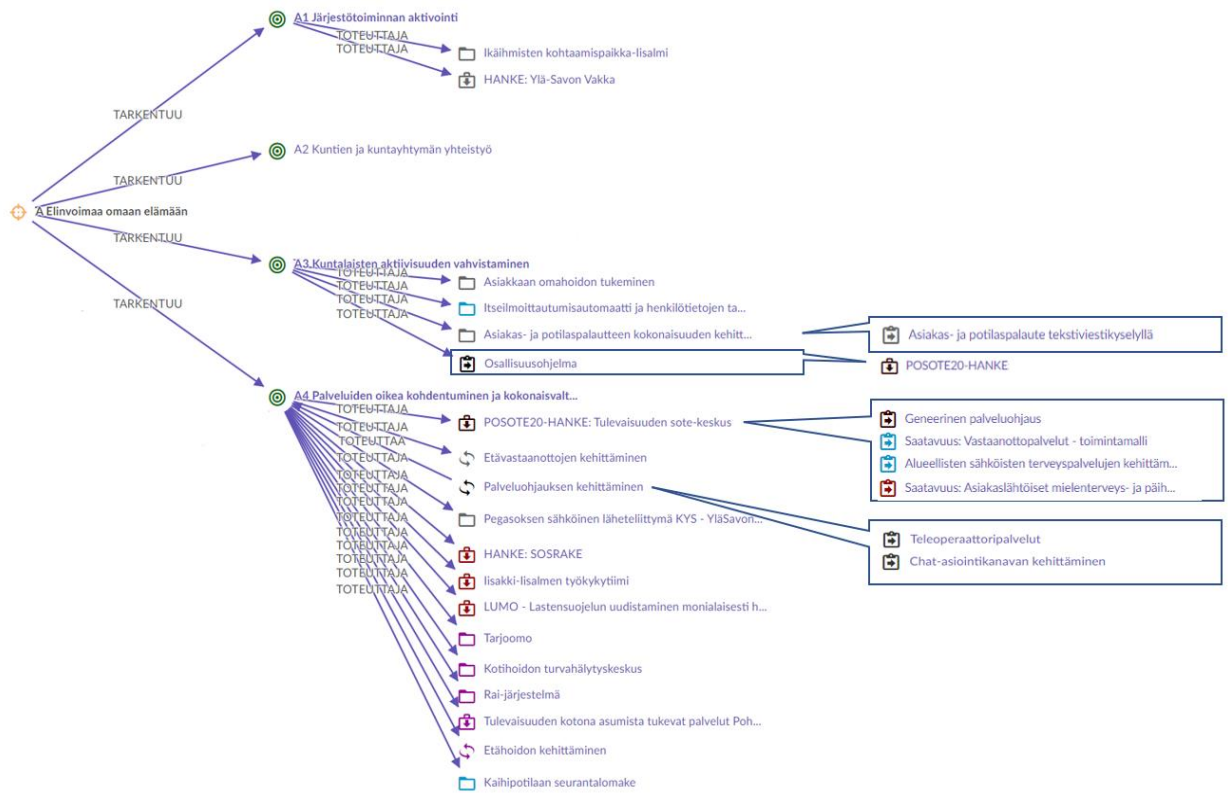
Hankkeiden, projektien ja kehittämistöiden määrä vastuualueittain vuonna 2022 Q2 (n=65), osa hankkeista, projekteista ja kehittämistöistä on ollut useammalla eri vastuualueella.

Vuoden 2022 Q2 toteutuneet hankkeet, projektit, osaprojektit ja kehittämistyöt kuntayhtymän strategiisiin painopistealueisiin ja tavoitteisiin sidottuna (n=76). Eniten kehittämishankkeita, -projekteja ja kehittämistöitä on kohdistunut Elinvoimaa omaan elämään -strategisessä painopisteessä Palveluiden oikea kohdentuminen ja kokonaisvaltainen hoito -strategiseen tavoitteeseen (tavoite 4) sekä Meidän tarinamme -strategisessä painopistealueessa Paras työnantaja -strategiseen tavoitteisiin (tavoite 2).

Kehittämiskohteet suhteessa strategiaan (n=76)

Asiakas- ja potilaspalautte tekstiviestikyselyllä

POSOTE20-HANKE

Geneerinen palveluohjaus

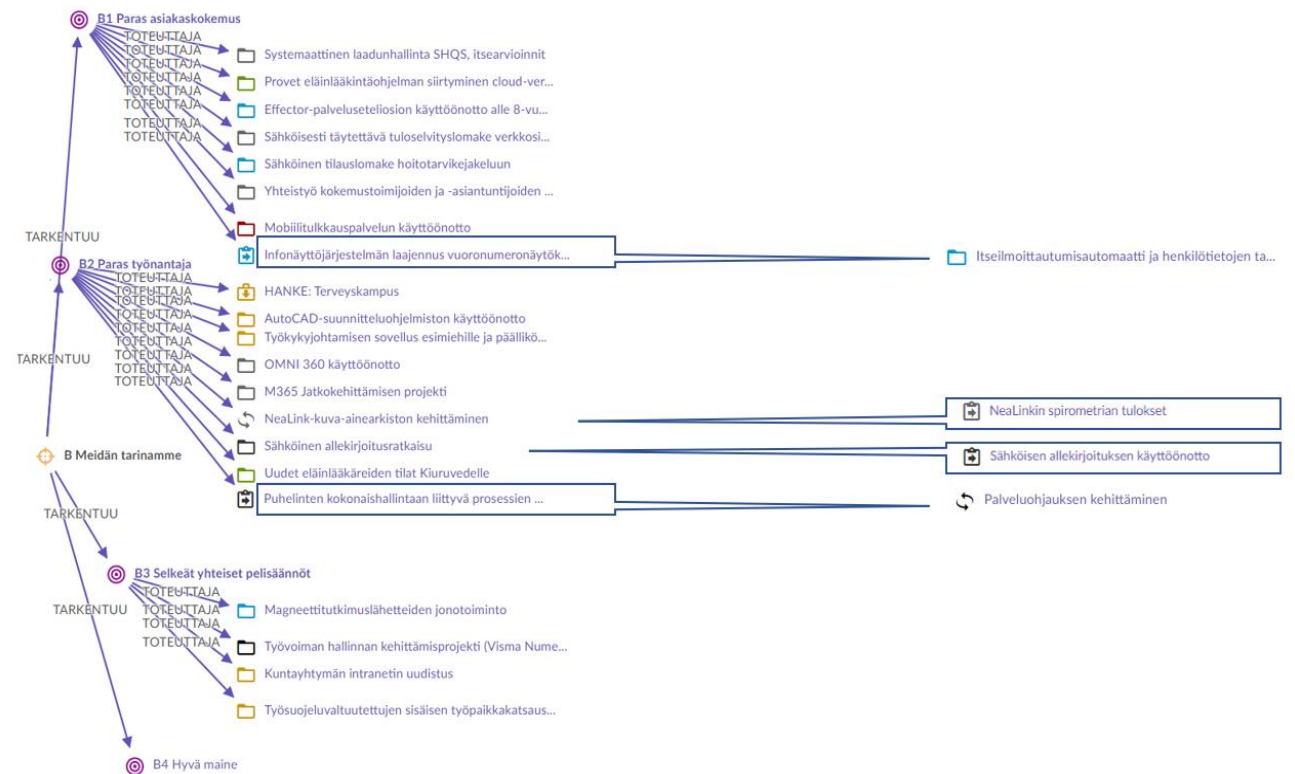
Saatavuus: Vastaanottopalvelut - toimintamalli

Alueellisten sähköisten terveyspalvelujen kehittä...

Saatavuus: Asiakaslähtöiset mielenterveys- ja päih...

Teleoperaattoripalvelut

Chat-asiointikanavan kehittäminen

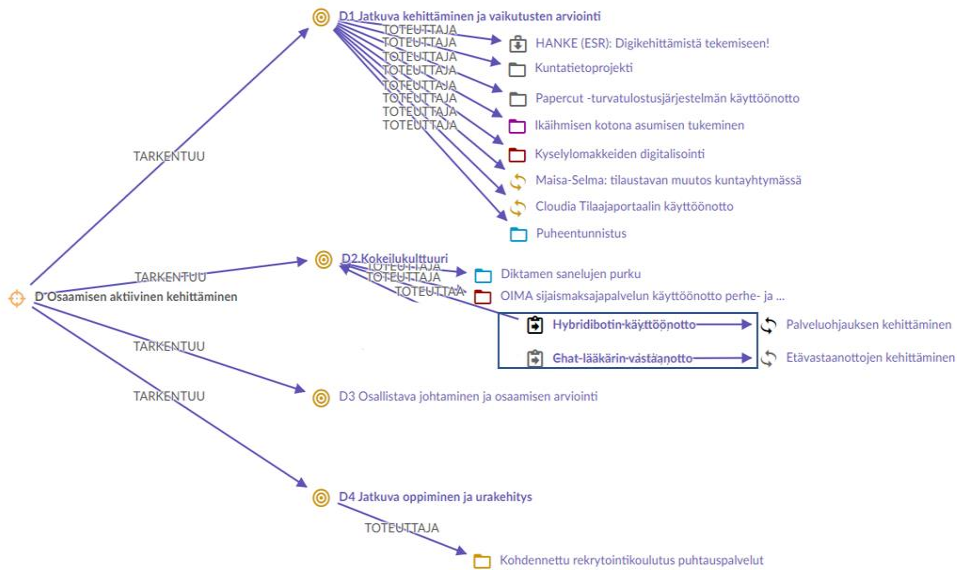
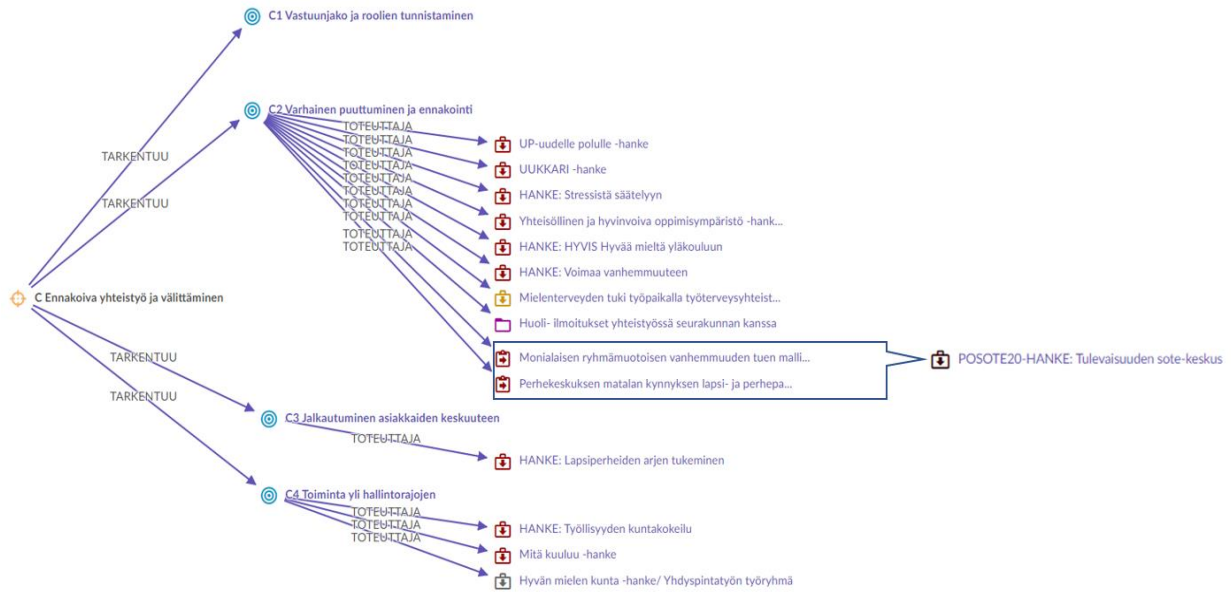

NeaLinkin spirometrian tulokset

Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto

Palveluohjauksen kehittäminen

Näiden lisäksi HVA ICT- ja talouspalveluprojektit

Kuntayhtymän keskeisimmät hankkeet ja projektit tilinpäätös 31.12.2022

Hanke, projektin tai kehittämistyön nimi	Luonne	Toteutusaikaväli	Vastuualue, josta koskee	Toteuttaa, strateginen tavoite	Arvioitu hyöty/ vaikuttavuus	Hanke, projektin, kehittämistyön vaihe	Tilanteen selite	Sisältää osaprojektin
HANKE (ESR): Digi-kehittämistä tekemiseen!	Hanke; Digitalisaatio	16.09.2019 - 31.08.2022	Koko kuntayhtymä, keskeisimmät; Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta	D1 Jatkuva kehittäminen ja vaikutusten arviointi	Tavoitteena on lisätä eri henkilöstöryhmien osaamista digitalisaation johtamisesta, suunnittelusta ja hyödyntämisestä palvelujen ja toimintamallien kehittyessä ja kehittämisessä.	8. Päättynyt: Toimintamalli käytössä	Hankkeen kaikki toimenpiteet on toteutettu ja päätavoitteet saavutettu: digijohtamisen ja kehittämisen toimintamallit on luotu ja otettu käyttöön. Keväällä 2022 toimintamallikokonaisuus viimeistelty Goforen asiantuntijoiden avustuksella ja se julkaistaan Innokylä-sivustolla. Korona-pandemia, hyvinvointialueen valmistelu ja useat henkilöstövaihdokset ovat vaikuttaneet hankkeen toteutukseen, eikä kaikkia hankkeen tavoitteita ole ollut mahdollista saavuttaa alkuperäisessä laajuudessa.	Digitalisaation strategisen johtamisen toimintamalli (päättynyt 2021); Päälliköiden ja esimiesten digitalisaatiovalmennus; Digi-kehittäjien ja tietojärjestelmäasiantuntijoiden työpajatyöskentely
Systemaattinen laadunhallinta SHQS, itsearvioinnit	Projekti	17.06.2020 - 31.03.2022	Koko kuntayhtymä, keskeisimmät; Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta	B1 Paras asiakokemus	Projektin tarkoituksena on tehdä koko kuntayhtymätasolla laadunhallinnan itsearviointi käyttäen SHQS laadunhallinnan arviointikriteeristöä, jolloin saamme kokonaisnäkömyksen kuntayhtymän laadunhallinnan tämänhetkisestä tilasta.	8. Päättynyt toimintamalli käytössä	Tilanne 31.3.2022: Johtoryhmässä tehty päätös, että SHQS laadunhallintaohjelman käyttöä ei laajenneta, vaan se jää tähän vaiheeseen siten, että työyksiköt tekevät tunnistamansa kehittämistehtävät määritellyssä aikataulussaan loppuun. Itsearviointia ei enää tehdä kuntayhtymän toiminnan aikana.	
OMNI 360 käyttöönotto	Projekti; Digitalisaatio	08.04.2020 - 31.12.2023	Koko kuntayhtymä, keskeisimmät; Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta; Terveyspalvelut; Hyvinvointipalvelut; Hoito- ja hoivapalvelut	B2 Paras työnantaja	Potilastietojärjestelmien kehittäminen (Pegasos ja Pro Consona). Vastaa lain edellyttämiä toiminnallisuuksia. Työ ja ohjelman käyttö selkeytyvät.	6. Käyttöönotto	Jatkuvat HVA:lla omina projekteina. Siellä molempien järjestelmien kilpailutus sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon.	OMNI 360 terveydenhuolto (Pegasos); OMNI 360 sosiaalipalvelut (Pro Consona)

Työvoiman hallinnan kehittämisprojekti (Visma Numeron)	Projekti; Digitalisaatio	02.09.2019 - 31.12.2023	Koko kuntayhtymä, keskeisimmät; Hallinto- ja tukipalvelut; Hoito- ja hoivapalvelut	B3 Selkeät yhteiset pelisäännöt	Toiminnan kehittäminen asiakkaiden tarpeiden mukaisesti, tavoitteet ohjaavat tekemistä, saatavuus paranee. Vuorovahvuudet/henkilöstömitoitus ovat tarpeen mukaisesti tasapainossa ja oikein. Työvuorosuunnittelu on osa pidemmän aikavälin henkilöstösuunnittelua - poistuva osaaminen, rekrytointitarve, sisäinen liikkuvuus. Luodaan yhteiset toimintamallit ja periaatteet.	6. Käyttöön-otto	17.8.2022: Työvoiman hallinnan kehittämisprojektiä jatketaan vuoden 2023 loppuun. Tällöin vaikuttavuuden arviointi ja käyttöönotettavista ratkaisuista päättäminen.	Vaihe 1, hoitajat, lääkärit ja rajapintojen toteutus; Vaihe 2, osastopalvelut, asumispalvelut ja osastokuntoutus; Vaihe 3, sisäiset sijaiset ja hoito ja hoiva; suun terveydenhuolto, avokuntoutus, kuvantaminen, hyvinvointipalvelut
HANKE: Terveyskampus	Hanke	04.01.2016 - 31.12.2023	Koko kuntayhtymä, keskeisimmät; Hallinto- ja tukipalvelut	B2 Paras työnantaja	Terveyskampus-hankkeessa kuntayhtymän toiminnot sijoitetaan asiakasta palveleviksi kokonaisuuksiksi peruskorjaamalla vanhaa ja rakentamalla uutta. Kuntayhtymän toiminta-alueen asukkaiden palvelutarpeen huomiointi myös tulevaisuudessa ja integroituminen maakunnallisten linjausten ja valmistelutyön mukaisesti.	5. Toteutus	20.6.2022: Terveyskampus-hanke etenee suunnitellusti. Hanke siirtyy 1.1.2023 uudelle kiinteistönomistajalle, joka tulee vastaamaan hankkeen loppuun saattamisesta.	Terveyskampus vaihe 2, suunnittelu; Terveyskampus / pysäköintiratkaisun suunnittelu; Terveyskampus Vaihe 2, peruskorjauksen toteuttaminen

POSOTE20-HANKE: Tulevaisuuden sote- keskus	Hanke; Digitalisaatio	21.10.2020 - 31.12.2022	Koko kuntayhtymä, keskeisimmät; Ter- veyspalvelut; Hy- vinvointipalvelut	A4 Palveluiden oikea kohdentu- minen ja koko- naisvaltainen hoito	Tavoitteena: - parantaa palvelujen yhdenvertaista saata- vuutta, oikea-aikai- suutta ja jatkuvuutta - siirtää toiminnan pai- notusta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön - varmistaa palvelujen laatu ja vaikuttavuus - vahvistaa palvelujen monialaisuutta ja yhteen toimivuutta - hillitä kustannusten kasvua, kun muut ta- voitteet toteutuvat	5. Toteutus	Hanke pitää sisällään useita projekteja, joista organisa- tiomme vetovastuulla olevat tai organisaatiomme resursseja vaativat projektit on lisätty tä- hän hankkeen osaprojekteihin vuoden 2022 osalta. Hankkeelle on saatu lisärahoi- tusta ja hanke jatkuu Pohjois- Savon hyvinvointialueella.	Saatavuus: Vas- taanottopalvelut - toimintamalli; Saatavuus: Asia- kaslähtöiset mie- lenterveys- ja päihdepalvelut; Perhekeskuksen matalan kynnyk- sen lapsi- ja perhe- palvelujen yhden- vertainen saata- vuus; Geneerinen palveluohjaus; Osallisuusoh- jelma; Monialai- sen ryhmämuotoi- sen vanhemmuu- den tuen mallin pi- lotointi raskaus- ajasta lapsen kou- luikään; Alueellis- ten sähköisten terveyspalvelujen kehittäminen / Di- gipolut
--	--------------------------	----------------------------	---	---	--	-------------	---	---

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteuma
ELINVOIMAA OMAAN ELÄMÄÄN		
Aktiivinen viestintä kuntayhtymän palveluista	Kuntayhtymän verkkosivujen kävijämäärä ja sosiaalinen media	Tavoitteet verkkosivujen kävijämäärien ja sosiaalisen median seuraajien osalta toteutuivat. Kaikissa sosiaalisen median kanavissa seuraajamäärä kasvoi tasaisesti koko vuoden ajan.
Monimuotoisen senioriasumisen lisääminen yhteistyössä kuntien kanssa tarvetta vastaavasti.	Toimenpidesuunnitelmat senioriasumisesta kunnittain.	Tavoite on toteutunut. Senioriasuminen on osana kunnittain tehtyjä toimenpidesuunnitelmia.
Kodin ulkopuolelle sijoitusten hoitopäivien määrän vähentyminen, hoitopäivien määrä enintään 41 000 hpv/v	Hoitopäivien määrä	Tavoite on toteutunut. Hoitopäiviä oli 38 869 (Iisalmi 24 256, Kiuruvesi 7 149, Sonkajärvi 3 381, Vieremä 4 083)
Psykiatrinen avohoito ensisijaista, osastohoitopäivien määrä enintään 4000 jäsenkuntien osalta	Hoitopäivien määrä	Tavoite on toteutunut. Hoitopäiviä oli yhteensä 3 553
Etäpalveluiden käytön lisääminen	Terveystieteiden ammattihenkilöiden ei-kiireellisistä vastaanotoista toteutuu 20 % etävastaanottoina	Tavoite on toteutunut lähes arvioidulla tavalla. Terveystieteiden ammattihenkilöiden etävastaanottojen osuus ei-kiireellisistä vastaanotoista on yhteensä 7 395 (tavoite 7 551). Tunnistautumista vaativien chattien määrä näistä on ollut yhteensä 6 785.
	Lääkäreiden ei-kiireellisistä vastaanotoista toteutuu 15 % etävastaanottoina	Tavoite ei ole toteutunut. Lääkäreiden etävastaanottojen osuus ei-kiireellisistä vastaanotoista on yhteensä 602 (tavoite 4 929). Lääkärichattien osuus on ollut näistä 18.
	Kotihoidossa etähoitokäyntien osuus kaikista käynneistä vähintään 5 %	Tavoite on toteutunut. Etähoitokäyntien osuus kaikista käynneistä toteuma oli 9 % koko kuntayhtymässä.
	Mielenterveys- ja päihdepalvelujen käynneistä 15 % etävastaanottokäyntejä	Tavoite on lähes toteutunut. Toteuma on 14,6 %.
	Perheneuvolan käynneistä 10 % etävastaanottokäyntejä	Tavoite ei toteutunut, etävastaanottojen keskiarvo oli 7,5 %. Asiakkaat priorisoivat lähitapaamiset.
	Sosiaalityössä vähintään 700 etävastaanottoa vuodessa	Tavoite on toteutunut. Toteuma on 744.
MEIDÄN TARINAMME		
Työhyvinvointi paranee	Sairaspoissaolojen määrä vähenee verrattuna vuoteen 2021	Vakituisten työntekijöiden sairauspoissaolot ovat vuonna 2022 yht. 20,3 kalenteripäivää/htv. Vähennystä edelliseen vuoteen on 0,4 kal. pv/htv. Tavoite on toteutunut.

	Työtaturmia tai työmatkataturmia ei tapahdu eikä ammattitauteja synny	Työtaturmat ovat lisääntyneet edellisvuosiin verrattuna. Työtaturmia tapahtui yhteensä 91 kpl, vuonna 2021 vastaava luku oli 67 kpl. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 35 %.
	Vuosittaisen työhyvinvointikyselyn tulos paranee	Työhyvinvointikyselyä ei toteutettu vuonna 2022.
	Työvirekyselyn tulokset	Henkilöstölle toteutettiin työvirekyselyt Q1 ja Q2 osalta. Loppuvuodesta kyselyjä ei voitu toteuttaa hyvinvointialueen valmistelutyön takia. Q1 työvirekyselyyn vastasi 617 henkilöä ja työvire oli koko kuntayhtymän osalta 3,82 (asteikolla 1–5). Q2 työvirekyselyyn vastasi 557 henkilöä ja työvire oli koko kuntayhtymän osalta 3,84 (asteikolla 1–5).
Saada tietoa asiakkaiden kokemuksista	Kuntayhtymän yhteisen asiakaspalautejärjestelmän kautta kertyvä palautteen määrä	Kuntayhtymän yhteiseen asiakaspalautejärjestelmään Q1 ja Q2 aikana oli tullut yhteensä 1136 palautetta. Loppuvuodesta asiakaspalautteista ei ole enää raportoitu hyvinvointialueen valmistelutyön takia. Palautteet on kuitenkin käsitelty yksiköissä, joihin palaute on kohdentunut. Q1 osalta palautteita saatiin 229 kpl., asiakaskokemus oli 4,16 (asteikolla 1–5) ja NPS -luku 40. Q2 osalta palautteita saatiin 907 kpl., asiakaskokemus oli 4,56 (asteikolla 1–5) ja NPS-luku 68. Palautteiden määrää saatiin hienosti nostettua ottamalla Q2 alussa käyttöön tekstiviestipalautetoiminnollisuus takaisinsoittopalveluihin.
Laadukas asiakaskokemus	Muistutusten määrä	Hyvinvointipalvelut: 9 Hoito- ja hoivapalvelut: 14 Terveyspalvelut: 53
	Kanteluiden määrä	Hyvinvointipalvelut: 1 Hoito- ja hoivapalvelut: 3 Terveyspalvelut: 2
	Muutoksenhakujen määrä	Hyvinvointipalvelut: 23 Hoito- ja hoivapalvelut: 10 Terveyspalvelut: 21
Sijaistyövoiman riittävyys	Sijaistarve/saadut sijaiset	Sijaistyövoiman saanti on vaikeutunut entisestään suuren hoitajapulan vuoksi. Ajalla 1.1- 30.9.2022 sijaistarpeita on ollut 3280 kpl ja niistä on saatu täytettyä vain 49 %. (Edellisvuonna vastaavat luvut olivat 2193 / 68 %.) Hieman helpotusta tilanteeseen loppuvuoden osalle toi oman henkilöstön mahdollisuus ylimääräisen tuntityön tekemiseen. (Syyskuun raportointi näyttää sijaistarpeiksi 347 kpl ja niistä on saatu täytettyä jo 69 %). Sissiyksikön käyttöaste 98,97 %.
ENNAKOIVA YHTEISTYÖ JA VÄLITÄMINEN		
Osallisuuden lisääminen	Teaviisari (www.teaviisari.fi)	Teaviisari on kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden edistämiseksi kuvaava verkkopalvelu. Tu-loksiin voi tutustua verkkosivuilla.
Palveluiden saatavuus	Vapaita vastaanottoaikoja kiireettömään hoitoon on tarjolla terveyskeskuslääkärille 7 pv kuluessa (T3)	Tavoite ei ole täysin toteutunut ajoittaisen lääkärivajeen vuoksi. Iisalmi ka. 8, Kiuruvesi 8, Sonkajärvi 9 ja Vieremä 9.

	Vapaita vastaanottoaikoja kiireettömään hoitoon on tarjolla terveyskeskushammaslääkärille 60 pv kuluessa	Tavoite on toteutunut, lukuun ottamatta Sonkajärveä ja Vieremää. Iisalmi ka. 54, Kiuruvesi ka. 41, Sonkajärvi ka. 73 ja Vieremä ka. 82.
Neuvolan perhetyö vähentää korjaavien palvelujen tarvetta, enintään 10 % asiakasperheistä ohjataan korjaaviin palveluihin	Perheiden määrä/korjaaviin palveluihin ohjatut	Tavoite on toteutunut. Korjaaviin palveluihin ohjattiin 3,6 % asiakasperheistä.
Kotiin vietävien palvelujen ensisijaisuus	Omaishoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneistä 6-7 %	Omaishoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneistä oli 8 %, ylittäen tavoitteen.
	Kotihoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneistä 13-14 % (Sotkanet)	Tavoite ei toteutunut. Kotihoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneistä oli 16 %.
Ympäri vuorokautisen palvelutarpeen vähentäminen	Peittävyys 75 vuotta täyttäneistä > 10 %	Tavoite toteutui peittävyuden ollessa 75 vuotta täyttäneistä 9,31 %.
OSAAMISEN AKTIIVINEN KEHITTÄMINEN		
Kokeilukulttuuri osaksi toimintamalleja	Kokeilujen määrä	Vuonna 2022 kokeiluja oli kuusi (6): Diktamen sanelujen purku, OIMA sijaismaksajapalvelun käyttöönotto perhe- ja omaishoidon palkkiossa, Sähköinen tilauslomake hoitotarvejakeluun, Huoli-ilmoitukset yhteistyössä seurakunnan kanssa, Ikäihmisten kohtaamispaikka-Iisalmi, Työsuojeluperehdytys-kokeilu.
Työntekijät havaitsivat, tunnistavat ja raportoivat vaaratapahtumia jo ennen kuin ne johtavat haittatapahtumiin. Raportoiduista potilas- ja asiakasturvallisuusilmoituksista on vuonna 2022 vähintään 60 % läheltä piti -tapahtumia.	Läheltä piti -tilanteiden osuus kaikista potilaseen/asiakkaaseen kohdistuneista vaaratapahtumailmoituksista	Hyvinvointipalvelut: 28,4 % Hoito- ja hoivapalvelut: 28,2 % Terveyspalvelut: ka. 48,9 % Hyvinvointipalvelujen osalta läheltä piti-tilanteiden osuus vaaratapahtumailmoituksista on laskeutunut aikaisempaan verrattuna. Hoito- ja hoivapalvelujen läheltä piti-tilanteiden osuus vaaratapahtumailmoituksista on pienentynyt vuoteen 2021 verrattuna ja jää alle tavoitetasoon. Terveyspalvelujen osalta läheltä piti-tilanteiden prosenttiosuus on edelliseen vuoteen nähden korkeampi, jääden kuitenkin tavoitearvoa matalammaksi.
Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämistä pidetään tärkeänä ja vaaratapahtumista opitaan. Tavoitteena on, että vuonna 2022 vaaratapahtumailmoitukset johtavat kehittämistoimenpiteisiin vähintään 75 % tapauksista	Kehittämistoimenpiteisiin johtaneiden ilmoitusten osuus kaikista ilmoituksista (%)	Hyvinvointipalvelut: 10,4 % Hoito- ja hoivapalvelut: 26,5 % Terveyspalvelut: ka.32,7 % Hyvinvointipalvelujen osalta kehittämistoimenpiteisiin johtaneiden ilmoitusten osuus on alhainen toisiin vastuualueisiin verrattuna. Hoito- ja hoivapalvelujen kehittämistoimenpiteisiin johtaneiden ilmoitusten osuus jää tavoitteesta, mutta on pysynyt vuoden 2021 tasolla. Terveyspalvelujen osalta kehittämistoimenpiteiden määrä laskee loppuvuotta kohden, ollen kuitenkin kuntayhtymän keskiarvon tasolla.
Oppimisen mahdollistaminen ja kannustaminen	Koulutusten määrä ja osallistujien määrä % / koko henkilöstö	2335 pv/ 30 % henkilöstöstä osallistunut

Digitalisaation johtamisen mallin vakiinnuttaminen ja jatkokehittäminen.	Mallin toimivuus	Digitalisaation johtamisen toimintamallin ytimen muodostaa digiohjelma, joka toimii digitalisaation strategisen johtamisen välineenä. Lisäksi johtamisen malliin kuuluu digiohjelman ohjausryhmä, jota tukee Digitoimisto. Digiohjelman ohjausryhmää ja Digitoimistoa ei ehditty ottaa käyttöön kuntayhtymän toiminnassa suunnitelmien mukaisesti, sillä katseet olivat jo hyvinvointialueen rakenteiden luomisessa. Toimintamallien kuvauksiin on kuitenkin sisällytetty elementtejä, joita voidaan soveltaa hyödyntää jatkossa.
KUSTANNUSTEHOKKAAT PALVELUPROSESSIT JA RAKENTEET		
Toimintalähtöisen työvuorosuunnitelun käyttöönotto	Käyttöönoton eteneminen suunnitellusti	Käyttöönotto toteutui vaiheittain suunnitelman mukaisesti.
Ajanmukaiset ja palvelutarvetta vastaavat tilat	Terveyskampus-hanke etenee investointiohjelman mukaisesti	Terveyskampushanke etenee investointiohjelman mukaisesti. Peruskorjaus tulee ylittämään hankevaraukset. Pysäköintilaitos toteutetaan alkupeleistä arviota kustannustehokkaampana.
Jäsenkuntien maksuosuuksien kasvu ei ylitä alueen tai vertailuorganisaatioiden keskimääristä kehitystä		
<p>Terveyden ja hyvinvoinnin laitos julkaisi vuoden 2020 tilinpäätöstietoihin saakka tarvevakioiden sosiaali- ja terveydenhuollon menojen tilaston. Tätä tilastoa ei ole julkaistu vuodelta 2021 tai 2022. Tilastokeskus on kerännyt erilliskyselyllä kuntien sote-menojen tilinpäätösarvot vuodelta 2022, mutta tämän kyselyn tuloksia ei ole julkistettu tilinpäätöskirjan kirjoitusvaiheessa. Kuntaliitto on koonnut osavuosittain Suomen 44 suurimman kunnan/kuntayhtymän sosiaali- ja terveystoimen nettotoimintamenot. Vuoden 2021 tammi-joulukuun vertailutietojen perusteella tarvevakioidut menot olivat vertailujoukon neljänneksi alhaisimmat. Vuoden 2022 osalta tätä vertailua ei ole julkaistu. Vuoden 2022 lukujen osalta kuntayhtymän kustannuskasvu ei näin ollen vertailutietojen puutteen vuoksi voida verrata muihin organisaatioihin.</p>		
	Muutos % /vuosi ja muutos % / 5 v	Kuntien maksuosuudet kasvoivat edellisvuodesta 7,0 prosenttia. Viidessä vuodessa kasvu on ollut yhteensä 14,9 prosenttia. Kuntakohtaisesti tarkasteltuna kasvut ovat seuraavat (1v/5v): Iisalmi 6,4 %/18,7 %, Kiuruvesi 4,5 %/ 8,2 %, Sonkajärvi 15,8 %/16,5 %, Vieremä 6,5 %/8,9 %.
	Sote-menot €/asukas/vuosi	Laskentakaava: Vuoden 2022 sote-palveluiden maksuosuus jaettuna tilastokeskuksen ennakkotiedolla väkiluvusta 31.12.2022: Iisalmi 4 061 €/as, Kiuruvesi 4 751 €/as, Sonkajärvi 5 266 €/as, Vieremä 4 032 €/as
HYVINVOINTIALUEUUDISTUS		
Uudistuksen toimeenpanossa onnistuminen	Muutosviestinnän toteutus	Muutosviestinnän toteutus onnistui suunnitellusti. Kuntayhtymän viestintäyksikkö osallistui muutosviestintään aktiivisesti ulkoisen ja sisäisen verkko- viestinnän, someviestinnän ja yhtenäisen kriisiviestinnän mallin kehittämisen osalta.
	Osaamisen vahvistaminen (valmiudet toimia hyvinvointialueella)	Henkilöstön edellytettiin osallistuvan mm. kaikkiin järjestelmäkoulutuksiin.
	Toimintamallien yhtenäistäminen	Hoito- ja hoivapalvelut: Yhteisten toimintamallien kuten myöntämisperusteet, palvelukuvaukset, palvelusetelissäntökirjat valmisteluun osallistuttiin palvelukohtaisissa työryhmissä. Rai:n käyttöönotto toteutui asumispalveluissa ja kotihoidossa, ja sen käyttöönottoa koko hyvinvointialueen ikään-tyneiden palveluissa valmisteltiin. Asiakkuuksien siirtäminen hyvinvointialueen uusiin järjestelmiin vaati ennen vuoden vaihdetta runsaasti henkilöstöresurssia. Hyvinvointipalvelut: Henkilöstöä on koulutettu IPC- ja Lapset puheeksi -menetelmien käyttöön. On otettu käyttöön monitoimijainen yhteistyömalli sekä OIMA palvelu myös perhe- ja omaishoidon maksatuksessa.

		<p>Terveyspalvelut: Sotekeskustyöryhmässä edistettiin yhteisten toimintamallien valmistelutyötä. Hanketyössä tehtyä valmistelua hyödynnettiin mm vastaanottopalveluiden tehtäväalueella.</p>
	<p>Tulsote ja jatkorahoitus -hankkeiden toteuttaminen suunnitellusti</p>	<p>Kehittämistyötä tehty yhteistyössä koko hyvinvointialueella, huomioiden hanke- ja hyvinvointialueen valmistelutyö. RRP-hankkeen osalta hanke-työntekijät aloittaneet. Mittareita otettu käyttöön toiminnan seuraamiseksi. Asiakaskoordinatorit vahvistamassa monialaista tiimityömallia ja toiminta käynnistynyt hyvin.</p>

2.2 Talousarvion toteutuminen vastualueittain

2.2.1 Hallinto- ja tukipalvelut

	TA 2022	TA-muu- tos 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Tot.% (Muu- tettu TA)	Tot.% (Aikup. TA)	TP 2021	Muutos 2022- 2021 (%)
10 Hallinto ja tukipalvelut								
Toimintatuotot	16 547 247	0	16 547 247	16 599 128	100,3	100,3	15 998 627	3,8
Myyntituotot	13 148 891	0	13 148 891	12 477 593	94,9	94,9	12 675 382	-1,6
Tuet ja avustukset	450 000	0	450 000	1 442 360	320,5	320,5	1 203 136	19,9
Muut toimintatuotot	2 948 356	0	2 948 356	2 679 175	90,9	90,9	2 120 109	26,4
Toimintakulut	-15 921 362	0	-15 921 362	-16 757 152	105,2	105,2	-15 797 778	6,1
Henkilöstökulut	-8 843 637	36 370	-8 807 267	-9 392 806	106,6	106,2	-9 167 768	2,5
Palkat ja palkkiot	-7 311 106	30 000	-7 281 106	-7 793 771	107,0	106,6	-7 627 668	2,2
Henkilösivukulut	-1 532 531	6 370	-1 526 161	-1 599 034	104,8	104,3	-1 540 099	3,8
Eläkekulut	-1 271 570	5 284	-1 266 286	-1 319 360	104,2	103,8	-1 264 181	4,4
Muut henkilösivukulut	-260 961	1 086	-259 875	-279 674	107,6	107,2	-275 918	1,4
Palvelujen ostot	-4 962 799	-36 370	-4 999 169	-5 237 542	104,8	105,5	-4 661 917	12,3
Muiden palvelujen ostot	-4 962 799	-36 370	-4 999 169	-5 237 542	104,8	105,5	-4 661 917	12,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-564 730	0	-564 730	-498 424	88,3	88,3	-596 215	-16,4
Avustukset	-62 400	0	-62 400	-62 400	100,0	100,0	-62 831	-0,7
Muut toimintakulut	-1 487 796	0	-1 487 796	-1 565 981	105,3	105,3	-1 309 048	19,6
Toimintakate	625 885	0	625 885	-158 024	-25,2	-25,2	200 849	-178,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-29 399	0	-29 399	-29 398	100,0	100,0	-30 717	-4,3
Muut rahoitustuotot	0	0	0	1	*****	*****	0	*****
Muut rahoituskulut	-29 399	0	-29 399	-29 399	100,0	100,0	-30 717	-4,3
Vuosikate	596 486	0	596 486	-187 422	-31,4	-31,4	170 131	-210,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1 367 930	0	-1 367 930	-1 275 785	93,3	93,3	-1 806 754	-29,4
Suunnitelman muk. poistot	-1 367 930	0	-1 367 930	-1 275 785	93,3	93,3	-1 806 754	-29,4
Tilikauden tulos	-771 444	0	-771 444	-1 463 208	189,7	189,7	-1 636 623	-10,6
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-771 444	0	-771 444	-1 463 208	189,7	189,7	-1 636 623	-10,6

TOIMINTAKERTOMUS

Hallinto- ja tukipalvelut vastaavat kuntayhtymän keskitetyistä palveluista, kuntayhtymän päätöksentekoon liittyvästä toiminnasta sekä ydinpalveluja tukevasta toiminnasta. Kuntayhtymän viestintä ja markkinointi palvelee sekä ulkoista että sisäistä viestintää.

Vuoden 2022 aikana koronatilanne vaikutti vastualueen toimintaan edelleen myös tukipalveluissa, joissa vastataan keskitetysti hankinnoista ja lisäksi henkilöstöpalveluissa, jonka vastuulla on keskitetty sijaistoiminta ja rekrytointi. Työvoiman saatavuuteen pyrittiin vaikuttamaan mm. vakinaistamalla määräaikaista henkilöstöä, jatkamalla kohdistettua rekrytointikoulutuksen mallia yhteistyössä oppilaitosten kanssa ja lisäämällä merkittävästi kuntayhtymän palvelutoiminnan arjen näkyvyyttä viestinnän kautta erilaisissa medioissa.

Korona ei enää vuoden 2022 aikana vaikuttanut edellisvuoden tavoin yhtä vahvasti viestintäyksikön toimintaan. Vuoden aikana päivittäinen tartuntatiedottaminen päättyi, mutta koronarokotteisiin liittyvä tiedottaminen jatkui aktiivisena. Säännöllistä viestintää rokotuksiin liittyen toteutettiin verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa ja painetussa mediassa. Viestinnän tehtävien painopiste siirtyi jälkimmäisen vuosipuolikkaan aikana vahvasti Pohjois-Savon hyvinvointialueen käynnistämiseen liittyvään muutosviestintään. Kuntayhtymän viestintä oli aktiivisesti mukana ulkoisen ja sisäisen verkkoviestinnän, someviestinnän ja kriisiviestinnän yhtenäisen mallin kehittämisessä. Loppuvuoden aikana kuntayhtymän omaa viestintää vähennettiin hallitusti.

Hallinnon toiminnan painopiste on ollut sekä hyvinvointialueen valmistelussa että kuntayhtymän purkamisen toimenpiteissä yhdessä purkutyöryhmän ja kuntayhtymän jäsenkuntien kanssa. Toimitusjohtaja oli virkavapaalla 1.3 – 15.8.22 välisen ajan hoitaessaan va. hyvinvointialuejohtajan virkaa. Sijaisena toimi talousjohtaja.

Hallinto- ja tukipalvelujen talouden toteutuman suurin poikkeama talousarvioon nähden oli keskitetyssä sijaistoiminnassa.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluihin perustettiin loppuvuodesta 2021 resurssiyksikkö, johon yhdistettiin keskitetty työvuorosuunnittelu, sisäiset sijaiset (=sissitoiminta) ja akuutti sijaisvälitys. Työvuorosuunnittelussa jatkui edelleen Numeron työvuorosuunnittelu - projekti. Sisäisten sijaisten (=sissitoiminta) yksikköä pyritään koko ajan vahventamaan vakinaisella henkilöstöllä. Riittävällä vakinaisella henkilöstöreservillä pystyttiin vastaamaan paremmin yksiköiden sijaistarpeeseen ja samalla vähentämään ulkoisten, lyhytaikaisten sijaisten määrää.

Henkilöstöresurssien turvaamiseksi on jatkettu vuoden 2021 aikana aloitettua rekrytointikoulutusta, Rekrytointikoulutukset eivät johda suoraan ammatilliseen tutkintoon, mutta hoidossa ja hoivassa opiskelijoilla on mahdollisuus oppisopimuksella jatkaa lähihoitajan ammattiin.

Koulutuspalveluiden keskitetyllä toimintamallilla pystyimme tarjoamaan koulutusta suuremmalle henkilöstömäärälle kuntayhtymän omilla toimintapaikkakunnilla. Kuntayhtymän henkilöstölle on ollut runsaasti tarjolla ammattitaitoa ylläpitävää ja edistävää koulutusta. Työntekijöiden käyttöön on kehitetty erilaisia oppimisalustoja, joiden avulla on mahdollistettu ammattitaidon ylläpito työyksikön ja työntekijän ajankäytön kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Kuntayhtymässä toteutettiin myös vuosittaista esimiespassikoulutusta.

Työterveyspalvelut ostettiin Pihlajalinna Oyj:ltä. Työterveyshuollon kustannusjakauma oli ennaltaehkäisevän toiminnan osalta 54 % ja sairaanhoidollisen 46 %. Sairauspoissaoloja, työtapaturmia ja varhaislääkemenoperusteisia eläköitymisiä seurattiin aktiivisesti ja niiden vähentämiseksi tehtiin suunnitelmallista yhteistyötä työntekijöiden itsensä, esihenkilöiden, työterveyshuollon ja työkykykoordinaattorin kesken. Terveysperusteisesti uusiin työtehtäviin sijoitettavan henkilöstön määrä on kasvava. Korvaavan työn käyttö sairauspoissaolon sijasta on yleistynyt. Henkilöstökustannusten hallinnassa on oleellista uusien tehtäväkuvien muokkaaminen ja henkilöstön sijoittaminen työkykyä ja osamista vastaaviin tehtäviin.

Työkykykoordinaattori ja työsuojeluhenkilöstö toimivat aktiivisesti esihenkilöiden tukena työhyvinvoinnin- ja -turvallisuuden johtamisessa. Esihenkilöiden tuki -työpajoissa on käyty tehtävälueittain läpi sairauspoissaolotilastoja, työterveyshuollon kustannuksia, riskien arviointia ja muita ajankohtaisia työhyvinvointiin ja työyksiköiden toimintaan liittyviä asioita.

Tukipalvelut

Siivouspalveluyksikkö ylitti talousarvioon varatut määrärahat. Siivouspalveluyksikössä hygieniatason nosto aiheutti kulujen ylityksen, johtuen edelleen koronatilanteesta. Ylitykset aiheutuivat ostopalveluiden tarpeesta, ylimääräisen siivoushenkilöstön tarpeesta, siivousainesten ja pesulakulujen ylityksistä.

Tilinpäätösvertailu

Vastuualueen toimintatuotot olivat yhteensä 16,6 m€, ja kasvua edellisvuoteen 601 t€/3,8 %. Toimintatuottojen kasvussa näkyy sisäisten vuokratuottojen kasvu 373 t€/20,2 %, hankkeisiin ja hyvinvointialueen valmisteluun liittyvien avustusten kasvu 353 t€/49,7 % ja Kelan työterveyshuollon korvauksen aleneminen 113 t€/22,9 %.

Vastuualueen toimintakulut olivat yhteensä 16,8 m€, jossa kasvua edellisvuoteen 959 t€/6,1 %. Toimintakulujen kasvu jakaantui tulosyksiköittäin seuraavasti:

- Hallinto- ja lakipalvelut, toimintakulut kasvoivat 142 t€/4,1 %
  - hankkeisiin ja hyvinvointialueen valmisteluun liittyvät kustannukset +255 t€
- Henkilöstöpalvelut, toimintakulut kasvoivat 889 t€/39,1 %
  - arvio työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisesta koronakertakorvauksesta 360 t€
  - työvuorosuunnittelun laajentuminen
    - henkilöstökulut ja ohjelmistokulut
  - työsuojeluvaltuutetun kokopäiväistäminen
  - Tyky-toiminta
- Sijaispalvelut, toimintakulut alenivat 465 t€/11,0 %
  - sijaisten rekrytointivaikeudet
- Tilapalvelut, toimintakulut kasvoivat 430 t€/16,5 %
  - lisälmen sairaalarakennuksen purkukustannukset

Talousarviovertailu

Vastuualueen toimintatuotot ylittivät talousarviossa arvioidun 1,1 m€. Merkittävin tekijä toimintatuottojen ylittymisessä oli hyvinvointialueen valmisteluun ja soteuudistukseen liittyvät hankeavustukset, joiden toteuma oli 1,1 m€. Vastuualueen toimintakulut ylittivät talousarvio 943 t€. Toimintakulut merkittävimmät poikkeamat olivat:

- Hallinto- ja lakipalvelut, ylitys 702 t€
  - ylitys johtui pääasiassa soteuudistukseen liittyvistä hankkeista, joihin ei ollut määräraharavaruksia
- Henkilöstöpalvelut, ylitys 684 t€
  - arvio työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisesta koronakertakorvauksesta 360 t€
  - työvuorosunnittelun henkilöstökulujen ylitys 115 t€
  - Tyky-toiminnan ylitys 87 t€
- Sijaispalvelut, alitus 413 t€
  - toimintatapojen muutos sijaisten varaamisessa
  - sijaisten rekrytointivaikkeudet
- Siivouspalvelut, ylitys 248 t€
  - koronaepidemian aiheuttamat ylimääräiset kustannukset
- Tilapalvelut, alitus 293 t€
  - sairaalan purun kohdistus tyhjiin tiloihin ylittää varatut määrärahat 51 000 €, 5,3 %
  - lämmitys- ja sähkökustannusten jääminen budjetoidusta
  - koneisiin ja kalustoon jääminen budjetoinnista
  - alueiden kunnossapitoon varatut määrärahat alittuvat
  - vuokratkustannusten alittuminen.

2.2.2 Talous-, tieto ja kehittämistoiminta

	TA 2022	TA-muutos 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Tot.% (Muutettu TA)	Tot.% (Alkup. TA)	TP 2021	Muutos 2022-2021 (%)
15 Talous ,tieto ja kehittämistoiminto								
Toimintatuotot	158 011 189	0	158 011 189	161 822 671	102,4	102,4	153 581 552	5,4
Myyntituotot	157 796 876	0	157 796 876	158 775 370	100,6	100,6	148 599 544	6,8
Tuet ja avustukset	124 313	0	124 313	2 909 099	2340,1	2340,1	4 841 657	-39,9
Muut toimintatuotot	90 000	0	90 000	138 203	153,6	153,6	140 351	-1,5
Toimintakulut	-3 181 594	0	-3 181 594	-3 032 344	95,3	95,3	-3 195 045	-5,1
Henkilöstökulut	-1 637 993	0	-1 637 993	-1 508 079	92,1	92,1	-1 656 391	-9,0
Palkat ja palkkiot	-1 351 143	0	-1 351 143	-1 244 755	92,1	92,1	-1 371 472	-9,2
Henkilösivukulut	-286 850	0	-286 850	-263 324	91,8	91,8	-284 919	-7,6
Eläkekulut	-237 936	0	-237 936	-217 818	91,5	91,5	-233 525	-6,7
Muut henkilösivukulut	-48 914	0	-48 914	-45 506	93,0	93,0	-51 394	-11,5
Palvelujen ostot	-1 320 187	0	-1 320 187	-1 305 953	98,9	98,9	-1 302 744	0,2
Muiden palvelujen ostot	-1 320 187	0	-1 320 187	-1 305 953	98,9	98,9	-1 302 744	0,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 650	0	-12 650	-11 363	89,8	89,8	-37 628	-69,8
Muut toimintakulut	-210 764	0	-210 764	-206 949	98,2	98,2	-198 282	4,4
Toimintakate	154 829 595	0	154 829 595	158 790 327	102,6	102,6	150 386 507	5,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 391	0	-6 391	37 001	-579,0	-579,0	-5 494	-773,5
Korkotuotot	0	0	0	2 944	*****	*****	0	*****
Muut rahoitustuotot	345 208	0	345 208	425 823	123,4	123,4	314 286	35,5
Korkokulut	-60 000	0	-60 000	-99 170	165,3	165,3	-28 283	250,6
Muut rahoituskulut	-291 599	0	-291 599	-292 596	100,3	100,3	-291 497	0,4
Vuosikate	154 823 204	0	154 823 204	158 827 328	102,6	102,6	150 381 013	5,6
Poistot ja arvonalentumiset	-75 100	0	-75 100	-78 453	104,5	104,5	-72 453	8,3
Suunnitelman muk. poistot	-75 100	0	-75 100	-35 453	47,2	47,2	-72 453	-51,1
Arvonalentumiset	0	0	0	-43 000	*****	*****	0	*****
Tilikauden tulos	154 748 104	0	154 748 104	158 748 875	102,6	102,6	150 308 559	5,6
Tilikauden ylijäämä (alij.)	154 748 104	0	154 748 104	158 748 875	102,6	102,6	150 308 559	5,6

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottojen toteuma oli yhteensä 161,8 miljoonaa euroa. Talousarvion ylittyminen johtuu valtion korona-avustuksesta 2,8 m€ ja jäsenkuntien maksuosuuden ylityksestä 1,2 m€. Toimintakulujen toteuma on 3,0 miljoonaa euroa, joka alittaa talousarvion 150 t€/4,7%. Henkilöstökustannukset alitettiin, koska vastuualueella oli viimeisenä vuonna irtisanoutumisten ja eläköitymisten vuoksi avoimia tehtäviä, joita ei hyvinvointialueuudistuksen vuoksi täytetty.

TOIMINTAKERTOMUS

Kehittämisyksikkö

SHQS-laadunhallintaohjelman käyttöä ei enää laajennettu vuoden 2022 aikana, eikä itsearviointeja tehty, vaan työyksiköt kävivät tekemässä edellisen vuoden itsearvioinnissa tunnistamansa kehittämis-tehtävät loppuun. Asiakas- ja potilaspalauttejärjestelmää jatkokehitettiin laajentamalla QR-koodien käyttöä ja ottamalla tekstiviestitoiminnollisuus käyttöön takaisinsoittopalveluihin. Asiakas- ja potilaspalautteiden ja työvireen osalta raportoitiin Q2 asti. Tämän jälkeen henkilöstön työvirettä ei enää kerätty ja asiakas- ja potilaspalautteet käsiteltiin ainoastaan yksikkötasolla johtuen hyvinvointialueuu-distuksesta. Tekstiviestipalautteet raportoitiin vuoden loppuun asti. Kuntayhtymän kehittämisessä työskenneltiin kehittämisen johtamisen mallin mukaisesti Q2 asti. Kehittäminen suuntautui hyvinvointialueen kanssa tehtävään kehittämiseen ja valmistelutyöhön. Vuonna 2022 oli kuntayhtymässä menossa kaksi kuntayhtymän hallinnoimaa ulkopuolista rahoitusta saavaa hanketta (Digikehittämistä tekemiseen -hanke ja HYVIS Hyvää mieltä yläkouluun -hanke). Molemmat hankkeet päättyivät elokuussa 2022. Digikehittämistä tekemiseen -hankkeessa (ESR) työskenneltiin hankkeen digitalisaation strategisen johtamisen toimintamallin (digiohjelma) mukaisesti ja kuntayhtymän digikehittäjien työskentelyllä edistettiin digitaalisten palveluiden ja ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa.

Asianhallinta

Kuntayhtymän asianhallinnassa tapahtui merkittäviä henkilöstömuutoksia, kun sekä asianhallinta-päällikkö että molemmat kirjaamon työntekijät vaihtoivat työpaikkaa vuodenvaihteen 2021–2022 ympäristössä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä asianhallinnassa tiivistettiin yhteistyötä Pohjois-Sa-von sairaanhoitopiirin kanssa, jolta kuntayhtymä osti asianhallintapäällikön työpanosta. Asianhallin-tapäällikön työpanoksen lisäksi kuntayhtymä ja sairaanhoitopiiri rekrytoivat yhdessä kirjaajan.

Tietohallinto

Vuoden 2022 aikana päivitettiin työasemien Office-sovellukset sekä toteutettiin M365-ympäristön varmuuskopiointi. Tietohallinnon toimesta otettiin käyttöön uusi käyttövaltuuslomake, tarkistettiin lisensointia ja optimoitiin CSP-lisenssien käyttöä. Toteutimme myös OneDriven käyttöönoton sekä teimme käyttäjäohjeita ja päivitimme O365/Teams -hallintamallin.

Pegasos- tiimissä kohdennettiin resursseja hyvinvointialueen suunnitteluun ja Pegasos muutosten toteuttamiseen AluePegasos-muutosprojektin puitteissa. Syksyllä alkoivat mittavat hyvinvointialu-teen laajuiset koulutukset niin OMNI360 käyttöönottamiseksi kuin toimintamallien jalkauttamiseksi. Toteutimme vuoden 2022 aikana osana UNA Ydin -ohjelmaa UNA-tilannekuvan käyttöönoton, joka on koostenäkymä asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon tiedoista.

Talouspalvelut

Talouspalveluiden tehtäväalueella mukaan lukien laskutustiimi osallistuttiin tiiviisti hyvinvointialueen valmisteluun. Vuoden aikana jouduttiin tekemään tehtäväjärjestelyitä talouspäällikön jäädessä eläk-keelle kesällä 2022. Tehtävät jaettiin laskutustiimin tiimivastaavan, pääkirjanpitäjän ja talousjohtajan välillä. Talouden ja toiminnan raportointi toteutettiin aiempien vuosien tapaan kuukausittain.

2.2.3 Hoito- ja hoivapalvelut

	TA 2022	TA-muutos 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Tot.% (Muutettu TA)	Tot.% (Alkup. TA)	TP 2021	Muutos 2022-2021 (%)
25 Hoito ja hoivapalvelut								
Toimintatuotot	10 252 983	14 133	10 267 116	10 046 878	97,9	98,0	10 081 723	-0,3
Myyntituotot	2 271 585	0	2 271 585	2 015 996	88,7	88,7	2 109 126	-4,4
Maksutuotot	6 995 518	14 133	7 009 651	6 963 357	99,3	99,5	7 097 318	-1,9
Tuet ja avustukset	0	0	0	1 204	****	****	3 417	-64,8
Muut toimintatuotot	985 880	0	985 880	1 066 321	108,2	108,2	871 862	22,3
Toimintakulut	-48 774 064	-228 919	-49 002 983	-47 842 045	97,6	98,1	-45 956 972	4,1
Henkilöstökulut	-19 154 913	0	-19 154 913	-19 009 779	99,2	99,2	-18 346 512	3,6
Palkat ja palkkiot	-15 449 109	0	-15 449 109	-15 554 121	100,7	100,7	-15 079 375	3,1
Henkilösivukulut	-3 705 804	0	-3 705 804	-3 455 658	93,2	93,2	-3 267 137	5,8
Eläkekulut	-3 129 323	0	-3 129 323	-2 870 945	91,7	91,7	-2 696 925	6,5
Muut henkilösivukulut	-576 481	0	-576 481	-584 713	101,4	101,4	-570 212	2,5
Palvelujen ostot	-24 588 941	-228 919	-24 817 860	-23 203 174	93,5	94,4	-22 719 930	2,1
Asiakaspalvelujen ostot	-10 508 545	-228 919	-10 737 464	-10 536 664	98,1	100,3	-10 130 522	4,0
Muiden palvelujen ostot	-14 080 396	0	-14 080 396	-12 666 511	90,0	90,0	-12 589 407	0,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-388 317	0	-388 317	-627 248	161,5	161,5	-595 941	5,3
Avustukset	-1 845 093	0	-1 845 093	-2 193 164	118,9	118,9	-1 736 236	26,3
Muut toimintakulut	-2 796 800	0	-2 796 800	-2 808 680	100,4	100,4	-2 558 353	9,8
Toimintakate	-38 521 081	-214 786	-38 735 867	-37 795 167	97,6	98,1	-35 875 249	5,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-99 825	0	-99 825	-108 112	108,3	108,3	-68 507	57,8
Muut rahoituskulut	-99 825	0	-99 825	-108 112	108,3	108,3	-68 507	57,8
Vuosikate	-38 620 906	-214 786	-38 835 692	-37 903 280	97,6	98,1	-35 943 756	5,5
Poistot ja arvonalentumiset	-94 700	0	-94 700	-58 780	62,1	62,1	-179 181	-67,2
Suunnitelman muk. poistot	-94 700	0	-94 700	-58 780	62,1	62,1	-179 181	-67,2
Tilikauden tulos	-38 715 606	-214 786	-38 930 392	-37 962 060	97,5	98,1	-36 122 937	5,1
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-38 715 606	-214 786	-38 930 392	-37 962 060	97,5	98,1	-36 122 937	5,1

TOIMINTAKERTOMUS

Hoito- ja hoivapalvelukokonaisuuden tavoitteena oli ikääntyneiden terveyden, hyvinvoinnin ja oma-toimisuuden ennakointi, tukeminen ja edistäminen heidän palvelutarpeitaan vastaavilla palveluilla, ensisijaisesti heidän omilla kodeissaan. Hoito- ja hoivapalvelujen vastuualue vastaa ikääntyneiden sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen ja terveydenhuoltolain mukaisen kotisairaanhoidon saatavuudesta ja järjestämisestä omana toimintana, ostopalveluna tai palvelusetelillä. Ikääntyneiden palvelukokonaisuus sisältää sosiaalihuollon palvelujen (asiakas- ja palveluohjaus, kotihoito 24/7 ja asumispalvelut) lisäksi terveydenhuollon palveluita, mm. kuntoutus, muistivastaanotot, kotisairaala, hoitotarvikelijakelu.

Korona vaikutti edelleen hoito- ja hoivapalvelujen vastuualueen toimintaan vuoden 2022 aikana. Koronalla oli vaikutusta muun muassa palvelujen tuottamisen tapoihin ja henkilöstöresursseihin. Koronarajoitusten välttäminen lisäsi koronaan sairastuvuutta, mikä näkyi henkilöstön lisääntyneinä poissaoloina sekä asiakkaiden hoitoisuuden kasvuna. Henkilöstön saatavuus ja vaihtuvuus asettivat merkittäviä haasteita talousarviovuonna vastuualueen toiminnalle. Henkilöstön heikentynyt saatavuus johti palvelujen järjestämisvastuun korostumiseen ja siihen varautumiseen, niin omassa tuotannossa kuin ostopalveluissa. Palveluntuottajien toiminnallisten ja taloudellisten edellytysten heikkeminen lisäsi epävarmuutta, minkä takia sopimusvalvontaa ja -ohjausta lisättiin. Vastuualueella pystyttiin henkilöstön saatavuusvaikeuksista ja vaihtuvuudesta huolimatta toteuttamaan asiakkaiden hoito- ja hoivapalvelujen palvelutarpeen arviointiin ja palveluihin pääsy lain mukaisissa määräajoissa. Henkilöstön saatavuuden ja riittävyyden turvaamiseksi otettiin käyttöön uusia rekrytointikanavia, kuten henkilöstövuokraus ja suoraostot. Vastuualueelta osallistuttiin aktiivisesti Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmistelutyöhön.

Olellaiset tapahtumat vuoden aikana

Kotihoidon tehtäväalue

Hoito- ja hoivapalveluihin perustettiin kehittäjän tehtävä, jonka tehtävänä oli kehittää yhteistyössä hyvinvointipalvelujen kanssa ennaltaehkäisevää työtä, ikäihmisten palvelupolkuja sekä vanhuuteen varautumista. Kehittäjän tehtävään sisältyi ennaltaehkäisevät käynnit 80-vuotiaille. Kotihoitopainotteinen ja palvelutarvetta vastaava palvelurakenne toteutui – omaishoidon peittävyys oli 8 % 75 vuotta täyttäneistä eli 2 % arvioitua suurempi ja kotihoidon peittävyys oli 16 %, ollen 2 % matalampi kuin vuonna 2021. Asiakas- ja palveluohjauksessa otettiin käyttöön sähköinen palveluhaku Tarjoomo. Digitaalisten palvelujen ensisijaisuus kotihoidossa toteutui ja kotihoidon etäkäyntien osuus kaikista käynneistä toteutui arvioitua suurempana, ollen 9 %. Päivätoiminta keskeytyi kuukaudeksi koronatilanteen vuoksi ja päivätoimintaryhmät olivat täynnä. Toimintapäivien määrää lisättiin tarvetta vastaavaksi, ei kuitenkaan niin paljon kuin talousarviossa suunniteltiin.

Kotihoidon tehtäväalueella oli talousarviovuoden aikana käynnissä kotihoidon sisäinen kehittämisprojekti, jossa kehitettiin esihenkilöiltä ja kotihoidon henkilöstöltä nousseita teemoja:

1. Kotihoidon arviointijakson prosessi
2. Tiedonkulun käytännöt ja tiedonkulun toimintamalli kotihoidossa yhteistyökumppaneiden kanssa sekä sisäisesti
3. Ulkoilun mahdollistaminen kotihoidon asiakkaille
  - a. keinot, asiakaslähtöisyys ja verkostot sekä yhteistyökumppaneiden kartoitus ulkoilun mahdollistamista varten.

Kehittämisprojektissa vahvistettiin niitä toimintoja, jotka olivat nousseet kehittämiskohteina esille Haipro-järjestelmään tehtyjen epäkohtailmoitusten kautta. Tarkoituksena oli myös vahvistaa sisäisiä

toimintamalleja tekemällä kehittämiskohteista kooste, joka käytiin läpi kaikissa kotihoidon ja asiakasohjauksen yksiköissä. Tätä hyödynnettiin entisten ja uusien työntekijöiden perehdyttämisessä ja toimintatapojen juurruttamisessa.

Asumispalvelujen tehtäväalue

Henkilöstön riittävyys vanhuspäivähoitoon määrittämällä henkilöstömitoituksen tasolla varmistettiin säännöllisellä henkilöstömitoituksen seurannalla ja valvonnalla. Palvelujen tuottaminen koronatilanteen mukaisin rajoittein ja toimintamallein vaikutti oman toiminnan käyttöasteisiin, muun muassa lyhytaikaishoito keskitettiin Sonkajärven Kipinä-yksikköön toukokuulle 2022 saakka. Tehostetun palveluasumisen peittävyys % 75 vuotta täyttäneistä toteutui talousarvioissa arvioitua pienempänä, olleen 9,31 %. Tehostetun palveluasumisen tarve puolestaan kasvoi arvioitua suurempana alle 75-vuotiaiden asiakasryhmässä, mikä vaikutti strategian mukaisen kevyemmän asumisen kysyntään ja lisäämiseen. Itsenäisen asumisen toimenpideohjelmat vahvistettiin vuosille 2022–2023.

Asumispalvelujen tehtäväalueella käynnistyi talousarviovuoden aikana oman toiminnan laadun kehittämisprojekti, jonka tavoitteena oli selkeyttää henkilöstön tehtäväkuvia, vahvistaa henkilöstön osaamista ja perehdyttämistä. Painopistealueiksi osaamisen kehittämisessä nostettiin lääkehoito ja saattohoito. Projekti jatkuu vuodelle 2023.

Valvontatehtävä

Hoito- ja hoivavastuualueen valvontakoordinaattori toimi kokoaikaisesti ohjaus- ja valvontatehtävissä, mikä kohdistui julkiseen ja yksityiseen kotihoitoon ja asumispalveluun. Hän toteutti yhtymähallituksen jaoston hyväksymän suunnitelman mukaiset suunnitellut ohjaus- ja valvontakäynnit sekä ilmoittamattomia ja reaktiivisia ohjaus- ja valvontakäyntejä. Valvontakoordinaattori toteutti myös ennakkoarvioita koronatilanteen tarkastus- ja riskianalyysiä säännöllisesti.

Talouden toteutuminen

Tilinpäätösvertailu

Vastuualueen nettokustannukset olivat 37,96 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 1,8 miljoonaa euroa/5 %.

Toimintatuottojen määrä oli yhteensä 10,0 miljoonaa euroa ja väheni edellisestä vuodesta 35 000 euroa/0,35 %. Toimintatuotot vähenivät myyntituottojen osalta 93 000 euroa/4 % sekä maksutuottojen osalta 134 000 euroa/2 %. Merkittävimpinä tekijöinä oli kotihoidon asiakasmaksujen ja tukipalvelumaksujen väheneminen, johtuen palvelutarpeen vähenemisestä.

Toimintakulujen toteuma oli yhteensä 47,8 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta 1,89 miljoonaa euroa/4 %.

Henkilöstökulut kasvoivat vastuualueella 663 000 euroa/3,6 %. Merkittävimpinä tekijöinä henkilöstökulujen kasvussa oli tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen nousu vuoden 2022 alussa sekä henkilöstön saatavuuden vaikeutuminen ja siihen varautuminen. Kotihoidon henkilöstökuluihin vaikuttivat tehtävien täyttämättä jättäminen johtuen rekrytointivaikeuksista sekä etäpalveluiden, omaishoidon ja palvelusetelillä tuotettujen palvelujen lisääntyminen. Vastuualueen vakituisten henkilöstön palkkakustannukset kasvoivat 235 000 euroa/ 2 %. Vaikeutuneen henkilöstön saatavuuden takia muun muassa erilliskorvausten määrä vastuualueella kasvoi 424 000 euroa/18,4 %.

Palvelujen ostoissa kustannukset kasvoivat vastuualueella 483 000 euroa/2,13 %. Asumispalveluissa kustannuksia nostivat palveluseteli asiakkuuksien siirtyminen ostopalveluihin palvelusetelituottajien

vähentyessä sekä ostopalvelujen hoitopäivänhinnan indeksi- ja hoitajamitoituskorotukset. Asumispalvelujen asiakaspalvelujen ostot kasvoivat 398 000 euroa/4 % ja muiden palvelujen ostot 262 000 euroa/3,4 %. Kotihoidossa kustannuksia laskivat muun muassa turvapuhelinpalvelujen ja ateriakuljetusmaksujen väheneminen. Kotihoidossa asiakaspalvelujen ostot vähenivät 27 000 euroa/23 % ja muiden palvelujen ostot 95 000 euroa/ 11 %. Sijaispalveluiden käyttö väheni vastuualueella 109 000 euroa/3,6 %. Keskitetty sijaisyksikkö ei kyennyt vastamaan vastuualueen sijaistarpeeseen ja kustannukset kohdistuivat edellisvuotta enemmän vastuualueen henkilöstökuluihin.

Talousarviovertailu

Talousarvioon verrattuna vastuualueen nettokustannukset toteutuivat 754 000 euroa/1,95 % ennakoitua alhaisempina.

Toimintatuottojen toteuma alitti talousarvion 206 000 euroa/2 %. Merkittävin poikkeama oli myyntituotoissa, joissa toteuma alittui 256 000 euroa/11,3 %. Alitus johtui sotilasvammalain mukaisten korvausten alittumisesta. Vastuualueen maksutuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Toimintakulujen toteuma alitti talousarvion 932 000 euroa/1,9 %. Merkittävimmit poikkeamat olivat palvelusetelmäärärahojen alittuminen 761 000 euroa/93 %, lääkäripalvelujen ostojen alittuminen 115 000 euroa/19 % ja ateriapalvelujen alittuminen 258 000 euroa/10 %. Palvelusetelmäärärahojen alittuminen asumispalveluissa johtui palvelusetelituottajien vähentymisestä. Lääkäripalveluissa ja ateriapalveluissa alitukseen vaikuttivat asiakasmäärien vähentyminen vastuualueella. Hoitotarvikkeiden määrärahat ylittyivät 192 000 euroa johtuen suojain hankinnoista koronatilanteen vuoksi sekä yleisestä hintatason noususta.

Asumispalvelut, talousarviovertailu

Asumispalveluissa toiminnan nettokustannukset ylittyivät 589 000 euroa/ 2,5 %. Hoitopäivien määrä toteutui lähes talousarviossa arvioidun mukaisesti, alittaen arvioidun 418 hoitopäivällä/0,2 %. Kuntayhtymän omassa toiminnassa tuotettujen hoitopäivien määrä alitti talousarvion 3 807 hoitopäivällä/3,35 %. Hoitopäivien alitukseen vaikuttivat henkilöstön vajauksen takia asiakaspaikkojen täyttämättä jättäminen sekä kahden ensimmäisen neljänneksen aikana koronatilanteesta johtuneet toiminnan rajoitukset. Ostopalveluissa hoitopäivien määrä ylitti 3 389 hoitopäivällä/4,4 % talousarviossa arvioidun.

Ostopalveluiden kustannukset toteutuivat lähes talousarvioissa arvioidun mukaisesti, alituksen ollessa 53 000 euroa/0,6 %. Oman toiminnan nettokustannuksissa ylitystä talousarviossa arvioidusta oli 642 000 euroa/4,31 %. Oman toiminnan kustannusten nousuun vaikuttivat muun muassa henkilöstömenojen ja hoitotarvikemenojen kasvu. Koronatilanteesta johtuneet toiminnan rajoitukset taudin leviämisen ehkäisemiseksi sekä henkilöstön vajauksen vuoksi täyttämättömät asiakaspaikat nostivat hoitopäivän hintaa ja nettokustannuksia.

Kotihoito, talousarviovertailu

Kotihoidossa toiminnan nettokustannukset alittuivat 1,3 miljoonaa euroa/ 8,9 %. Talousarvio alittui toimintatuottojen osalta 404 000 euroa/ 12,7 % ja toimintakulujen osalta 1,7 miljoonaa euroa/9,5 %. Talousarviossa kotihoidon asiakasmääräksi oli arvioitu 1 303 asiakasta, joka alittui 326 asiakkaalla/25 %. Asiakasmäärän alittuminen jakaantui seuraavasti:

- alle 75-vuotiaat asiakkaat 82 hlö
- yli 75-vuotiaat asiakkaat 244 hlö
- omaishoidon asiakasmäärän kasvu 117 hlö.

Etähoidon osuus kotihoidon käynneistä nousi 9 %:iin, kun tavoite vuodelle 2022 oli 5 %. Kotihoitoikäyntien määrä vuonna 2022 oli 342 267 kappaletta, josta etähoitona toteutettiin 31 370 käyntiä. Etähoidon kontaktit asiakkaaseen ovat pääsääntöisesti lyhyempiä kuin kotihoidon fyysiset käynnit, joten etähoidon kattavuuden lisääminen vähensi asiakkaille annettuja palvelutunteja vuositasona.

Henkilöstöresurssitilanne vuonna 2022 oli haastava; kaikkia avoimia vakituisia tehtäviä ei saatu täytettyä ja rekrytointivaikeuksia oli myös kuntayhtymän keskitetyllä sijaisyksiköllä, mikä aiheutti sijaisresurssipulaa kotihoidossa. Toiminnan nettokustannusten alitukseen vaikuttivat myös päivätoiminnan keskeytys koronatilanteen vuoksi ja kotihoidon ateriapalveluiden asiakasmäärän alittuminen.

2.2.4 Hyvinvointipalvelut

	TA 2022	TA-muutos 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Tot.% (Muutettu TA)	Tot.% (Alkup. TA)	TP 2021	Muutos 2022-2021 (%)
20 Hyvinvointipalvelut								
Toimintatuotot	6 013 049	-14 133	5 998 916	6 181 471	103,0	102,8	5 704 024	8,4
Myyntituotot	4 379 685	0	4 379 685	4 328 956	98,8	98,8	4 186 663	3,4
Maksutuotot	1 230 751	-14 133	1 216 618	1 433 458	117,8	116,5	1 203 960	19,1
Tuet ja avustukset	206 034	0	206 034	215 810	104,7	104,7	178 407	21,0
Muut toimintatuotot	196 579	0	196 579	203 248	103,4	103,4	134 994	50,6
Toimintakulut	-45 569 004	228 919	-45 340 085	-46 489 776	102,5	102,0	-43 463 825	7,0
Henkilöstökulut	-16 809 867	0	-16 809 867	-15 532 516	92,4	92,4	-14 382 078	8,0
Palkat ja palkkiot	-13 591 310	0	-13 591 310	-12 522 620	92,1	92,1	-11 643 344	7,6
Henkilösivukulut	-3 218 557	0	-3 218 557	-3 009 896	93,5	93,5	-2 738 734	9,9
Eläkekulut	-2 724 909	0	-2 724 909	-2 536 758	93,1	93,1	-2 296 838	10,4
Muut henkilösivukulut	-493 648	0	-493 648	-473 138	95,8	95,8	-441 896	7,1
Palvelujen ostot	-23 947 624	228 919	-23 718 705	-26 168 434	110,3	109,3	-24 425 691	7,1
Asiakaspalvelujen ostot	-16 127 149	228 919	-15 898 230	-16 923 794	106,5	104,9	-16 603 274	1,9
Muiden palvelujen ostot	-7 820 475	0	-7 820 475	-9 244 641	118,2	118,2	-7 822 417	18,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-228 220	0	-228 220	-294 344	129,0	129,0	-320 382	-8,1
Avustukset	-2 626 450	0	-2 626 450	-2 572 677	98,0	98,0	-2 535 633	1,5
Muut toimintakulut	-1 956 843	0	-1 956 843	-1 921 804	98,2	98,2	-1 800 041	6,8
Toimintakate	-39 555 955	214 786	-39 341 169	-40 308 304	102,5	101,9	-37 759 802	6,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-90 916	0	-90 916	-98 462	108,3	108,3	-63 106	56,0
Muut rahoituskulut	-90 916	0	-90 916	-98 462	108,3	108,3	-63 106	56,0
Vuosikate	-39 646 871	214 786	-39 432 085	-40 406 767	102,5	101,9	-37 822 908	6,8
Poistot ja arvonalentumiset	-107 900	0	-107 900	-71 218	66,0	66,0	-142 213	-49,9
Suunnitelman muk. poistot	-107 900	0	-107 900	-71 218	66,0	66,0	-142 213	-49,9
Tilikauden tulos	-39 754 771	214 786	-39 539 985	-40 477 985	102,4	101,8	-37 965 120	6,6
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-39 754 771	214 786	-39 539 985	-40 477 985	102,4	101,8	-37 965 120	6,6

TOIMINTAKERTOMUS

Hyvinvointipalvelujen vastuualue vastaa mielenterveys- ja päihdepalvelujen, sosiaalityön, kehitysvammahuollon ja vammaispalvelulain mukaisten palvelujen sekä terveysneuvonnan, perheneuvolan, lapsiperheiden kotipalvelun, perhetyön ja koulutiimien palvelujen saatavuudesta ja järjestämisestä omana toimintana, ostopalveluna ja palvelusetelillä. Edellä lueteltuja sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja tuotetaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen, sosiaalityön palvelujen ja perhekeskuksen tehtäväalueilla. Vastuualueen toiminnassa on keskeistä palvelujen integrointi ja verkostoyhteistyö, jota tehdään asiakkaiden, heidän läheistensä ja eri yhteistyötahojen kanssa.

Toimintakertomusvuonna keskeistä oli valmistautuminen hyvinvointialuemuutokseen. Jokaiselta tehtäväalueelta osallistuttiin aktiivisesti valmistelutyöhön. Se tarkoitti toisaalta työryhmätyöskentelyyn osallistumista ja toisaalta tietojen kokoamista erilaisiin kyselyihin ja selvityksiin. Korona oli edelleen keskeinen vaikuttava tekijä. Kun kokoontumisrajoituksia lievennettiin, henkilökunnan lyhyet poissaolot kasvoivat. Työntekijät ja heidän perheenjäsenensä sairastivat koronan lisäksi myös muita tartuntatauteja. Karanteenisäännösten vuoksi poissaolopäiviä oli paljon. Tämä lisäsi palvelutuotannon haasteita vaikeassa rekrytointitilanteessa ylityö- ja vuoronvaihtokieltoineen. Väliaikaisen säännöksen perusteella henkilökunnan koronarokotussuojaa seurattiin; hyvinvointipalveluissa henkilökunnalla oli kattava rokotussuoja. Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa kuntayhtymän tuli päivittää varautumista ja valmiussuunnitelmaa laajamittaisen maahantulon osalta sen jälkeen, kun ukrainalaisten joustavan maahantulon varmistamiseksi oli säädetty tilapäisen suojelun direktiivistä. Loppuvuoden aikana valmiussuunnitelmia täydennettiin sähkökatkosten varalta. Kun olemme jo vuodesta 2020 alkaen harjoitelleet etättyötä ja etäkokousten pitämistä, pystyimme luottavaisin mielin siirtymään vuoden vaihtuessa Pohjois-Savon hyvinvointialueen työsuhteisiin.

Olellaiset tapahtumat vuoden aikana

Perhekeskuspalvelujen tehtäväalue

- Terveysneuvonnan terveydenhoitajat toteuttivat koululaisten ja neuvolaikäisten korona- ja influenssarokotukset.
- Lapsiperheiden tukipalvelujen esihenkilö vaihtui.
- Osallistuttiin Tulevaisuuden sotekeskus-hankkeen saatavuus-työpakettiin, jossa perhekeskuksella on useita lapsiperhepalveluiden kehittämiseen liittyviä osaprojekteja.
- Perhekeskus oli aktiivisesti mukana sekä maakunnallisessa että kuntien ja järjestöjen kanssa tehtävässä hyvinvointityössä. Perhekeskuksesta osallistuttiin mm. kuntien ja järjestöjen yhteiseen kohtaamispaikkatoimintaan, useisiin järjestöjen, kuntien ja ammattioppilaitosten hankkeisiin ja kehittämistyöhön sekä maakunnan ja kuntien hyvinvointikertomustyöhön.
- Oppilashuoltoon lisättiin uusia kuraattorin- ja psykologivakansseja uusien lakisääteisten mitoitusten vuoksi.

Sosiaalityön tehtäväalue

- Lastenkoti Taskukellon toimitilan rakentaminen käynnistyi. Uusi 14-paikkainen yksikkö aloittaa toimintansa keväällä 2023.
- Vammaispalveluissa aloitettiin Rai-toimintakykyohjelman käyttö.
- Sosiaalityön tehtäväalueella toteutettiin 2. vaihe Proconsona-asiakastietojärjestelmän siirtymisestä OMNI 360-järjestelmään.
- Toteutettiin Oiman käyttöönotto pilotti perhe- ja omaishoidon osalta.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen tehtäväalue

- Tehtäväalueella on vuoden aikana tapahtunut aikuispsykiatrisen poliklinikan tulosyksikön esihenkilömuutos. Viranhaltija aloitti psykiatrian ylilääkärin ja nuorisopsykiatrian erikoistuvan lääkärin viroissa.
- Yhteydenottojen määrä on lähtenyt kasvuun syksystä 2021 alkaen, trendi on jatkunut myös vuonna 2022. Tällä hetkellä jonoa on erityisesti muodostunut psykologisiin tutkimuksiin sekä neuropsykiatrisiin tutkimuksiin.
- Rekrytointihaasteet eri ammattiryhmissä ovat vaikuttaneet tehtäväalueen toimintaan. Erityisesti sosiaalityöntekijöiden, psykologien ja psykiatrien rekrytoinnit eivät ole tuottaneet tulosta. Lääkäripalvelujen osalta palvelujen saatavuutta on turvattu ostopalveluilla.

Talouden toteutuminen

Tilinpäätösvertailu

Vastuualueen toiminnan nettokustannukset olivat 40,478 milj. €. Edelliseen tilinpäätökseen verrattuna vastuualueen nettokustannukset kasvoivat 2,513 milj. € /6,6 %. Toimintatuotot kasvoivat edelliseen tilinpäätökseen 477 000 € / 8,4 %. Tämä aiheutui erityisesti asiakasmaksulain muutoksen vuoksi kasvaneista maksutuotoista. Ahjolan palvelukodin ensimmäisen täyden toimintavuoden vuoksi kasvua oli myös asuntojen vuokratuotoissa.

Toimintakulut kasvoivat edelliseen tilinpäätökseen 3,026 milj. € / 7,0 %. Kahden koronavuoden jälkeisen toimintakertomusvuonna palvelujen käyttö ja kysyntä palautui entiselle tasolle. Merkittävin muutos oli Ahjolan palvelukodin toiminta koko vuoden ajan, mikä lisäsi toimintakuluja edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 478 000 € /112,1 %. Henkilöstökulut kasvoivat 1,150 milj. € /8,0 %. Henkilöstökulut edelliseen tilinpäätökseen verrattuna kasvoivat erityisesti sosiaalityössä, jossa Ahjolan palvelukodin henkilöstökulut kasvoivat täyden toimintavuoden vuoksi, mutta henkilöstön lisäresursseja oli talousarviossa myös Kuunsirpin ja Huitulanharjun palvelukoteihin. Talousarvioon sisältyi lisäresursseja aikuissosiaalityöhön ja perheiden tukemiseen.

Palvelujen ostojen määrä kasvoi edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 1,743 milj. € /7,1 %. Asiakaspalvelujen osalta kasvua oli 321 000 € /1,9 %, mikä selittyy yksityisistä asumispalveluista tulleita maksutuottoja vastaavia kuluja. Muiden palvelujen ostot kasvoivat 1,422 milj. €, mikä aiheutui erityisesti lääkäripalvelujen ja asiantuntijapalvelujen ostojen kasvusta psykiatri- ja psykologipulan vuoksi. Korona-ajan helpottuminen näkyy tarvikeostojen vähenemisenä 26 000 € /-8,1 %. Avustusten määrä kasvoi edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 37 000 € /1,5 %.

Talousarviovertailu

Hyvinvointipalvelujen vastuualueen nettokustannukset toteutuivat 723 000 € /1,8 % talousarviota suurempana. Toimintatuotot toteutuivat 168 000 € /2,8 % talousarviota suurempina. Tuottojen ylitys johtuu asiakasmaksulain muutoksesta, jonka vuoksi yksityisissä asumispalveluissa olevien asiakkaiden ylläpito- ja ateriatuotot on peritty kuntayhtymälle. Muutos on kustannusneutraali, sillä asiakaspalvelujen ostoihin on tullut tuottoja vastaava määrä uusia kuluja. Tämä poikkeama näkyy sosiaalityön tehtäväalueella vammaispalvelujen tulosyksikössä sosiaalitoimen ateriamaksujen tilillä.

Toimintakulut toteutuivat 921 000 € /2,0 % talousarviota suurempina. Henkilöstökulut alittuivat 1,277 milj. € /-7,6 %. Henkilöstökulujen alittumisen syynä on rekrytointivaikeudet erityisesti psykiatrien ja psykologien osalta. Toimintakulut ylittyivät palvelujen ostoissa 2,221 milj. € /9,3 %. Palvelujen ostot ylittyvät asiakaspalvelujen ostojen osalta 797 000 € /4,9 %. Vammaispalvelujen maksutuottojen muutos nosti asiakaspalvelujen ostoja noin 390 000 €. Ylityksiä on erityisesti kodin ulkopuolelle sijoit-

tusten vuoksi. Psykiatrien ja psykologien pitkittyneiden rekrytointivaikeuksien vuoksi muiden palvelujen ostot ylittyivät 1,424 milj. € /18,2 % lääkäripalvelun ja asiantuntijapalvelun ostojen vuoksi. Tarvikeostot ylittyivät 66 000 € /29,0 %. Puolet ylityksestä johtui hoitotarvikekuluista, joita ei koronan aiheuttamien suojainkulujen osalta ollut huomioitu talousarviossa. Toinen puoli ylityksestä aiheutua kalustehankinnoista, joita aiheutui uusien koulukiinteistöjen ja esimerkiksi rikkoutuneiden lääkejääkaappien vuoksi. Avustukset alittuivat 54 000 € /-2,0 %. Avustusten alittumiseen on vaikuttanut erityisesti omaishoidon tuen arvioitua vähäisempi tarve. Vammaisille annettavat avustukset ylittivät talousarvion 22 000 € / 1,3 %, mikä kertoo osaltaan koronapandemian lievittymisestä.

Talousarviomuutokset

Hyvinvointipalvelujen vastuualueen ikääntyneitä ja somaattisesti sairaita erityisryhmien asumispalvelujen asiakkaita siirtyi hoito- ja hoivapalvelujen asiakkuuteen talousarviovuoden aikana.

Yhtymähallitus päätti kokouksessaan 13.12.2022 § 161 vastuualueiden välisistä määrärahasiirroista siten, että hyvinvointipalvelujen vastuualueelta siirrettiin hoito- ja hoivapalvelujen vastuualueen toimintatuottoja 14 133 euroa ja toimintakuluja 228 919 euroa, jolloin hyvinvointipalvelujen muutettu talousarvio pieneni 215 tuhatta euroa.

2.2.5 Terveyspalvelut

	TA 2022	TA-muutos 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Tot.% (Muutettu TA)	Tot.% (Alkup. TA)	TP 2021	Muutos 2022-2021 (%)
30 Terveyspalvelut								
Toimintatuotot	17 502 120	0	17 502 120	17 001 280	97,1	97,1	16 622 433	2,3
Myyntituotot	13 113 120	0	13 113 120	13 156 437	100,3	100,3	12 631 174	4,2
Maksutuotot	4 389 000	0	4 389 000	3 832 669	87,3	87,3	3 983 116	-3,8
Muut toimintatuotot	0	0	0	12 173	****	****	8 142	49,5
Toimintakulut	-90 172 552	0	-90 172 552	-93 078 185	103,2	103,2	-88 609 105	5,0
Henkilöstökulut	-21 974 160	0	-21 974 160	-21 148 733	96,2	96,2	-21 303 731	-0,7
Palkat ja palkkiot	-18 098 658	0	-18 098 658	-17 455 599	96,4	96,4	-17 639 532	-1,0
Henkilösivukulut	-3 875 502	0	-3 875 502	-3 693 134	95,3	95,3	-3 664 199	0,8
Eläkekulut	-3 214 683	0	-3 214 683	-3 050 262	94,9	94,9	-3 007 756	1,4
Muut henkilösivukulut	-660 819	0	-660 819	-642 873	97,3	97,3	-656 442	-2,1
Palvelujen ostot	-61 639 584	0	-61 639 584	-64 463 082	104,6	104,6	-60 615 868	6,3
Asiakaspalvelujen ostot	-40 924 796	0	-40 924 796	-42 479 263	103,8	103,8	-38 556 293	10,2
Muiden palvelujen ostot	-20 714 788	0	-20 714 788	-21 983 819	106,1	106,1	-22 059 576	-0,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 834 556	0	-3 834 556	-4 732 558	123,4	123,4	-4 264 507	11,0
Avustukset	-300 000	0	-300 000	-306 092	102,0	102,0	-272 011	12,5
Muut toimintakulut	-2 424 252	0	-2 424 252	-2 427 720	100,1	100,1	-2 152 988	12,8
Toimintakate	-72 670 432	0	-72 670 432	-76 076 905	104,7	104,7	-71 986 672	5,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-103 915	0	-103 915	-112 536	108,3	108,3	-72 033	56,2
Muut rahoituskulut	-103 915	0	-103 915	-112 536	108,3	108,3	-72 033	56,2
Vuosikate	-72 774 347	0	-72 774 347	-76 189 441	104,7	104,7	-72 058 705	5,7
Poistot ja arvonalentumiset	-501 200	0	-501 200	-391 844	78,2	78,2	-638 233	-38,6
Suunnitelman muk. poistot	-501 200	0	-501 200	-391 844	78,2	78,2	-638 233	-38,6
Tilikauden tulos	-73 275 547	0	-73 275 547	-76 581 285	104,5	104,5	-72 696 939	5,3
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-73 275 547	0	-73 275 547	-76 581 285	104,5	104,5	-72 696 939	5,3

TOIMINTAKERTOMUS

Terveyspalvelujen vastuualue vastaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidonpalvelujen järjestämisestä omana toimintana, ostopalveluna ja palvelusetelillä. Edellä lueteltuja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja tuotetaan avovastaanottopalveluiden, kuntoutus- ja muiden lääkinnällisten palveluiden ja osastopalveluiden tehtäväalueilla. Vastuualueen toiminnassa on keskeistä palvelujen integrointi ja hyvin toimivat terveyspalvelut asiakkaille.

Pandemian jatkuessa sen vaikutus on ollut huomattava etenkin vastaanotto- ja osastopalveluissa. Vaikutukset ovat näkyneet edellisen vuoden tapaan toimintamallien muutoksina ja toimintojen uudelleen organisointina. Covid 19-rokotustoiminta jatkui THL:n ohjeiden mukaisesti koko vuoden ajan. Rokotukset on toteutettu kuntayhtymän henkilökunnan ja ulkopuolisten sijaisten voimin ajanvarauksella ja walk-in-tapahtumina. Rokotusajanvarausta on tarjottu kuntalaisille sähköisenä palveluna (e-Terveyspalvelu) perinteisen puhelinajanvarauksen lisäksi.

Rokotetut asiakkaat kunnittain: Iisalmi 13 988 (v. 2021, 12 108), Kiuruvesi 5 229 (v. 2021, 4 111), Sonkajärvi 2 781 (v. 2021, 2 356), Vieremä 2 286 (v. 2021, 2 123) ja ulkokunnat 1 907 (v. 2021, 1 003) asiakasta.

Osastopalveluissa osasto 3:n toiminta keskittyi edelleen infektio- ja koronapotilaiden hoitoon. Edellisen vuoden aikana otettiin käyttöön lisätilaa Veljeskodin tiloista, jota ei kuitenkaan tarvittu enää vuoden 2022 aikana. Osastotoimintojen järjestelyillä pyrittiin estämään tartuntojen leviäminen.

Terveyspalveluiden alueelle kohdistui edellisen vuoden tapaan huomattavia kustannuksia laboratoriopalveluista (näytteenottokustannukset) sekä hoito- ja suojaravikkeista.

Sekä puhelinpalvelu- että Chat-toiminta kasvoivat vastaanottopalveluissa edelliseen vuoteen verrattuna. Takaisinsoittojärjestelmään tuli vuoden aikana yhteensä 147 000 puhelua (v. 2021, yhteensä 108 000 puhelua). Päivystykseen puheluita on tullut 25 000, kun edellisenä vuonna määrä oli 18 100. Chat-kontakteja vastaanotoilla oli yhteensä 15 000, joista 56 % oli vahvasti tunnistettua kontaktia.

Päivystyskäyntien osuus kaikista käynneistä on 17,3 % (v. 2021, 12,9 %), ylittäen arvioidun 33,8 % ja edellisvuoden 34,1 %.

Terveyspalveluissa on osallistuttu POSOTE20- ja RRP-hanketyöhön. Tavoitteena on parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, osa-aikaisuutta ja jatkuvuutta. Tavoitteena on myös vahvistaa palvelujen monialaisuutta ja varmistaa palvelujen laatua ja vaikuttavuutta. Hanketyössä on ollut mukana sekä lääkäri- että hoitohenkilöstöä.

Avovastaanottopalveluiden tehtäväalue

- Etävastaanottopalvelua ja etävastaanottotoimintaa edistettiin vuoden aikana.
- Vastaanottopalveluissa Enska-toiminta jatkui ajanvarauksella koko vuoden.
- Tiimimallin mukainen työskentely perusterveydenhuollon vastaanotoilla jatkui monialaisella yhteistyöllä.
- Erikoislääkärivastaanotoilla on jatkettu ja lisätty yhteistyötä sairaanhoitopiiriin kanssa mm. kumppanuustoimintana.
- Puhelinpalveluun tulleiden määrä on kasvanut sekä vastaanottopalveluissa että päivystyksessä.
- Lääkärihenkilöstön saatavuus on vaikeutunut loppusyksystä lähtien.
- Hoitohenkilöstön saatavuus lomien ja muiden poissaolojen aikana on vaikeutunut.

Kuntoutus- ja muut lääkinälliset palvelut tehtäväalue

- Suun terveydenhuollon päivystyspalvelu järjestettiin osana maakunnallista suun terveydenhuollon hammaslääkäripäivystystä vuoden 2022 alusta.
- Puheterapiassa jatkettiin aktiivisesti etävastaanottopalveluiden järjestämistä.
- Henkilöstön saatavuus kuntoutuksen ja suun terveydenhuollon osalta on vaikeutunut.
- Kliinisen farmasian asiantuntijapalvelua järjestettiin koko vuoden ajan.
- Osastofarmasia palvelua ja toimintamalleja kehitettiin vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.
- Suun terveydenhuollossa jonopurkua toteutettiin oman henkilöstön toimesta.
- Toimenpideyksikössä palvelutarve kokonaisuutena oli kasvusuuntainen.

Osastopalvelujen tehtäväalue

- Osastolla 3 henkilöstömitoitus on ollut koronaan varautumisen vuoksi edelleen suurempi erityisesti ilta- ja yövuorojen osalta. Osasto 3 henkilöstöä on käytetty tarveperusteisesti muiden osastojen poissaoloissa ja vierihoidossa. Yleisesti henkilöstön saatavuus on vaikeutunut.
- Osastopalvelujen avohoitoa on edelleen vahvistettu kotisairaalan ja etäpalvelujen ohella ottamalla käyttöön kotiutusohitajan toimintamalli. Toimintamallin tavoitteena on lisätä kotiutusten ennakoitua ja asiakasturvallisuutta.
- Dialyysi on toiminut täydellä potilaspainokkäärällä vuoden 2022 alusta lähtien. Käyttöaste (72,2 %) on laskenut jonkin verran vuodesta 2021 (75,6 %).
- Keskitetty työvuorosunnittelu on vakiintunut käyttöön.
- Osastojen hoitajaksojen keskimääräinen pituus 5,8 vrk (5,3 vrk/vuonna 2021, 5,5 vrk/vuonna 2020) kertoo muun muassa palvelun avohoitopainotteisuudesta sekä toimivasta hoidon porrastuksesta.
- Osastojen käyttöasteet ovat kasvaneet viimeisen vuoden aikana. Osastojen ka. kuormitukset 2022/2021: Osasto 3: 46,9 %/37 %, Osasto 2: 89 % /80,6 % ja Osasto 1: 88,3 %/81,5 %. Kaikki osastot yhteensä ka. kuormitus 76 %/67,7 %.

Talouden toteutuminen

Tilinpäätösvertailu

Vastuualueen nettokustannukset olivat 76,6 miljoonaa euroa, jossa kasvua edellisvuoteen oli 3,9 miljoonaa euroa/5,3 prosenttia.

Toimintatuottojen määrä kasvoi edellisvuodesta 379 000 euroa/2,3 %. Merkittävin muutos oli myyntituottojen kasvu 525 000 euroa, josta 100 000 euroa on ulkokuntamyynnin kasvua ja 409 000 euroa sisäisten myyntituottojen kasvua. Ulkokuntamyynnin kasvusta infektio-osaston osuus on 60 000 euroa, toimenpideyksikön osuus on 50 000 euroa ja päivystyksen 30 000 euroa.

Toimintakulujen määrä kasvoi edellisvuodesta 4,47 miljoonaa euroa/5,0 %. Henkilöstökulut pienenevät 155 000 euroa/0,7 %. Henkilöstökulut vähenivät eniten kuntoutuksen ja muiden lääkinällisten palveluiden tehtäväalueella, 127 000 euroa/ 1,8 %. Henkilöstökulut kasvoivat vastaanottopalveluissa 27 000 euroa/0,4 %. Osastopalveluissa henkilöstökulut kasvoivat 145 000 euroa/ 1,8 %. Henkilöstökustannusten nousu vastaanotto- ja osastopalveluissa johtui koronaepidemian hoidosta ja torjunnasta. Jokaisella tehtäväalueella oli henkilöstön rekrytointihaasteita, jotka alensivat henkilöstökustannuksia.

Palveluiden ostoissa kasvu edellisvuoteen oli 3,8 miljoonaa euroa/6,3 %. Merkittävimmät muutokset olivat ostetun erikoissairaanhoidon kasvu 4,0 m€/10,4 % ja laboratoriopalveluiden ostojen väheneminen 371 000 euroa/11,9 % ja lääkehuoltopalveluiden kasvu 305 t€/19,7 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän kasvu oli 468 t€/11,0 %, mikä johtuu pääasiassa hoitotarvikekustannusten kasvusta 191 000 euroa/8,5 % ja lääkekustannusten kasvusta 263 000 euroa/19,2 %.

Muiden toimintakulujen kasvu johtui vuokratilustannusten kasvusta 326 t€/17,6 %. Vuokratilustannukset kasvoivat pääasiassa uuden sairaalarakennuksen käyttöönoton vuoksi.

Talousarviovertailu

Talousarvioon verrattuna vastuualueen nettokustannukset toteutuivat 3,3 m€/4,5 % arvioitua suurempina. Merkittävin syy poikkeamaan oli koronaepidemia, jonka torjumisesta ja hoitamisesta aiheutuneet kustannukset tulivat pääasiassa terveystilustannusten vastuualueelle.

Vastuualueen toimintatuottojen toteuma alitti talousarvion 501 000 euroa, josta ulkoisten toimintatuottojen osuus oli 360 000 euroa/5,2 %. Merkittävin alitus oli maksutuotoissa 556 000 euroa/12,7 %. Erityisesti talousarviosta jäätin osastotilustannusten, vastaanottotilustannusten ja erikoissairaanhoidon asiakasmaksuissa. Koronaepidemia ja henkilöstöresurssin vaje vaikutti tilustannusten käyttöön ja asiakasmaksujen kertymään.

Vastuualueen toimintakulut ylittivät talousarvion 2,9 miljoonaa euroa/3,2 %. Henkilöstökulut alittivat reilusti budjetoidusta (825 tuhatta euroa), mutta ylitystä syntyi tilustannusten ostoissa 2,8 miljoonaa euroa ja aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmässä 898 tuhatta euroa. Ostetussa erikoissairaanhoidossa talousarvio ylittyi 1,5M€/3,8 %. Merkittävimmät ylitykset olivat asiantuntijatilustannuksissa 128 000 euroa, lääkäritilustannuksissa 213 000 euroa, laboratoriotilustannuksissa 748 000 euroa, lääkehoivotilustannuksissa 243 000 euroa ja siivoustilustannuksissa 154 000 euroa. Laboratoriotilustannusten ylittyminen aiheutui koronatestaamisesta. Toisaalta säästöä syntyi ateriatalustannuksissa 252 000 euroa, mikä johtui vähentyneistä hoitopäivistä osastotilustannuksissa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -kulueryhmässä talousarvion ylittyminen aiheutui epidemian aiheuttamista ylimääräisistä suojaintilustannuksista, jaettavien hoitotarvikkeiden ja lääkekulujen ylityksistä.

2.2.6 Ympäristö- ja terveysturvapalvelut

	TA 2022	TA-muutos 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Tot.% (Muutettu TA)	Tot.% (Alkup. TA)	TP 2021	Muutos 2022-2021 (%)
40 Ympäristö ja terveysturvapalvelut								
Toimintatuotot	338 150	0	338 150	375 530	111,1	111,1	352 000	6,7
Myyntituotot	338 150	0	338 150	375 530	111,1	111,1	352 000	6,7
Toimintakulut	-2 502 524	0	-2 502 524	-2 423 207	96,8	96,8	-2 198 533	10,2
Henkilöstökulut	-1 884 732	0	-1 884 732	-1 906 074	101,1	101,1	-1 701 161	12,0
Palkat ja palkkiot	-1 443 319	0	-1 443 319	-1 470 902	101,9	101,9	-1 299 113	13,2
Henkilösivukulut	-441 413	0	-441 413	-435 172	98,6	98,6	-402 048	8,2
Eläkekulut	-389 167	0	-389 167	-370 259	95,1	95,1	-340 233	8,8
Muut henkilösivukulut	-52 246	0	-52 246	-64 913	124,2	124,2	-61 815	5,0
Palvelujen ostot	-331 696	0	-331 696	-277 011	83,5	83,5	-277 251	-0,1
Muiden palvelujen ostot	-331 696	0	-331 696	-277 011	83,5	83,5	-277 251	-0,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 000	0	-56 000	-52 759	94,2	94,2	-54 757	-3,6
Avustukset	-36 200	0	-36 200	-37 144	102,6	102,6	-40 760	-8,9
Muut toimintakulut	-193 896	0	-193 896	-150 220	77,5	77,5	-124 604	20,6
Toimintakate	-2 164 374	0	-2 164 374	-2 047 677	94,6	94,6	-1 846 533	10,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 762	0	-4 762	-5 153	108,2	108,2	-2 817	82,9
Muut rahoituskulut	-4 762	0	-4 762	-5 153	108,2	108,2	-2 817	82,9
Vuosikate	-2 169 136	0	-2 169 136	-2 052 830	94,6	94,6	-1 849 350	11,0
Poistot ja arvonalentumiset Suunnitelman muk. pois- tot	-61 600 -61 600	0 0	-61 600 -61 600	-211 507 -211 507	343,4 343,4	343,4 343,4	-37 591 -37 591	462,7 462,7
Tilikauden tulos	-2 230 736	0	-2 230 736	-2 264 337	101,5	101,5	-1 886 941	20,0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-2 230 736	0	-2 230 736	-2 264 337	101,5	101,5	-1 886 941	20,0

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Ympäristö- ja terveystalouden vastuualueen tavoitteena on turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, hyvälaatuinen talousvesi, terveellinen asuin- ja elinympäristö, turvalliset elintarvikkeet, terveet ja hyvinvoivat eläimet sekä toimiva eläinlääkintähuolto. Vastuualue ylläpitää sekä edistää ihmisten ja eläinten terveyttä, vähentää ja poistaa elinympäristön ja elintarvikkeiden terveyshaitteikijöitä ja estää tartuntojen leviämistä elintarvikkeiden välityksellä eläimistä ihmisiin. Tehtävänsä ympäristö- ja terveystalouden vastuualue toteuttaa huolehtimalla ympäristönsuojelusta, terveystalonnasta ja eläinlääkintähuollosta.

Olennaiset tapahtumat vuoden aikana

Valtakunnallinen eläinlääkäripula heijastui myös Ylä-Savoon vuoden 2022 aikana. Kaikkia avoinna olleita kunnaneläinlääkäriin virkoja ei saatu täytettyä. Täyttämättä jäi yksi kunnaneläinlääkäriin virka Kiuruveden toimipisteessä sekä kiertävän kunnaneläinlääkäriin virka, joka tuli avoimeksi viranhaltijan siirryttyä hoitamaan Kiuruveden kunnaneläinlääkäriin virkaa. Kesälomajakauden kunnaneläinlääkäreiden sijaisia saatiin hyvin – parhaimmillaan kunnaneläinlääkäriin viransijaisia oli seitsemän. Kesälomakauden ulkopuolella sijaisten saaminen on ollut haasteellista, koska eläinlääkärioikeudet saaneita eläinlääketieteen opiskelijoita sitoo kuudennen lukuvuoden opiskelut. Eläinlääkintähuollon eläintenhoitajaresurssia lisättiin; Kiuruveden toimipisteeseen perustettiin yksi eläintenhoitajan toimi sekä Sonkajärven ja Vieremän toimipisteisiin yhteinen eläintenhoitajan toimi.

Maitohygieniatarkastuksia saatiin vuoden 2022 aikana tehtyä erittäin hyvin; 64 kpl. Maitohygieniatarkastukset ovat uusintatarkastuksia lukuun ottamatta maksuttomia toiminnanharjoittajille.

Kiuruveden kaupunki vuokrasi Ylä-Savon koulutuskuntayhtymältä Savon eläinsairaalana olleen rakennuksen ja aloitti siellä tilojen remontoimisen kunnaneläinlääkäreiden käyttöön. Lisäksi Kiuruveden kaupunki hankki Ylä-Savon koulutuskuntayhtymältä Savon eläinsairaalan käytössä olleen eläinlääkintähuollon laitteistokannan, josta Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä osti kunnaneläinlääkäreiden käyttöön soveltuvat välineet, mm. röntgen-, ultraäänitutkimus- ja videokooppilaitteistot sekä leikkaussali-, välinehuolto- ja laboratorioirtaimiston.

Vuoden 2022 aikana kuntayhtymän alueella ei ilmennyt vesi- tai elintarvikeperäisiä epidemioita. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alueella todettiin edellisen vuoden tapaan ihmisten kryptosporidioositartuntoja. Kryptosporidioosi on *Cryptosporidium parvum* -alkueläimen aiheuttama vassikkaripuli, joka tarttuu helposti myös ihmiseen.

Iisalmen ja Kiuruveden vesilaitokset ja niiden jakaman veden laatutiedot ovat vuosittain tehtävän EU-raportoinnin piirissä. Vesilaitosten vedenjakelualueelta vesinäytteitä on otettu suunnitelman mukaisesti. Veden laatu on ollut hyvä. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alueella on aloitettu talousvettä toimittavien laitosten riskinarviointien hyväksyminen. Vuoden 2022 aikana hyväksyttiin 17 riskinarviointia, Talousvesilaitosten valvontatutkimusohjelmat päivitetään riskinarviointien hyväksymisen jälkeen. Iisalmen veden osalta valvontatutkimusohjelma on päivitetty vuoden 2022 aikana.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman keskimääräinen toteutumisaste oli 55 %. Terveystalouden valvonnan toteutumisaste oli 39 %. Terveystalouden valvonnan osalta valvontasuunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia, mikä on osasy valvontasuunnitelman

alhaiseen toteutumisasasteeseen. Terveysvalvonnassa annettiin yksi koulun käyttökielto vuoden 2022 aikana. Elintarvikevalvonnassa toteutumisaste oli 70 %.

Uimarantavesien bakteriologinen laatu oli hyvä. Sinilevää esiintyi vain vähän.

Ympäristönsuojeluyksikössä käsiteltyjen lupien ja ilmoitusten määrä oli yhteensä 77 (v. 2021 171) sisältäen ympäristölupia, maa-ainesten ottamislupia sekä laitosten rekisteröintejä. Ympäristölupien määräaikaistarkastuksista toteutui 30 % (41 kpl) (v. 2021 31 %). Valvonnan resurssit ovat niukat ja tarkastuksia jäi tekemättä siksi, että tarkastuksia jouduttiin lykkäämään muiden kiireellisemmiksi katsottujen tehtävien, kuten maa-aines- ja ympäristölupien valmistelun vuoksi. Vuoden 2022 tekemättömät tarkastukset siirtyvät vuodelle 2023.

Valvontatyötä on hankaloittanut lypsylehmätiloilla lisääntynyt kryptosporidioosi. Turvallisuuden/tautien leviämisen estämisen vuoksi tarkastustapaa muutettiin siten, että ensin tehdään toiminnanharjoittajan puhelinhaastattelu, jossa tarkastuslomake täytetään ja myöhemmin toiminnanharjoittaja toimittaa valokuvia/videota ennalta määrätyistä kohteista. Osassa kohteissa on suoritettu tarkastus paikan päällä riittävä suojavarustus ja turvavälit huomioiden.

Maa-aineslain mukaisten tarkastusten (47 kpl) toteuma vuodelta 2022 oli 92 % (alueet, joilla on ollut toimintaa v. 2022).

Jätehuollon valvonnassa jatkettiin järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömien kiinteistöjen kehottamista liittymään järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Sonkajärven ja Vieremän kuntien alueilta kartoitettiin yritykset, joissa syntyy vaarallisia jätteitä ja näille yrityksille lähetettiin kysely jätemäärien selvittämiseksi.

Pohjavesialueiden jätevesijärjestelmistä tehtiin selvitys, käsiteltiin jätevesiin liittyviä poikkeamishakemuksia ja maanalaisten öljysäiliöiden käyttöön liittyviä poikkeushakemuksia. Yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa toteutettiin ympäristöaiheinen kiertävä näyttely, joka oli esillä kuntien kirjastoissa.

Talouden toteutuminen

Ympäristötoimen palvelut toteutuivat 34 000 € /1,5 % arvioitua suurempina. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 377 000 € /20 %. Syynä talousarvion ylittymiseen oli se, että eläinlääkintähuoltoon tehtyjen investointien poistot (211 507 €) tehtiin täysimääräisenä kuntayhtymän toiminnan päättymisen vuoksi. Ilman poistoja talousarvion toteuma olisi ollut 94,6 %.

Toimintatuottojen kertymä vastuualuetasolla oli 111,1 % /376 000 €. Terveysvalvonnan yksikkö ylitti talousarvion mukaisen myyntituottoarvion ja eläinlääkintähuolto- ja ympäristönsuojeluyksiköt alittivat hieman arvion. Ympäristönsuojeluyksikön myyntituottojen arviointi on vaikeaa, koska se perustuu vireille tulevien lupa- ja rekisteröintiasioiden määrän ennakkointiin. Käsiteltävien hakemusten määrä ja hankkeiden suuruus voivat vaihdella suuresti vuosittain. Eläinlääkintähuollon subventioina on korvattu hyötyeläimen omistajalle tai haltijalle käyntimaksun ja matkakustannusten yhteismäärän 65 € ylittävä osa ilman arvonlisäveroa. Kustannukset on kohdennettu jäsenkunnille aiheutumisperiaatteen mukaan. Yhteensä subventioita maksettiin 37 140 € vuonna 2022 (vuonna 2021 subventioita maksettiin 40 760 €).

2.3 Tuloslaskelma

	TA 2022	TA- muutos 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Tot.% (Muu- tettu TA)	Tot.% (Alkup. TA)	TP 2021	Muutos 2022- 2021 (%)
Toimintatuotot	175 195 078	0	175 195 078	180 133 829	102,8	102,8	171 088 127	5,3
Myyntituotot	160 200 946	0	160 200 946	161 510 474	100,8	100,8	151 165 388	6,8
Maksutuotot	12 615 269	0	12 615 269	12 227 726	96,9	96,9	12 283 639	-0,5
Tuet ja avustukset	780 347	0	780 347	4 568 473	585,4	585,4	6 226 617	-26,6
Muut toimintatuotot	1 598 516	0	1 598 516	1 827 156	114,3	114,3	1 412 483	29,4
Toimintakulut	-172 651 440	0	-172 651 440	-177 729 580	102,9	102,9	-167 969 027	5,8
Henkilöstökulut	-70 305 302	36 370	-70 268 932	-68 497 987	97,5	97,4	-66 557 640	2,9
Palkat ja palkkiot	-57 244 645	30 000	-57 214 645	-56 041 768	98,0	97,9	-54 660 504	2,5
Henkilösivukulut	-13 060 657	6 370	-13 054 287	-12 456 219	95,4	95,4	-11 897 136	4,7
Eläkekulut	-10 967 588	5 284	-10 962 304	-10 365 402	94,6	94,5	-9 839 458	5,3
Muut henkilösivukulut	-2 093 069	1 086	-2 091 983	-2 090 817	99,9	99,9	-2 057 678	1,6
Palvelujen ostot	-85 943 470	-36 370	-85 979 840	-91 034 031	105,9	105,9	-84 614 194	7,6
Asiakaspalvelujen ostot	-67 560 490	0	-67 560 490	-69 939 720	103,5	103,5	-65 290 089	7,1
Muiden palvelujen ostot	-18 382 980	-36 370	-18 419 350	-21 094 311	114,5	114,7	-19 324 105	9,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 084 473	0	-5 084 473	-6 216 695	122,3	122,3	-5 869 432	5,9
Avustukset	-4 870 143	0	-4 870 143	-5 171 477	106,2	106,2	-4 647 471	11,3
Muut toimintakulut	-6 448 052	0	-6 448 052	-6 809 390	105,6	105,6	-6 280 290	8,4
Toimintakate	2 543 638	0	2 543 638	2 404 249	94,5	94,5	3 119 100	-22,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-335 208	0	-335 208	-316 661	94,5	94,5	-242 674	30,5
Korkotuotot	0	0	0	2 944	****	****	0	****
Muut rahoitustuotot	10 000	0	10 000	65 685	656,8	656,9	71 623	-8,3
Korkokulut	-60 000	0	-60 000	-99 170	165,3	165,3	-28 283	250,6
Muut rahoituskulut	-285 208	0	-285 208	-286 121	100,3	100,3	-286 014	0,0
Vuosikate	2 208 430	0	2 208 430	2 087 588	94,5	94,5	2 876 426	-27,4
Poistot ja arvonalentumiset	-2 208 430	0	-2 208 430	-2 087 588	94,5	94,5	-2 876 426	-27,4
Suunnitelman muk. poistot	-2 208 430	0	-2 208 430	-2 044 588	92,6	92,6	-2 876 426	-28,9
Arvonalentumiset	0	0	0	-43 000	****	****	0	****
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0,0	0,0	0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	0	0	0	0	0,0	0,0	0	0,0

Talousarviomuutokset

Vuoden 2022 talousarvion toteumaa seurattiin kuukausittain. Talousarviomuutoksia tehtiin ai-noastaan vastuualueiden sisällä tai välillä, joten niillä ei ollut vaikutusta kuntayhtymän toiminta-katteeseen tai sen jälkeisiin eriin.

Tilikauden tulos

Kuntien kanssa tehtyjen palvelusopimusten mukaisesti tilikauden ali-/ylikäyttö tasataan vuosit-tain, joten kuntayhtymän tilikauden tulos on edellisvuoden tapaan tasapainossa. Jäsenkunnille tuleva lisälasku on yhteensä 1,2 m€.

Toimintatuotot

Kuntayhtymän toimintatuotot olivat yhteensä 180,1 miljoonaa euroa, joka ylittää talousarvion 4,9 m€/2,8 %. Merkittävimmät poikkeamat olivat jäsenkuntien maksuosuuksien ylittyminen 1,2 m€/0,8 % sekä tukien ja avustusten ylittyminen 3,8 m€. Kuntayhtymän talousarviossa ei huomi-oitu koronaepidemiaan liittyviä kuluja tai valtionavustusta. Valtionavustus koronakustannuk-siin oli 2,8 m€. Sote-uudistukseen liittyvien hankkeiden ja hyvinvointialueen valmisteluun liitty-vät tuet olivat yhteensä 1,3 m€.

Toimintakulut

Kuntayhtymän toimintakulut olivat yhteensä 177,7 miljoonaa euroa, joka ylittää talousarvion 5,1 m€/2,9 %. Kuluryhmittäin tarkasteltuna henkilöstökulujen toteuma alitti talousarvion 1,8 m€/2,5 %. Henkilöstökulut alittuivat erityisesti mielenterveys- ja päihdepalveluissa (781 t€) rek-rytointivaikeuksien takia, mikä toisaalta kasvatti lääkäripalveluiden ostoja.

Palveluiden ostot ylittivät talousarvion 5,1 m€/5,9 %. Suurimmat poikkeamat olivat:

- Ostettu erikoissairaanhoido, ylitys 1,5 m€/3,8 %
- Lääkäripalveluiden ostot, ylitys 1,6 m€/85,0 %
- Asiantuntijapalvelut, ylitys 0,5 m€/81,3 %
  - o Sote-uudistukseen liittyviä hankkeita ei oltu viety talousarvioon, jolloin näiden palveluostot vaikuttivat ylitykseen
- Perhesosiaalityön asiakaspalveluostot, ylitys 1,3 m€/48,7 %
- Laboratoriopalvelut, ylitys 765 t€/33,4 %
  - o koronatestaaminen
- Ateriapalvelut, alitus 552 t€/14,0 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -kuluryhmän toteuma oli 6,2 m€ ja talousarvion ylitys 1,1 m€. Ylitys johtui pääasiassa koronapandemian aiheuttamasta suojarusteiden käytön lisääntymisestä (596 t€) ja lääkekustannusten kasvusta (322 t€).

Avustusten toteuma oli 5,2 m€, joka ylitti talousarvion 300 t€/6,2 %. Merkittävin poikkeama oli omaishoidon tuki, jossa toteuma ylitti talousarvion 181 t€/8,5 %.

Muut toimintakulut tiliryhmän toteuma oli 6,8 m€, joka ylitti talousarvion 361 t€/5,6 %. Merkit-tävimmät poikkeamat olivat vuokramenojen ylittyminen 174 t€/3,4 % ja luottotappiokulut 96 t€. Tilinpäätöksessä on kirjattu luottotappioiksi kaikki vuodelta 2021 tai sitä vanhemmat saata-vat.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistojen ja arvonalentumisten määrä oli yhteensä 2,1 m€, joka alitti talousarvion 121 t€/5,5 %. Jäsenkunnat ovat sopineet, että lisälmen kaupungin ottaessa vastuun ympäristöterveydenhuol-lon ja ympäristönsuojelun palveluiden tuottamisesta, kuntayhtymän tähän palvelutuotantoon liittyvä irtain omaisuus siirretään kaupungille korvauksetta. Irtaimen omaisuuden arvo 160 t€ sisältyy tilinpäätöksen 2022 poistoihin.

2.4 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	TA 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Tot.
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	2 208	2 208	2 088	-120	94,6 %
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot	-11 740	-11 445	-8 807	2 638	77,0 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			50	50	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 532	-9 237	-6 670	2 567	72,2 %
Rahoituksen rahavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	11 000		-11 000	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 179	-2 562	-1 812	750	70,7 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos			10 000	10 000	
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
Korotus					
Eläinklinikka					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			-29	-29	
Vaihto-omaisuuden muutos			237	237	
Saamisten muutos			-1 072	-1 072	
Korottomien velkojen muutos			962	962	
Rahoituksen rahavirta	8 821	8 438	8 285	-153	98,2 %
Vaikutus maksuvalmiuteen	-711	-799	1 615	2 414	-202,1 %
Rahavarat 31.12.	9 796	8 997	12 466	3 469	138,6 %
Rahavarat 1.1.	10 507	9 796	10 851	1 055	110,8 %

2.5 Investoinnit

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä Investointiosia TP2022	TA2022	TA-muu- tos	Muutettu TA	TP2022	Tot. %
RAKENNUKSET					
Rakennukset - Terveyskampus					
Uudisrakennus	55 000		55 000	12 013	21,8 %
Peruskorjaus 2. vaihe	10 088 000		10 088 000	8 094 810	80,2 %
Pysäköintilaitos	180 000		180 000	142 424	79,1 %
Yhteensä	10 323 000	0	10 323 000	8 249 247	79,9 %
Rakennukset - Muut					
Akuutit korjaukset rakennus A	80 000	-15 800	64 200	0	0,0 %
Tukiasemat ja kytkimet, UPSit rakennus A	30 000		30 000	32 616	108,7 %
Lämmönvaihdin rakennus A	20 000	-20 000	0	0	
Kiinteistöautomaation päivitys rakennus A	0	35 800	35 800	35 800	100,0 %
Yhteensä	130 000	0	130 000	68 416	52,6 %
RAKENNUKSET YHTEENSÄ	10 453 000	0	10 453 000	8 317 663	79,6 %
KONEET, LAITTEET JA KALUSTEET					
Hammashoitokoneyksiköt	60 000		60 000	53 334	88,9 %
Kokoustilojen AV-laitteet rakennus A	50 000		50 000	0	0,0 %
Sonkajärven tk peruskorjaus kalustehankinnat	40 000	5 000	45 000	45 035	100,1 %
Telemetriaverkko	0	20 000	20 000	15 192	76,0 %
Peruskorjaus ISA kalusteet	290 000	-139 000	151 000	0	0,0 %
Kuntosalivälineistö	40 000		40 000	29 428	73,6 %
ELH Kiuruvesi kalusto	0	40 000	40 000	39 392	98,5 %
Hankintapalvelujen kuljetin	25 000		25 000	0	0,0 %
Sairaalateknisen huollon kalibrointilaitte ja varaosat	10 000		10 000	0	0,0 %
Kampus peruskorjaus pienlaittehankinnat	30 000		30 000	0	0,0 %
Kampus peruskorjaus jätepuristimet 2 kpl ja muovipaalain	70 000		70 000	0	0,0 %
Gastro- ja kolonoskoopit	50 000		50 000	45 700	91,4 %
Jälkikaihilaser	50 000	-12 000	38 000	27 500	72,4 %
Ultraäänitutkimuslaitteiden hankinta, elh Kiuruvesi	20 000		20 000	18 510	92,5 %
Ultraäänitutkimuslaitteiden hankinta, elh Sonkajärvi	10 000		10 000	9 983	99,8 %
Ultraäänitutkimuslaitteiden hankinta, elh Vieremä	10 000	7 000	17 000	16 414	96,6 %
Langattoman verkon laitteet	0	21 000	21 000	16 625	79,2 %
ELH RTG suoradetektorilaitte ja hematologian laite	0	30 000	30 000	29 322	97,7 %
Visus-laite	0	12 000	12 000	12 140	101,2 %
Henkilöturvajärjestelmä taskukello	0	16 000	16 000	15 771	98,6 %
KONEET, LAITTEET JA KALUSTEET YHTEENSÄ	755 000	0	755 000	374 346	49,6 %

SÄHKÖISET JÄRJESTELMÄT JA OSAKKEET					
Populus-palikat	20 000		20 000	0	0,0 %
Sosiaalityön tietojärjestelmien kehittäminen (Kanta ja Omni360)	46 500		46 500	56 489	121,5 %
Potilastietojärjestelmien kehittäminen -varaus	50 000		50 000	16 500	33,0 %
Raportointijärjestelmän kehittäminen -varaus	40 000	-30 000	10 000	0	0,0 %
Henkilöstösuunnittelun sovelluksen uudistaminen	40 000		40 000	22 069	55,2 %
Intranet-sivuston uudistaminen	10 000		10 000	0	0,0 %
Prosessiautomaatio (robotiikka/sovellusautomaatio)	20 000	-20 000	0	0	
Provetcloud-ohjelman käyttöönotto eläinlääkintähuoltoon	10 000		10 000	10 000	100,0 %
Hilikka-Numeron liittymä	0	50 000	50 000	0	0,0 %
SÄHKÖISET JÄRJESTELMÄT JA OSAKKEET YHTEENSÄ	236 500	0	236 500	105 058	44,4 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	11 444 500	0	11 444 500	8 797 066	76,9 %

Kokonaisuus

Kuntayhtymän investointeihin käytettiin vuonna 2022 yhteensä 8,8 milj. euroa. Investoinneista 8,2 miljoonaa euroa oli Terveyskampus-hankkeen rakennusinvestointeja.

Terveyskampus

Terveyskampushanke on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Iisalmen sairaalarakennuksen (Vire) peruskorjauksen työt ovat edenneet ja työt valmistuvat 5/2023. Peruskorjauksen kustannukset toteutuivat vuoden 2022 osalta 80,2 % arvioituun nähden. Lopulliset kustannukset tulevat ylittymään esiin tulleista lisä- ja muutostöistä. Pysäköintilaitoksen kustannukset toteutuivat vuoden 2022 osalta 79,1 % koska suunnitelmien valmistuminen siirtyi 1/2023. Suunnittelun valmistumisajankohta siirtyi, koska toteutussuunnitelmia kehitettiin kustannustehokkaampaan suuntaan.

2.6 Kuntien maksuosuudet 2022

2.6.1 Kaikki kunnat

KUNTIEN MAKSUOSUUDET (1 000 €)	TP2021	TA2022	TP2022	Muutos vrt. Ta2022	Muutos vrt. Tp2021
Iisalmi	80 555	85 243	85 687	0,5 %	6,4 %
Kiuruvesi	35 020	37 015	36 579	-1,2 %	4,5 %
Sonkajärvi	16 898	18 161	19 569	7,8 %	15,8 %
Vieremä	13 239	14 324	14 098	-1,6 %	6,5 %
Pielavesi	34	34	34	-0,6 %	-1,7 %
Yhteensä	145 747	154 777	155 966	0,8 %	7,0 %

Kaikki kunnat (1 000 €)	TP2021	TA2022	TP2022	Muutos vrt. TA2022 (%)	Muutos vrt. TA2022 (1 000 €)	Muutos vrt. TP2021 (%)	Muutos vrt. TP2021 (1 000 €)
Aikuispsykososiaaliset palvelut	6 932	7 471	7 799	4,4 %	329	12,5 %	867
Aikuissoosiaalityö	1 526	1 721	1 702	-1,1 %	-20	11,5 %	176
Erikoissairaanhoido oma	6 941	6 462	7 344	13,7 %	882	5,8 %	403
Erikoissairaanhoido ostettu	38 204	40 661	42 189	3,8 %	1 528	10,4 %	3 985
Hoito- ja hoivapalvelut	47 567	49 979	49 687	-0,6 %	-292	4,5 %	2 119
Kuntoutus	1 703	1 935	1 605	-17,0 %	-330	-5,8 %	-98
Perhepalvelut	14 785	14 860	15 973	7,5 %	1 113	8,0 %	1 187
Suun terveydenhuolto	3 121	3 352	3 055	-8,9 %	-298	-2,1 %	-66
Vammaispalvelut	14 722	15 703	15 004	-4,5 %	-699	1,9 %	283
Vastaanottopalvelut	11 248	9 494	10 628	11,9 %	1 134	-5,5 %	-620
Ympäristötoimi	1 887	2 231	2 264	1,5 %	34	20,0 %	377
PALVELUT YHTEENSÄ	148 636	153 868	157 250	2,2 %	3 382	5,8 %	8 614
Palveluille kohdistamattomat kustannukset, josta	-2 889	909	-1 283	-241,2 %	-2 193	-55,6 %	1 606
valtionavustus covid-19 kus- tannuksiin	-4 624		-2 831		-2 831		1 793
MAKSUOSUUS	145 747	154 777	155 966	0,8 %	1 189	7,0 %	10 220
Ennakot	149 145		154 777				
Erotus	-3 398		1 189				
Oma toiminta	107 543	114 116	113 777	-0,3 %	-339	5,8 %	6 234

Perussopimuksen 21 §:n mukaisesti jäsenkuntien laskutus perustuu kuukausittaiseen ennakkolaskutukseen. Kuntayhtymän tilinpäätökseen lasketaan vuosittain aiheutumisperiaatteen mukaisesti mukainen ali- ja ylikäyttö, joka vuoden 2022 käytön osalta otetaan huomioon kuntayhtymän purun yhteydessä muodostuvissa kuntakohtaisissa jako-osuuksissa. Koska kuntayhtymän palvelut ovat jäsenkuntien kuntalaisten käytettävissä ilman kuntarajoja, aiheuttamisperiaatteen mukaisesta palvelujen kuntakohtaisesta käytöstä raportoidaan Maisemamallilla.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän perussopimusta muutettiin 1.3.2021 alkaen siten, että eläinlääkintähuollon tilakustannukset Sonkajärven, Vieremän ja Kiuruveden osalta laskutetaan siltä jäsenkunnalta, jonka alueella tilat sijaitsevat. Iisalmen eläinlääkintähuollon kustannukset laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukujen suhteessa. Eläinlääkintähuollon subventiot on jaettu aiheuttamisperiaatteen mukaan jäsenkunnille. Muut ympäristötoimen osuudet on jaettu asukaslukujen suhteessa.

Kuntien vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 156,0 miljoonaa euroa. Edellisvuoteen verrattuna maksuosuudet kasvoivat 10,2 m€/7,0 prosenttia. On huomattava, että vuonna 2021 maksuosuudet alenivat ja kasvu vuoden 2020 maksuosuuksiin on 10,2 m€/6,9 %. Merkittävimmät muutokset edellisvuoteen verrattuna olivat ostetun erikoissairaanhoidon kasvu 4,0 m€/10,4 %, hoito- ja hoivapalveluiden kasvu 2,1 m€/4,5 % ja perhepalveluiden kasvu 1,2 m€/8,0 %. Palveluille kohdistamattomat kustannukset sisältävät valtion koronakustannuksiin liittyvän avustuksen, jonka määrä aleni edellisvuodesta 1,8 m€.

Talousarviossa 2022 kuntien maksuosuuksiksi oli arvioitu yhteensä 154,8 miljoonaa euroa. Maksuosuuksien toteuma ylitti talousarvion 1,2 miljoonaa euroa eli 0,8 prosenttia. Talousarviovertailussa merkittävimmät poikkeamat olivat ostetun erikoissairaanhoidon ylitys 1,5 m€/3,8 %, perhepalveluiden ylitys 1,1 m€/7,5 %, vastaanottopalveluiden ylitys 1,1 m€/11,9 % ja oman erikoissairaanhoidon ylitys 880 t€/13,7 %. Palveluille kohdistamattomissa kustannuksissa on valtion korona-avustuksen lisäksi huomioitu lisälmen kaupungin yhdistysavustukset 63 t€, virka- ja työehtosopimuksen mukainen koronakertakorvaus hoitohenkilöstölle arviolta 366 t€, tyhjien toimitilojen kustannukset 1,0 m€ ja muut kustannukset 85 t€.

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 329 000 euroa/ 4,4 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 867 000 euroa/12,5 %. Kulut ylittyivät erityisesti avohoidossa, koska lääkäripalveluja on jouduttu turvaamaan ostopalveluilla. Palveluasumisen arvioitua pienempi tarve vähensi suurtuotteen ylitystä. Toisaalta valtakunnallisen linjauksen mukaisesti tuetun asumisen kuluja siirtyi aikuissosiaalityön suurtuotteelle.

Aikuissosiaalityön palvelut

Jäsenkuntien maksuosuudet alittuivat 20 000 euroa/-1,1 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 176 000 euroa/11,5 %. Kulut alittuivat työtoiminnan osalta. Kasvu edelliseen vuoteen verrattuna johtuu siitä, että tuetun asumisen kuluja siirtyi aikuispsykososiaalisista palveluista aikuissosiaalityön palveluihin.

Oma erikoissairaanhoido

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 882 000 euroa/13,7 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 403 000 euroa/5,8 %. Jäsenkuntien maksuosuuksien ylittymiseen vaikutti sekä toimintatuottojen alituminen että toimintakulujen ylittyminen. Toimintakulut kasvoivat muun muassa henkilöstökulujen, asiantuntijapalveluiden, lääkekulujen, kuvantamispalvelujen ja hoitotarvikkeiden osalta.

Ostettu erikoissairaanhoido

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 1,5 miljoonaa euroa/3,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 3,99 miljoonaa euroa/10,4 %. Talousarvio laadittiin sairaanhoitopiirin antaman ennusteen mukaisesti, joka ylittyi reilusti annetusta arviosta. Ostetun erikoissairaanhoidon kuluja nosti palvelutarpeen lisääntyminen (kalliit hoitotaksot).

Hoito- ja hoivapalvelut

Asumispalvelut

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 589 000 euroa/3 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 1,5 miljoonaa euroa/ 7 %. Tuotettujen hoitopäivien määrä toteutui lähes talousarviossa arvioidun mukaisesti. Hoitopäivät alittuivat 418 päivällä/0,2 %. Oman toiminnan hoitopäivien alitukseen ja hoitopäivän hinnan nousuun vaikuttivat henkilöstön vajauksen takia asiakaspaikkojen täyttämättä jättäminen sekä kahden ensimmäisen neljänneksen aikana koronatilanteesta johtuneet toiminnan rajoitukset taudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Kotihoito

Jäsenkuntien maksuosuudet alittuivat 1,3 miljoonaa euroa/9 %. Kotihoidon asiakasmäärä oli 977 asiakasta, mikä oli 326 asiakasta/25,0 % arvioitua alhaisempi. Kotihoidon kustannusten ja asiakasmäärän laskuun vaikuttivat merkittävästi asiakkaiden palvelutarpeen vähenemisen myötä laskenut resurssitarve sekä toisaalta rekrytointivaikeuksien vuoksi heikentynyt henkilöstötilanne. Asiakasmäärän laskun myötä toimintaan varatut määrärahat kuten kotihoidon lääkäripalvelujen ostot vähenivät merkittävästi. Asiakasmäärän ja kustannusten vähentyminen kotihoidossa näkyi runsaana kasvuna omaishoitajien määrässä.

Osastopalvelut

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 317 000 euroa/3,4 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 117 000 euroa/1,2 %. Kustannusten ylittyminen johtui covid-19-pandemiasta. Koronapandemian vaikutus osastopalvelujen kustannuksiin näkyy pienemmän potilasmäärän vuoksi toimintatuottojen alittumisena 87 000 euroa/5,8 %.

Geriatría ja hoitotarvikejakelu

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 146 000 euroa/8,0 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 162 000 euroa/9,0 %. Kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta. Hoitotarvikejakelun tuoteryhmistä eniten kustannuksia nostivat diabeteksen hoitotarvikkeet.

Lääkinnällinen kuntoutus

Jäsenkuntien maksuosuudet alittuivat 330 000 euroa/17,0 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 98 000 euroa/5,8 %. Kustannusten alittuminen johtui henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen vähenemisestä. Henkilöstön rekrytointihaasteet vaikuttivat osaltaan kuntoutuksen asiakas- ja käyntimäärän vähenemiseen arvioidusta.

Perhepalvelut

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 1 113 000 euroa/7,5 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 1 187 000 euroa/ 8,0 %. Perhepalvelujen ylittyminen johtuu pääasiassa kodin ulkopuolelle sijoitusten arvioitua korkeammista kustannuksista. Kasvua oli ostetussa laitoshoidossa, jonka hoitopäivähinnat ovat perhehoitoa korkeammat. Ostetun laitoshoidon hoitopäivät kasvoivat 3 632 päivää / 52,3 %.

Suun terveydenhuolto

Jäsenkuntien maksuosuudet alittuivat 298 000 euroa/8,9 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 66 000 euroa/2,1 %. Kustannusten alittuminen johtui pääasiassa henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen alittumisesta. Toimintatuotot alittuivat arvioidusta vain 7 000 euroa/0,6 %. Henkilöstön rekrytointihaasteet vaikuttivat toimintaan ja palveluiden tarjontaan.

Vammaispalvelut

Jäsenkuntien maksuosuudet alittuivat 699 000 euroa/-4,5 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 283 000 euroa/1,9 %. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut alittuivat 86 000 euroa/-2,0 %, mikä aiheutui arvioitua vähäisemmästä asumis- ja harkinnanvaraisten palvelujen tarpeesta. Kehitysvammahuolto alittui 559 000 euroa/-5,2 %. Alittumisen aiheutti erityisesti ostettujen asumispalvelujen hoitopäivien arvioitua pienempi tarve.

Vastaanottopalvelut

Jäsenkuntien maksuosuudet ylittyivät 1 134 000 euroa/11,9 %. Maksuosuudet kuitenkin alentuivat vuoteen 2021 verrattuna 620 000 euroa/5,5 %. Sekä talousarvion ylittyminen että kustannusten pieneminen johtuivat pääasiassa koronan aiheuttamista lisäkustannuksista, joita ei oltu huomioitu talousarviossa, mutta jotka pienivät edellisvuodesta. Näitä kustannuksia olivat esimerkiksi rokottamisen ja testaamisen kustannukset.

Ympäristötoimi

Ympäristötoimen palvelut toteutuivat 34 000 € / 1,5 % arvioitua suurempina. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 377 000 € / 20 %. Syynä talousarvion ylittymiseen oli se, että eläinlääkintähuoltoon tehtyjen investointien poistot (211 507 €) tehtiin täysimääräisenä kuntayhtymän toiminnan päättymisen vuoksi. Ilman poistoja talousarvion toteuma olisi ollut 94,61 %.

2.6.2 Iisalmi

Iisalmi (1 000 €)	TP2021	TA2022	TP2022	Muutos vrt. TA2022 (%)	Muutos vrt. TA2022 (1 000 €)	Muutos vrt. TP2021 (%)	Muutos vrt. TP2021 (1 000 €)
Aikuispsykososiaaliset palvelut	4 552	4 820	5 089	5,6 %	270	11,8 %	538
Aikuissosiaalityö	980	1 138	1 171	2,9 %	33	19,4 %	190
Erikoissairaanhoido oma	4 242	3 930	4 449	13,2 %	519	4,9 %	207
Erikoissairaanhoido ostettu	21 572	22 885	23 318	1,9 %	433	8,1 %	1 745
Hoito- ja hoivapalvelut	24 229	24 997	24 923	-0,3 %	-74	2,9 %	694
Kuntoutus	960	1 101	867	-21,2 %	-233	-9,6 %	-92
Perhepalvelut	9 408	9 453	10 217	8,1 %	764	8,6 %	809
Suun terveydenhuolto	1 736	1 859	1 667	-10,3 %	-192	-4,0 %	-69
Vammaispalvelut	7 500	8 013	7 631	-4,8 %	-382	1,7 %	131
Vastaanottopalvelut	6 056	5 353	5 882	9,9 %	529	-2,9 %	-174
Ympäristötoimi	1 031	1 168	1 231	5,3 %	62	19,4 %	200
PALVELUT YHTEENSÄ	82 266	84 714	86 444	2,0 %	1 730	5,1 %	4 178
Palveluille kohdistamattomat kustannukset, josta	-1 711	529	-757	-243,2 %	-1 286	-55,7 %	954
valtionavustus covid-19 kustannuksiin	-2 755		-1 662		-1 662		1 093
MAKSUOSUUS	80 555	85 243	85 687	0,5 %	444	6,4 %	5 132
Ennakot	81 436		85 243				
Erotus	-881		444				
Oma toiminta	58 983	62 358	62 370	0,0 %	11	5,7 %	3 387

Yhteenveto

Iisalmen kaupungin vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 85,7 miljoonaa euroa. Talousarviossa 2022 Iisalmen kaupungin maksuosuudeksi oli arvioitu 85,2 miljoonaa euroa, joka ylittyi 444 tuhatta euroa/0,5 %. Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon verrattuna olivat omassa erikoissairaanhoidossa (ylitys 519 t€), ostetussa erikoissairaanhoidossa (ylitys 433 t€), perhepalveluissa (ylitys 764 t€) ja vastaanottopalveluissa (ylitys 529 t€). Iisalmen kaupungin osuus valtion korona-avustuksesta oli 1 662 tuhatta euroa.

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Maksuosuus ylittyi 270 000 euroa/5,6 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 538 000 euroa/11,8 %. Ylitys aiheutuu avohoidon arvioitua suuremmista kustannuksista.

Aikuissosiaalityön palvelut

Maksuosuus ylittyi 33 000 euroa/ 2,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 190 000 euroa/19,4 %. Kasvua on erityisesti asumisentukipalvelujen käytössä. Edelliseen vuoteen verrattuna kulujen kasvua selittää sosiaalityön henkilöstölisäykset ja asumisen tukipalveluiden kasvu.

Oma erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 519 000 euroa/13,2 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 207 000 euroa/4,9 %. Jäsenkuntien maksuosuuksien ylittymiseen vaikutti sekä toimintatuottojen alittuminen että toimintakulujen ylittyminen.

Ostettu erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 433 000 euroa/1,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 1 745 000 euroa/8,1 %. Ostetun erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta sekä muualta ostetun erikoissairaanhoidon käytöstä. Muualta ostetun erikoissairaanhoidon käyttö on jatkunut edelleen

vuoden 2022 aikana, koska osa asiakkaista on käyttänyt mahdollisuuttaan valita hoitopaikkansa terveydenhuoltolain mukaisesti.

Hoito- ja hoivapalvelut

Asumispalvelut

Maksuosuus alittui 250 000 euroa/3,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 231 000 euroa/2 %. Hoitopäivien määrä alitti talousarvion 586 päivällä/0,6 %. Ostopalvelujen osuus suhteessa omaan tuotantoon kasvoi vuodesta 2021 5 % tehostetussa palveluasumisessa, ollen nyt 59 %. Tehostetun palveluasumisen peittävyys 75 vuotta täyttäneistä oli 9,34 %.

Kotihoito

Maksuosuus alittui 495 000 euroa/ 10,13 %. Edellisvuoteen nähden kustannukset kasvoivat 332 t€/5,5 %. Kotihoidon asiakasmäärä oli 480 asiakasta, mikä oli 170 asiakasta /26 % arvioitua alhaisempi. Kotihoidon kustannusten ja asiakasmäärän alittumiseen vaikuttivat palvelutarpeen vähenemisen myötä laskenut resurssitarve sekä toisaalta rekrytointivaikeuksien vuoksi heikentynyt henkilöstötilanne. Asiakasmäärän väheneminen vaikutti toiminnan järjestämiskustannuksiin muun muassa lääkäripalvelujen ostojen osalta. Asiakasmäärän ja kustannusten vähentyminen kotihoidossa näkyi kasvuna omaishoitajien määrässä siten, että omaishoidon asiakasmäärä oli 235, ylittäen arvioidun 70 asiakkaalla eli 42,4 %:lla. Ateriapalveluasiakkaiden määrä kasvoi eli asiakkaita tuettiin kevyemmillä palveluilla kotiin.

Osastopalvelut

Maksuosuus ylittyi 346 000 euroa/6,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 40 000 euroa/0,7 %. Kustannusten kasvu johtui covid-19-pandemiasta. Koronapandemian vaikutus näkyy pienemmän potilasmäärän vuoksi toimintatuottojen alittumisena ja kustannusten ylittymisenä sijaiskustannusten, siivouspalveluiden, laboratoriolukujen ja hoitotarvikkeiden osalta.

Geriatrია ja hoitotarvikejakelu

Maksuosuus ylittyi 83 000 euroa/8,3 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 90 000 euroa/9,0 %. Kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta. Geriatripalvelu on tuotettu osa-aikaisen virkalääkärin ja erikoistuvien lääkäreiden toimesta. Hoitotarvikejakelun tuoteryhmistä eniten kustannuksia nostivat diabeteksen hoitotarvikkeet.

Kuntoutuspalvelut

Maksuosuus alittui 233 000 euroa/21,2 %. Alitusta vuoteen 2021 verrattuna oli 92 000 euroa/9,6 %. Kustannusten alittuminen johtui henkilöstökulujen ja palvelujen oston alittumisesta.

Perhepalvelut

Maksuosuus ylittyi 764 000 euroa/8,1 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 809 000 euroa /8,6 %. Kasvu aiheutui erityisesti kodin ulkopuolelle sijoitusten arvioitua suuremmista kuluista. Ostetun laitoshoidon hoitopäiviä oli 2 836 / 58,7 % enemmän kuin talousarviossa.

Suun terveydenhuolto

Maksuosuus alittui 192 000 euroa/10,3 %. Alitusta vuoteen 2021 verrattuna oli 69 000 euroa/4,0 %. Kustannusten alittuminen johtui toimintakulujen alittumisesta (esim. henkilöstökulut).

Vammaispalvelut

Maksuosuus alittui 382 000 euroa/-4,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 131 000 euroa /1,7 %. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen toteuma ylittyi 28 000 euroa/ 1,3 % talousarvioon verrattuna. Kulut alittuivat erityisesti asumispalvelun osalta. Kehitysvammahuollossa toteuma oli 350 000 euroa/-6,1 % talousarviota pienempi kehitysvammaisten palveluasumisen alittumisen vuoksi.

Vastaanottopalvelut

Maksuosuus ylittyi 529 000 euroa/9,9 %. Alitusta vuoteen 2021 verrattuna oli 174 000 euroa/2,9 %. Sekä talousarvion ylittyminen että kustannusten pieneminen johtuivat pääasiassa koronan aiheuttamista lisäkustannuksista, joita ei oltu huomioitu talousarviossa mutta jotka pienivät edellisvuodesta. Näitä kustannuksia olivat esimerkiksi rokottamisen ja testaamisen kustannukset.

2.6.3 Kiuruvesi

Kiuruvesi (1 000 €)	TP2021	TA2022	TP2022	Muutos vrt. TA2022 (%)	Muutos vrt. TA2022 (1 000 €)	Muutos vrt. TP2021 (%)	Muutos vrt. TP2021 (1 000 €)
Aikuispsykososiaaliset palvelut	1 260	1 305	1 317	0,9 %	12	4,5 %	57
Aikuissosiaalityö	369	350	297	-15,3 %	-54	-19,6 %	-72
Erikoissairaanhoido oma	1 446	1 317	1 556	18,2 %	239	7,6 %	109
Erikoissairaanhoido ostettu	9 025	9 743	9 647	-1,0 %	-95	6,9 %	622
Hoito- ja hoivapalvelut	12 558	13 511	13 341	-1,3 %	-170	6,2 %	783
Kuntoutus	409	439	382	-13,0 %	-57	-6,6 %	-27
Perhepalvelut	3 108	2 928	3 051	4,2 %	123	-1,8 %	-57
Suun terveydenhuolto	732	771	710	-7,8 %	-60	-3,0 %	-22
Vammaispalvelut	3 716	3 802	3 689	-3,0 %	-113	-0,7 %	-28
Vastaanottopalvelut	2 700	2 122	2 433	14,7 %	312	-9,9 %	-267
Ympäristötoimi	416	526	474	-9,8 %	-52	14,0 %	58
PALVELUT YHTEENSÄ	35 740	36 813	36 897	0,2 %	85	3,2 %	1 157
Palveluille kohdistamattomat kustannukset, josta	-720	203	-318	-257,1 %	-521	-55,8 %	402
valtionavustus covid-19 kus- tannuksiin	-1 057		-641		-641		416
MAKSUOSUUS	35 020	37 015	36 579	-1,2 %	-436	4,5 %	1 559
Ennakot	36 499		37 015				
Erotus	-1 479		-436				
Oma toiminta	25 995	27 273	26 932	-1,2 %	-341	3,6 %	937

Yhteenveto

Kiuruveden kaupungin vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 36,6 miljoonaa euroa. Talousarviossa 2022 Kiuruveden kaupungin maksuosuudeksi oli arvioitu 37,0 miljoonaa euroa, joka alittui 436 tuhatta euroa/1,2 %. Merkittävimmät poikkeamat olivat omassa erikoissairaanhoidossa (ylitys 239 t€), hoito- ja hoivapalveluissa (alitus 170 t€) ja vastaanottopalveluissa (ylitys 312 t€). Kiuruveden kaupungin osuus valtion korona-avustuksesta oli 641 tuhatta euroa.

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Maksuosuus ylittyi 12 000 euroa/ 0,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 57 000 euroa/4,5 %. Tilaus on ylittynyt avohoidon osalta, mutta ylitystä kattaa palveluasumisen alittuminen.

Aikuissosiaalityön palvelut

Maksuosuus alittui 54 000 euroa/-15,3 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 72 000 euroa/-19,6 %. Kulut alittuvat, koska työllistämistoiminnan tarve on ollut arvioitua vähäisempää.

Oma erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 239 euroa/18,2 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 109 000 euroa/7,6 %. Jäsenkuntien maksuosuuksien ylittymiseen vaikutti sekä toimintatuottojen alittuminen että toimintakulujen ylittyminen. Kustannusten kasvu johtui palvelutarpeen kasvusta.

Ostettu erikoissairaanhoito

Maksuosuus alittui 95 000 euroa/1,0 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 622 000 euroa/6,9 %. Muualta ostetun erikoissairaanhoidon käyttö on jatkunut edelleen vuoden 2022 aikana, koska osa asiakkaista on käyttänyt mahdollisuuttaan valita hoitopaikkansa Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukaisesti.

Hoito- ja hoivapalvelut

Asumispalvelut

Maksuosuus ylittyi 593 000 euroa/ 10 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 953 000 euroa/16 %. Tuotettujen hoitopäivien määrä alitti talousarviossa arvioidun 711 päivällä/1,5 % ja hoitopäivien alitus kohdistui omaan tuotantoon. Kustannuksia nostivat toimintakulujen ylittyminen omassa tuotannossa 541 000 euroa/ 7,3 %, mikä johtui kasvaneista henkilöstökuluista kuten sijaisten saatavuusongelmista johtuvista erilliskorvausten kasvusta sekä hoitotarvikekulujen kasvusta. Henkilöstövajauksesta johtuen oman toiminnan asiakaspaikkoja oli osan vuodesta täyttämättä, mikä nosti hoitopäivän hintaa. Tehostetun palveluasumisen peittävyys yli 75 vuotta täyttäneistä oli 9,1 %

Kotihoito

Maksuosuus alittui 700 000 euroa/15,8 %. Edellisvuoteen nähden kustannukset vähenivät 178 t€/4,6 %. Kotihoidon asiakasmäärä oli 251 asiakasta, mikä oli 62 asiakasta/ 19,8 % arvioitua alhaisempi. Kotihoidon kustannusten ja asiakasmäärän laskuun vaikuttivat merkittävästi asiakkaiden palvelutarpeen vähenemisen myötä laskenut resurssitarve sekä toisaalta rekrytointivaikkeuksien vuoksi heikentynyt henkilöstötilanne. Lisäksi omaishoidon asiakasmäärän huomattava kasvu näkyi vähentyneenä kotihoidon käytönä. Asiakasmäärä nousi arvioidusta 90 asiakkaasta 28,9 %:lla ollen 116 asiakasta. Tukipalvelujen osalta alitusta oli huomattavasti ateria- ja aterioiden kuljetuskustannuksissa, joissa asiakasmäärä ei kasvanut arvioidun mukaisesti vaan pysyi ennallaan verrattuna vuoteen 2021.

Osastopalvelut

Maksuosuus alittui 94 000 euroa/3,8 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 25 000 euroa /1,0 %. Koronapandemian vaikutus näkyy pienemmän potilasmäärän vuoksi toimintatuottojen alittumisena ja kustannusten ylittymisenä sijaiskustannusten, siivouspalveluiden, laboratoriokulujen ja hoitotarvikkeiden osalta.

Geriatría ja hoitotarvikejakelu

Maksuosuus ylittyi 31 000 euroa/7,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 32 000 euroa/19,0 %. Kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta. Geriatripalvelu on tuotettu osa-aikaisen virkalääkärin ja erikoistuvien lääkäreiden toimesta. Hoitotarvikejakelun tuoteryhmistä eniten kustannuksia nostivat diabeteksen hoitotarvikkeet.

Kuntoutuspalvelut

Maksuosuus alittui 57 000 euroa/13,0 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 27 000 euroa/6,6 %. Maksuosuuden muutos johtui palvelutarpeen muutoksesta ja henkilöstökulujen alittumisesta.

Perhepalvelut

Maksuosuus ylittyi 123 000 euroa/4,2 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 57 000 euroa/-1,8 %. Ylityksen aiheutti kodin ulkopuolelle sijoitusten arvioitua korkeammat kustannukset. Ostetun laitoshoidon hoitopäivät ylittyivät 399 päivää /33,3 %.

Suun terveydenhuolto

Maksuosuus alittui 60 000 euroa/7,8 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 22 000 euroa/3,0 %. Maksuosuuden muutos johtuu palvelutarpeen muutoksista ja maksutuottojen arvioitua suuremmasta toteumasta.

Vammaispalvelut

Maksuosuus alitti talousarvion 113 000 euroa/-3,0%. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 28 000 euroa/-0,7 %. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen osalta alitus oli 50 000 euroa/-3,5 % talousarvioon verrattuna. Kulut alittuivat vammaisten harkinnanvaraisten ja vaikeavammaisten subjektiivisten palvelujen osalta. Kehitysvammahuollossa toteuma oli 56 000 euroa /-2,5 % talousarviota pienempi laitoshoidon alittumisen vuoksi.

Vastaanottopalvelut

Maksuosuus ylittyi 312 600 euroa/14,7 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 267 000 euroa/9,9 %. Sekä talousarvion ylittyminen että kustannusten pieneminen johtuivat pääasiassa koronan aiheuttamista lisäkustannuksista, joita ei oltu huomioitu talousarviossa mutta jotka pienivät edellisvuodesta. Näitä kustannuksia olivat esimerkiksi rokottamisen ja testaamisen kustannukset.

2.6.4 Sonkajärvi

Sonkajärvi (1 000 €)	TP2021	TA2022	TP2022	Muutos vrt. TA2022 (%)	Muutos vrt. TA2022 (1 000 €)	Muutos vrt. TP2021 (%)	Muutos vrt. TP2021 (1 000 €)
Aikuispsykososiaaliset palvelut	732	904	835	-7,7 %	-69	13,9 %	102
Aikuissosiaalityö	95	134	152	13,5 %	18	61,0 %	58
Erikoissairaanhoido oma	690	664	752	13,3 %	88	9,0 %	62
Erikoissairaanhoido ostettu	4 051	4 633	5 286	14,1 %	653	30,5 %	1 235
Hoito- ja hoivapalvelut	6 357	6 375	7 190	12,8 %	816	13,1 %	833
Kuntoutus	179	236	194	-17,8 %	-42	8,1 %	15
Perhepalvelut	1 196	1 340	1 340	0,0 %		12,0 %	143
Suun terveydenhuolto	366	391	370	-5,2 %	-20	1,1 %	4
Vammaispalvelut	1 950	2 109	2 078	-1,5 %	-31	6,6 %	128
Vastaanottopalvelut	1 291	1 038	1 226	18,0 %	187	-5,0 %	-65
Ympäristötoimi	201	238	247	3,7 %	9	22,8 %	46
PALVELUT YHTEENSÄ	17 108	18 062	19 670	8,9 %	1 608	15,0 %	2 561
Palveluille kohdistamattomat kustannukset, josta	-210	99	-101	-201,8 %	-201	-51,9 %	109
valtionavustus covid-19 kustannuksiin	-394		-279		-279		114
MAKSUOSUUS	16 898	18 161	19 569	7,8 %	1 408	15,8 %	2 671
Ennakot	17 290		18 161				
Erotus	-392		1 408				
Oma toiminta	12 847	13 528	14 283	5,6 %	755	11,2 %	1 435

Yhteenveto

Sonkajärven kunnan vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 19,6 miljoonaa euroa. Talousarviossa 2022 Sonkajärven kunnan maksuosuudeksi oli arvioitu 18,2 miljoonaa euroa, joka ylittyi 1,4 miljoonaa euroa/7,8 %. Merkittävimmät poikkeamat olivat ostetussa erikoissairaanhoidossa (ylitys 653 t€) ja hoito ja hoivapalveluissa (ylitys 816 t€). Sonkajärven kunnan osuus valtion korona-avustuksesta oli 279 tuhatta euroa.

Ostetun erikoissairaanhoidon ylityksestä on pyydetty erillisselvitys Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä. Selvitys on toimitettu Sonkajärven kunnalle 15.2.2023. Kuntayhtymän oman toiminnan ylityksen osalta on vastaavasti laadittu ja toimitettu selvitys kunnalle 15.2.2023.

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Maksuosuus alittui 69 000 euroa/-7,7 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 102 000 euroa/13,9 %. Alitus aiheutuu palveluasumisen arvioitua vähäisemmästä tarpeesta.

Aikuissosiaalityön palvelut

Maksuosuus ylittyi 18 000 euroa/13,5 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 58 000 euroa/61,0 %. Ylitys aiheutuu tuetun asumisen menojen ohjautumisesta asumisen tukeen, vaikka määrärahavaraus oli aikuispsykososiaalisissa palveluissa.

Oma erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 88 000 euroa/13,3 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 62 000 euroa/9,0 %. Jäsenkuntien maksuosuuksien ylittymiseen vaikutti sekä toimintatuottojen alittuminen että toimintakulujen ylittyminen.

Ostettu erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 653 000 euroa/14,1 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna 1 253 000 euroa/30,5 %. Ostetun erikoissairaanhoidon kustannusten huomattava kasvu johtuu lisääntyneestä palvelutarpeesta. Muualta ostetun erikoissairaanhoidon käyttö on jatkunut edelleen vuoden 2022 aikana, koska osa asiakkaista on käyttänyt mahdollisuuttaan valita hoitopaikkansa terveydenhuoltolain mukaisesti. SHP:ltä on saatu erillinen lisäselvitys maksuosuuden ennakoitua suuremmasta kasvusta.

Hoito- ja hoivapalvelut

Asumispalvelut

Maksuosuus ylittyi 650 000 euroa/23 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 497 000 euroa/16,9 %. Tuotettujen hoitopäivien määrä ylitti omassa tuotannossa ja ostopalveluissa talousarviossa arvioidun yhteensä 2 226 päivällä/10 %, mikä johtui ennakoitua suuremmasta palvelutarpeen kasvusta. Kustannuksia nostivat toimintakulujen ylittyminen muun muassa henkilöstökulujen ja hoitotarvikekulujen osalta. Henkilöstökulujen kasvu aiheutui henkilöstön huomattavasti lisääntyneistä poissaoloista, sijaisten saatavuusongelmasta ja niiden aiheuttamista erilliskustannusten kasvusta. Sonkajärven maksuosuuteen vaikuttivat erityisesti Tuulikanteleen seudullisen käyttöasteen jääminen suunniteltua alhaisemmaksi ja henkilöstövajeesta johtuneet asiakaspaikkojen täyttämättä jättämiset. Nämä nostivat oman toiminnan hoitopäivän hintaa. Tehostetun palveluasumisen peittävyys yli 75 vuotta täyttäneistä oli 9,22 %.

Kotihoito

Maksuosuus alittui 51 000 euroa/ 2,3 %. Edellisvuoteen nähden kustannukset kasvoivat 123 t€/6,0 %. Kotihoidon asiakasmäärä oli 147 asiakasta, mikä oli 53 asiakasta/26,5 % arvioitua alhaisempi. Hoitoisuuden takia etäpalvelujen käyttö oli muita kuntia vähäisempää, mikä johti suurempaan kustannustasoon. Muihin kuntiin verrattuna talousarviomäärärahojen kasvu oli myös vähäisempi, mikä vaikuttaa talousarviovertailuun. Kustannustasoon vaikutti osaltaan myös omaishoitajien määrän kasvu. Omaishoidon kustannukset ylittivät 58 996 euroa eli 15,3 % arvioidun, palvelutarpeen kasvun vuoksi.

Osastopalvelut

Maksuosuus ylittyi 186 000 euroa/16,7 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 181 000 euroa/16,1 %. Hoitopäivien määrä kasvoi edellisvuodesta 865 kpl/38,7 %, kun keskimäärin kuntayhtymässä kasvu oli 12,4 %. Suhteessa muihin kuntiin sonkajärveläisten palvelutarve kasvoi merkittävästi. Osastopalveluiden kokonaiskustannusten kasvu johtui Covid-19-pandemiasta. Koronapandemian vaikutus näkyy pienemmän potilasmäärän vuoksi toimintatuottojen alittumisena ja kustannusten ylittymisenä sijaiskustannusten, siivouspalveluiden, laboratoriokulujen ja hoitotarvikkeiden osalta.

Geriatrია ja hoitotarvikejakelu

Maksuosuus ylittyi 39 000 euroa/17,3 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 32 000 euroa/14,3 %. Kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta. Geriatripalvelu on tuotettu osa-aikaisen virkalääkärin ja erikoistuvien lääkäreiden toimesta. Hoitotarvikejakelun tuoteryhmistä eniten kustannuksia nostivat diabeteksen hoitotarvikkeet.

Kuntoutuspalvelut

Maksuosuus alittui 42 000 euroa/17,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 15 000 euroa/8,1 %. Kustannusten alittuminen johtuu palvelutarpeen muutoksesta, palvelujen ja henkilöstökulujen alittumisesta.

Perhepalvelut

Maksuosuus toteutui talousarvion mukaisena. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 143 000 euroa/12,0%. Kodin ulkopuolelle sijoitusten ja sosiaalityön suurempi tarve oli tiedossa talousarviota laadittaessa.

Suun terveydenhuolto

Maksuosuus alittui 20 000 euroa/5,2%. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 4 000 euroa/1,1%. Kustannusten alittuminen johtuu palvelutarpeen muutoksista, muun muassa terveystieteiden keskuksen remontin aiheuttamat muutokset palvelutoiminnassa.

Vammaispalvelut

Maksuosuus alittui 31 000 €/ -1,5%. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 128 000 euroa/6,6%. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen osalta ylitys oli 23 000 euroa/4,9% talousarvioon verrattuna. Kulut ylittyivät vaikeavammaisten subjektiivisten palvelujen osalta. Kehitysvammahuollossa toteuma oli 50 000 euroa/ -3,2% talousarviota pienempi palveluasumisen alittumisen vuoksi.

Vastaanottopalvelut

Maksuosuus ylittyi 187 000 euroa /18,0%. Alitusta vuoteen 2021 verrattuna oli 65 000 euroa/5,0%. Sekä talousarvion ylittyminen että kustannusten pieneminen johtuivat pääasiassa koronan aiheuttamista lisäkustannuksista, joita ei oltu huomioitu talousarviossa mutta jotka pienivät edellisvuodesta. Näitä kustannuksia olivat esimerkiksi rokottamisen ja testaamisen kustannukset.

2.6.5 Vieremä

Vieremä (1 000 €)	TP2021	TA2022	TP2022	Muutos vrt. TA2022 (%)	Muutos vrt. TA2022 (1 000 €)	Muutos vrt. TP2021 (%)	Muutos vrt. TP2021 (1 000 €)
Aikuispsykososiaaliset palvelut	388	442	558	26,3 %	116	44,1 %	171
Aikuissosiaalityö	82	99	82	-16,8 %	-17	0,0 %	
Erikoissairaanhoido oma	564	552	588	6,5 %	36	4,3 %	24
Erikoissairaanhoido ostettu	3 556	3 400	3 938	15,8 %	538	10,8 %	383
Hoito- ja hoivapalvelut	4 423	5 096	4 232	-17,0 %	-864	-4,3 %	-190
Kuntoutus	154	159	161	1,6 %	2	4,5 %	7
Perhepalvelut	1 073	1 139	1 365	19,9 %	226	27,2 %	292
Suun terveydenhuolto	287	332	307	-7,7 %	-25	7,1 %	20
Vammaispalvelut	1 556	1 780	1 607	-9,7 %	-174	3,3 %	51
Vastaanottopalvelut	1 201	982	1 087	10,7 %	105	-9,5 %	-114
Ympäristötoimi	205	265	279	5,4 %	14	36,1 %	74
PALVELUT YHTEENSÄ	13 487	14 245	14 205	-0,3 %	-41	5,3 %	717
Palveluille kohdistamattomat kustannukset, josta	-248	78	-107	-236,3 %	-185	-57,0 %	141
valtionavustus covid-19 kustannuksiin	-419		-249		-249		170
MAKSUOSUUS	13 239	14 324	14 098	-1,6 %	-226	6,5 %	859
Ennakot	13 884		14 324				
Erotus	-645		-226				
Oma toiminta	9 683	10 924	10 159	-7,0 %	-764	4,9 %	476

Yhteenveto

Vieremän kunnan vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 14,1 miljoonaa euroa. Talousarviossa 2022 Vieremän kunnan maksuosuudeksi oli arvioitu 14,3 miljoonaa euroa, joka alittui 226 000 euroa/1,6 %. Merkittävimmät poikkeamat olivat ostetussa erikoissairaanhoidossa (ylitys 538 t€), hoito- ja hoivapalveluissa (alitus 864 t€), perhepalveluissa (ylitys 226 t€) ja vammaispalveluissa (alitus 174 t€). Vieremän kunnan osuus valtion korona-avustuksesta oli 249 tuhatta euroa. Ostetun erikoissairaanhoidon ylityksestä on pyydetty erillisselvitys Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä. Selvitys on toimitettu Vieremän kunnalle 15.2.2023.

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Maksuosuus ylittyi 116 000 euroa/26,3 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 171 000 euroa/44,1 %. Ylitys aiheutuu arvioitua suuremmasta osastohoidon tarpeesta.

Aikuissosiaalityön palvelut

Maksuosuus alittui 17 000 euroa/-16,8 %. Maksuosuus oli vuoden 2021 tasolla. Alitus aiheutuu työllistämistoiminnan ja asumisentukipalvelujen arvoitua pienemmästä tarpeesta.

Oma erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 36 000 euroa/6,5 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna 24 000 euroa/4,3 %. Jäsenkuntien maksuosuuksien ylittymiseen vaikutti sekä toimintatuottojen alittuminen että toimintakulujen ylittyminen.

Ostettu erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 538 000 euroa/15,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna 383 000 euroa/10,8 %. Ostetun erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta. Muualta ostetun

erikoissairaanhoidon käyttö on jatkunut edelleen vuoden 2022 aikana, koska osa asiakkaista on käyttänyt mahdollisuuttaan valita hoitopaikkansa terveydenhuoltolain mukaisesti.

Hoito- ja hoivapalvelut

Asumispalvelut

Maksuosuus alittui 404 000 euroa/16 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 150 000 euroa/7,7 %. Tuotettujen hoitopäivien määrä alitti talousarviossa arvioidun 1 958 päivällä/11 %, mikä johtui palvelutarpeen vähenemisestä. Tehostetun palveluasumisen peittävyys yli 75 vuotta täyttäneistä oli 9,48 %.

Kotihoito

Maksuosuus alittui 338 000 euroa/18 %. Edellisvuoteen nähden kustannukset kasvoivat 32 t€/2,2 %. Kotihoidon asiakasmäärä oli 99 asiakasta, mikä oli 41 asiakasta/29,29 % arvioitua alhaisempi. Kotihoidon asiakasmäärä alitti talousarviossa arvioidun. Asiakkaiden palvelutarpeen vähenemisen myötä laskenut resurssitarve sekä rekrytointivaikeuksien vuoksi heikentynyt henkilöstötilanne vaikuttivat eniten talousarvion alittumiseen. Toisaalta omaishoidontuen määrä kasvoi edellisvuoteen ja talousarvioon nähden.

Osastopalvelut

Maksuosuus alittui 122 000 euroa/14,4 %. Vähennystä vuoteen 2021 verrattuna oli 78 000 euroa/9,7 %. Vieremän kunnan osastopalveluiden hoitopäivien määrä aleni edellisvuodesta 117 kpl/6,2 %.

Geriatritia ja Hoitotarvikejakelu

Maksuosuus toteutui arvioidun mukaisesti. Geriatripalvelu on tuotettu osa-aikaisen virkalääkärin ja erikoistuvien lääkäreiden toimesta.

Kuntoutuspalvelut

Maksuosuus ylittyi 2 000 euroa/1,6 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 7 000 euroa/4,5 %. Maksuosuuden muutos johtuu palvelutarpeen muutoksesta.

Perhepalvelut

Maksuosuus ylittyi 226 000 euroa/19,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 292 000 euroa/27,2 %. Kulujen kasvu aiheutui kodin ulkopuolelle sijoitusten suuremmasta tarpeesta. Laitoshoidon hoitopäivät kasvoivat 262 päivää /26,2 %.

Suun terveydenhuolto

Maksuosuus alittui 25 000 euroa/7,7 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 20 000 euroa/7,1 %. Maksuosuuden muutos johtuu palvelutarpeen muutoksista ja toimintatuottojen arvioitua suurempana toteutmana.

Vammaispalvelut

Maksuosuus alittui 174 000 €/ -9,7 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 51 000 euroa/3,3 %. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen osalta alitus oli 61 000 euroa/ -13,8 % talousarvioon verrattuna. Kulut alittuivat vaikeavammaisten subjektiivisten ja vammaisten harkinnanvaraisten palvelujen osalta. Kehitysvammahuollossa toteuma oli 103 000 euroa/ -8,0 % talousarviota pienempi palveluasumisen sekä työ- ja päivätoiminnan alittumisen vuoksi.

Vastaanottopalvelut

Maksuosuus ylittyi 105 000 euroa/10,7 %. Alitusta vuoteen 2021 verrattuna oli 114 000 euroa/9,5 %. Sekä talousarvion ylittyminen että kustannusten pieneminen johtuivat pääasiassa koronan aiheuttamista lisäkustannuksista, joita ei oltu huomioitu talousarviossa mutta jotka pienivät edellisvuodesta. Näitä kustannuksia olivat esimerkiksi rokottamisen ja testaamisen kustannukset.

2.7 Jäsenkuntien maksuosuuden kehitys vuosien 2011–2022 tilinpäätöksissä

Kuntayhtymän toiminnan aikana 2010–2022 jäsenkuntien maksuosuudet ovat kasvaneet vuoden 119,5 miljoonasta eurosta 155,9 miljoonaan euroon. Kasvu on ollut 36,4 miljoonaa euroa/30,5 %. Kunnittain tarkasteltuna kasvu on ollut pienintä Vieremällä 23,6 % ja suurinta lialmessa 35,5 %.

Kuntayhtymän oman toiminnan kasvu on ollut 19,8 miljoonaa euroa/21,1 % ja ostetun erikoissairaanhoidon 16,6 miljoonaa euroa/ 64,9 %.

Samalla ajanjaksolla terveys- ja sosiaalipalvelujen tuottajahintaindeksi on kasvanut vuoden 2010 arvosta 100 vuoden 2022 arvoon 137,7. Palvelujen tuottajahintaindeksit kuvaa yrityksiltä toisille yrityksille ja julkisyhteisöille (BtoB), kotitalouksille (BtoC) sekä kaikille loppukäyttäjille (BtoAll) tarjottujen palvelujen hintakehitystä.

Muutoksia vertailtaessa on huomioitava, että pelkän maksuosuuden muutos ei ota huomioon mahdollisia muutoksia esim. palveluiden sisällössä, kuntien asukasluvussa tai kuntalaisten palvelutarpeessa.

Oma toiminta

	TP2010	TP2022	Muutos €	Muutos %
lialmi	49 932 597 €	62 369 530 €	12 436 932 €	24,9 %
Kiuruvesi	22 513 558 €	26 931 699 €	4 418 141 €	19,6 %
Sonkajärvi	12 488 375 €	14 282 688 €	1 794 313 €	14,4 %
Vieremä	8 998 138 €	10 159 433 €	1 161 294 €	12,9 %
Yhteensä	93 932 669 €	113 743 349 €	19 810 681 €	21,1 %

Ostettu erikoissairaanhoido

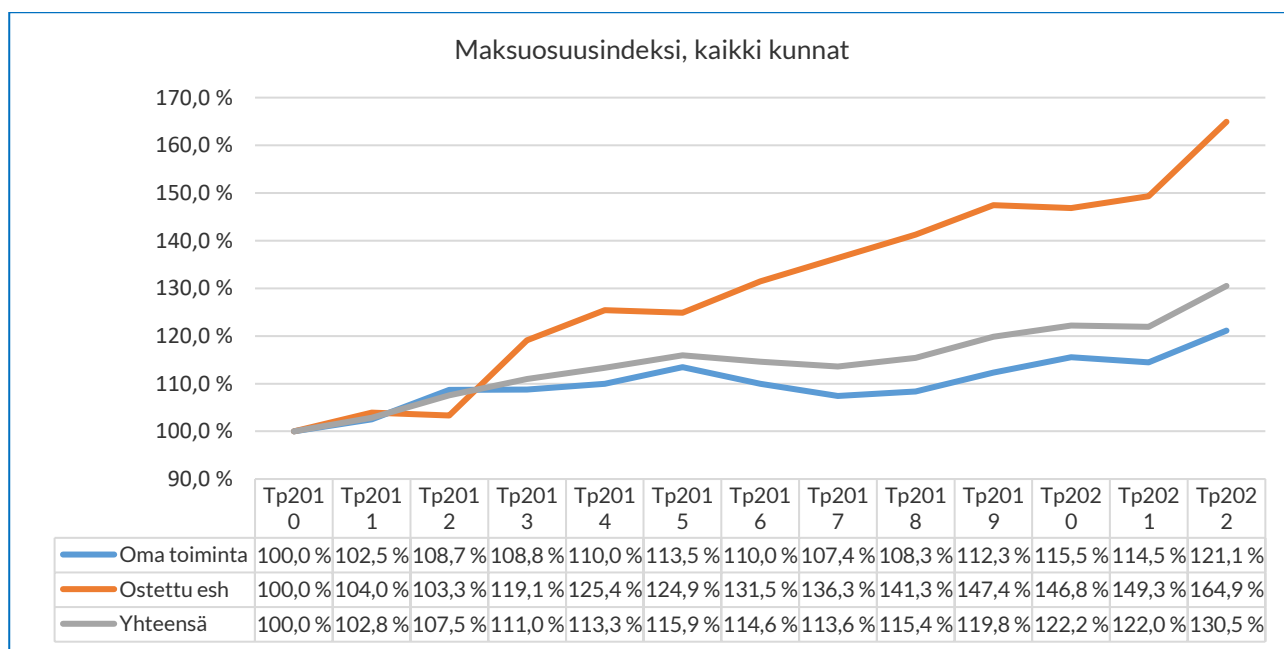
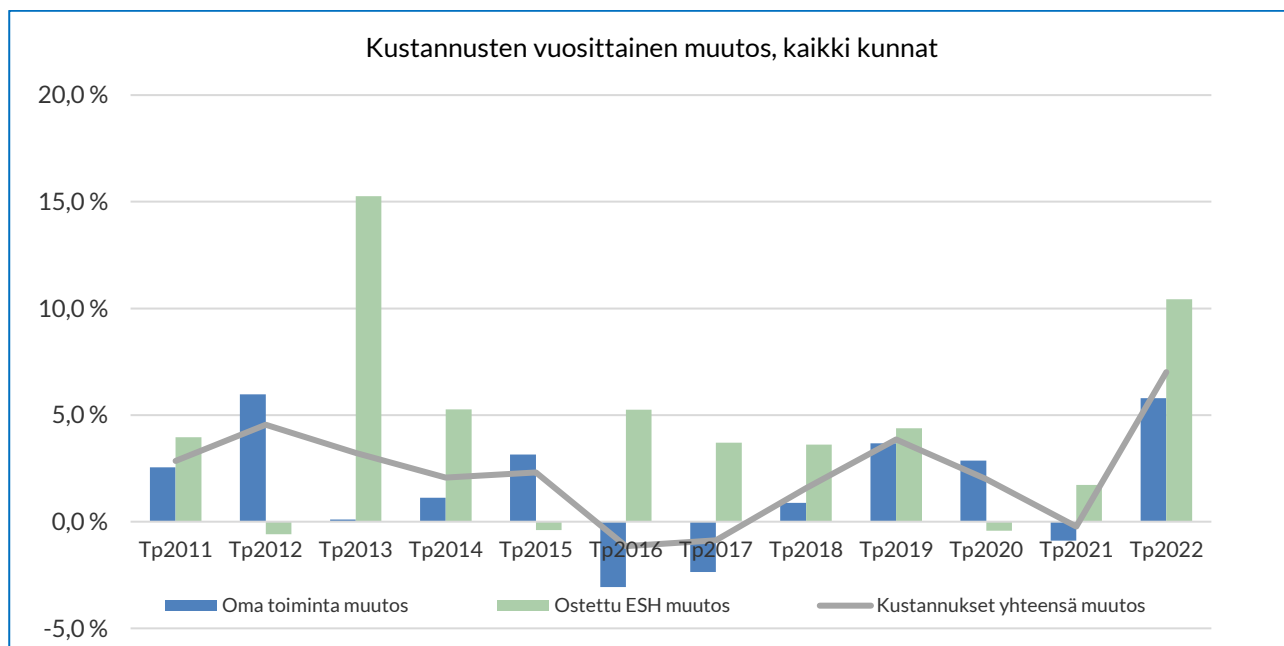
	TP2010	TP2022	Muutos €	Muutos %
lialmi	13 289 818 €	23 317 687 €	10 027 869 €	75,5 %
Kiuruvesi	6 827 380 €	9 647 400 €	2 820 020 €	41,3 %
Sonkajärvi	3 059 151 €	5 285 980 €	2 226 829 €	72,8 %
Vieremä	2 404 047 €	3 938 254 €	1 534 207 €	63,8 %
Yhteensä	25 580 396 €	42 189 321 €	16 608 925 €	64,9 %

Yhteensä

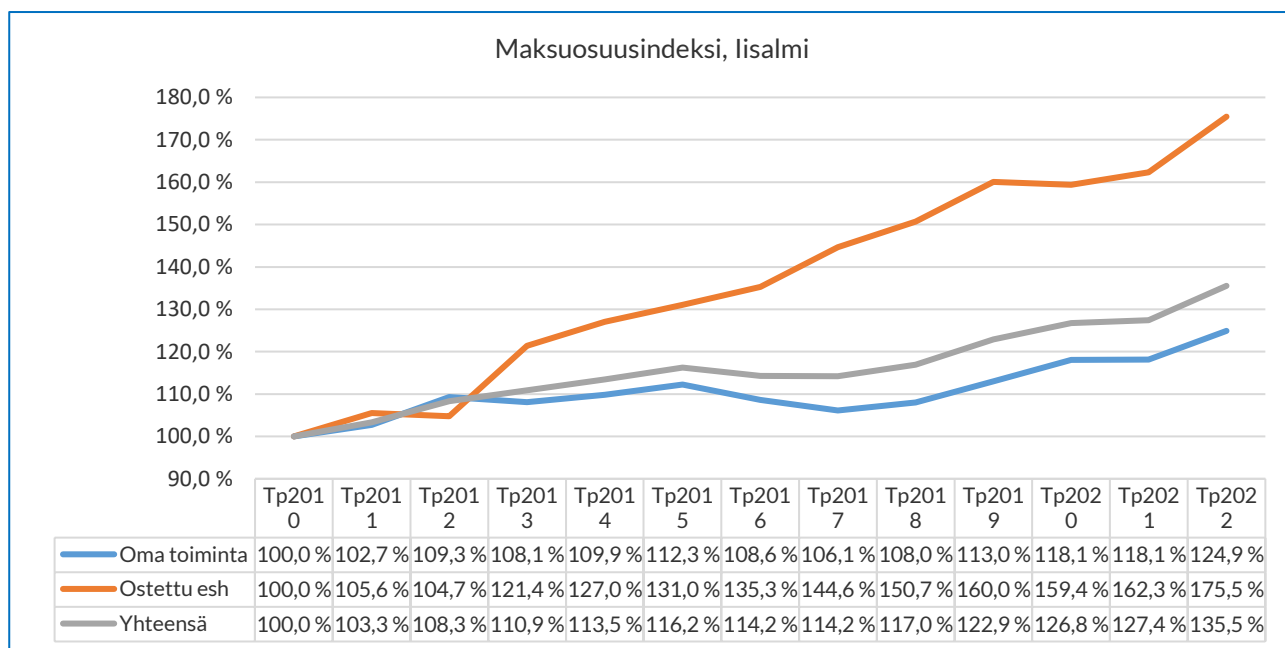
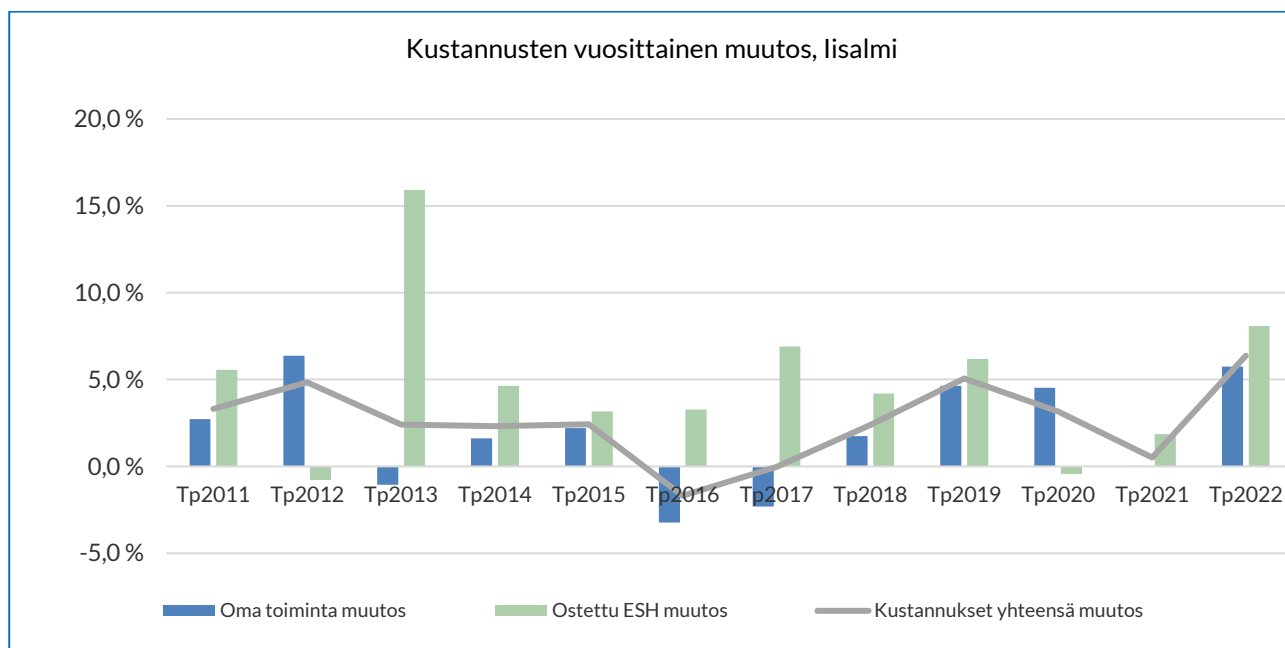
	TP2010	TP2022	Muutos €	Muutos %
lialmi	63 222 415 €	85 687 216 €	22 464 801 €	35,5 %
Kiuruvesi	29 340 938 €	36 579 099 €	7 238 161 €	24,7 %
Sonkajärvi	15 547 526 €	19 568 668 €	4 021 142 €	25,9 %
Vieremä	11 402 185 €	14 097 687 €	2 695 502 €	23,6 %
Yhteensä	119 513 065 €	155 932 671 €	36 419 606 €	30,5 %

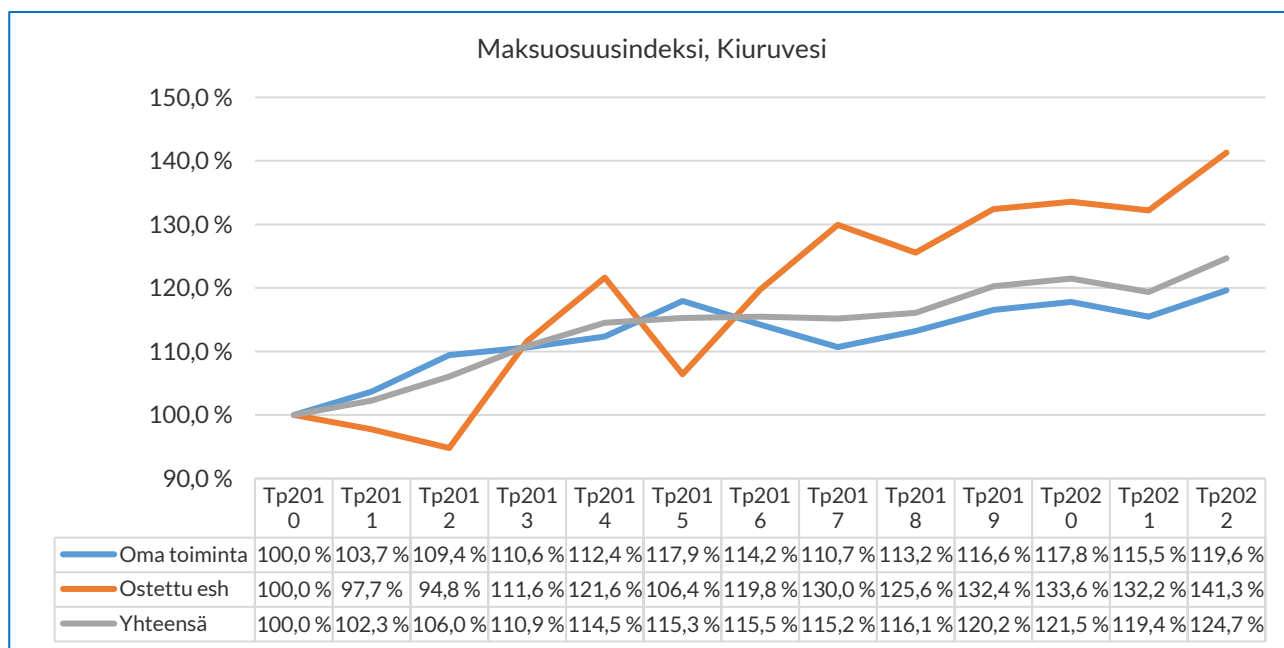
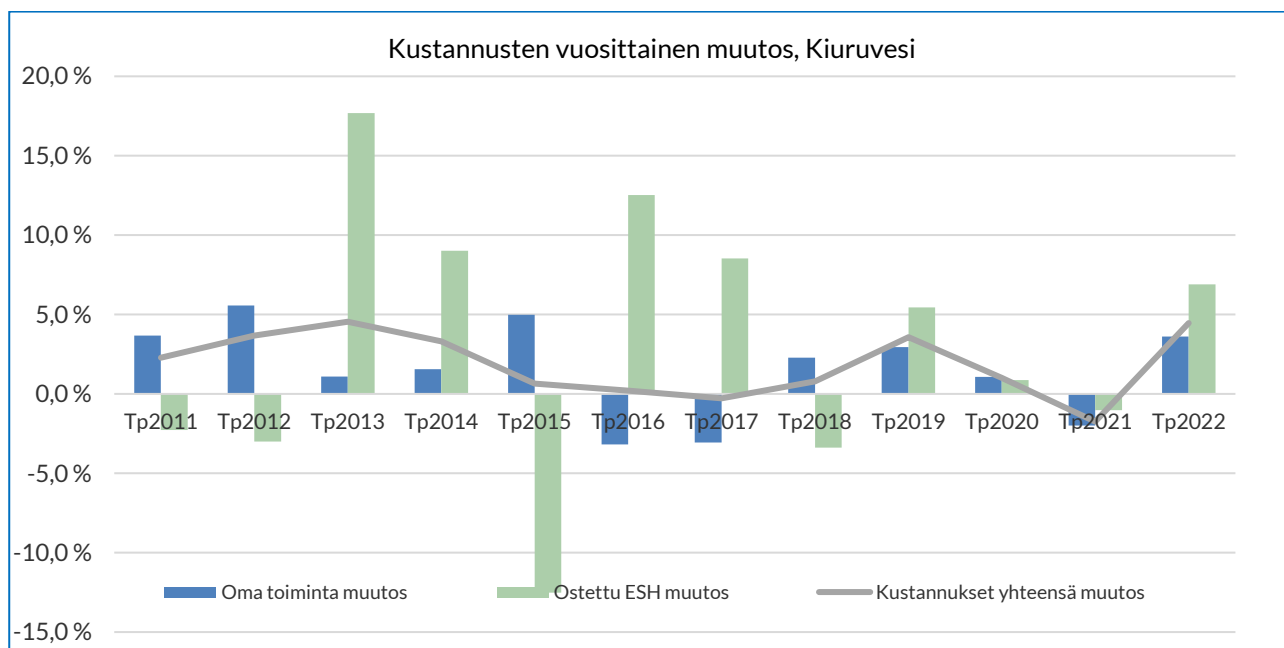
Lähde: Tilastokeskus, palvelujen tuottajahintaindeksit, viitattu 3.3.2023
Kaikki kunnat

Iisalmi

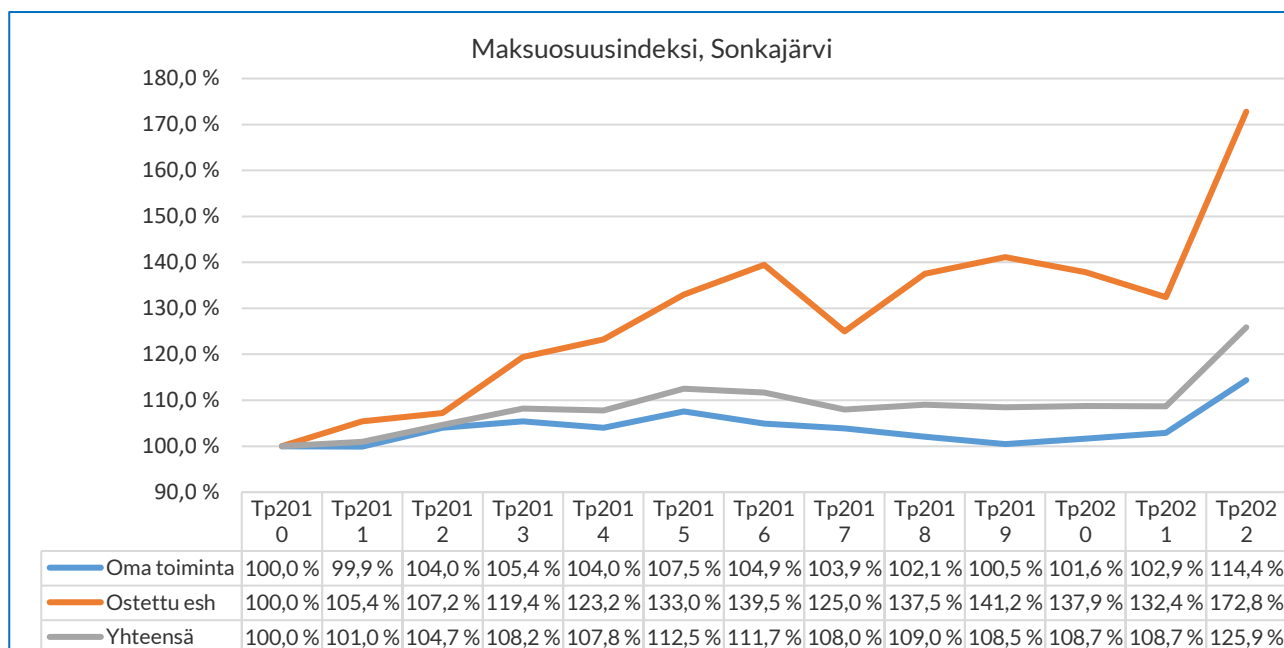
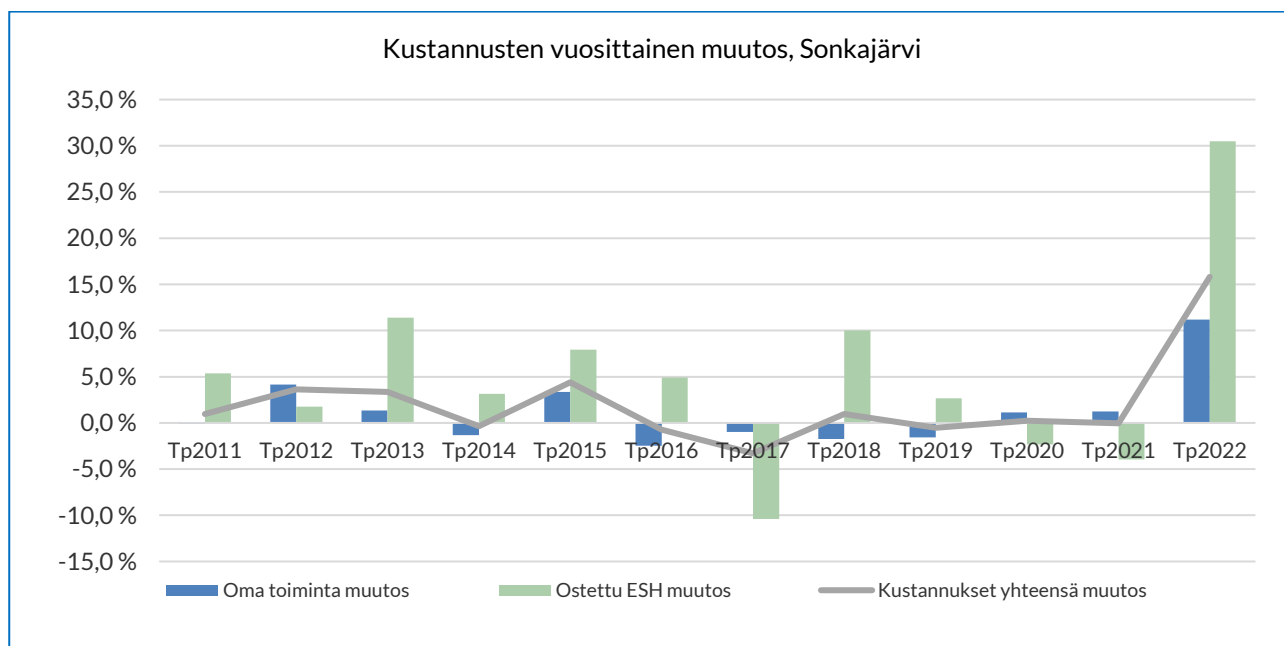

Kiuruvesi

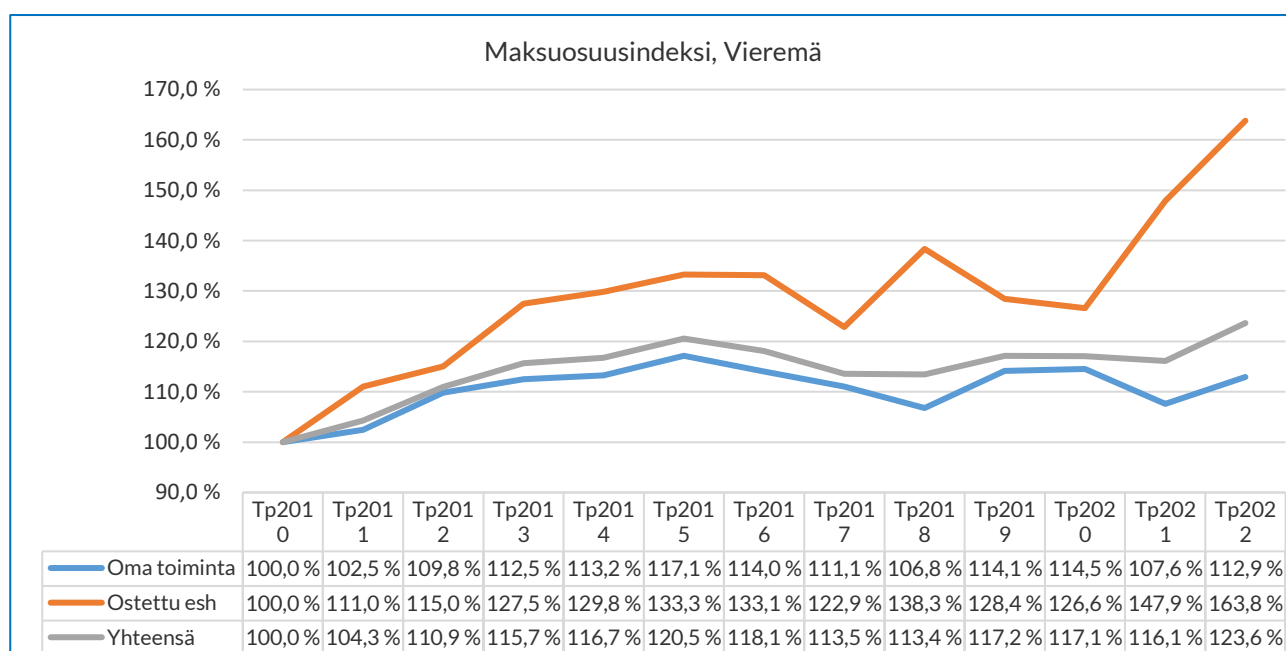
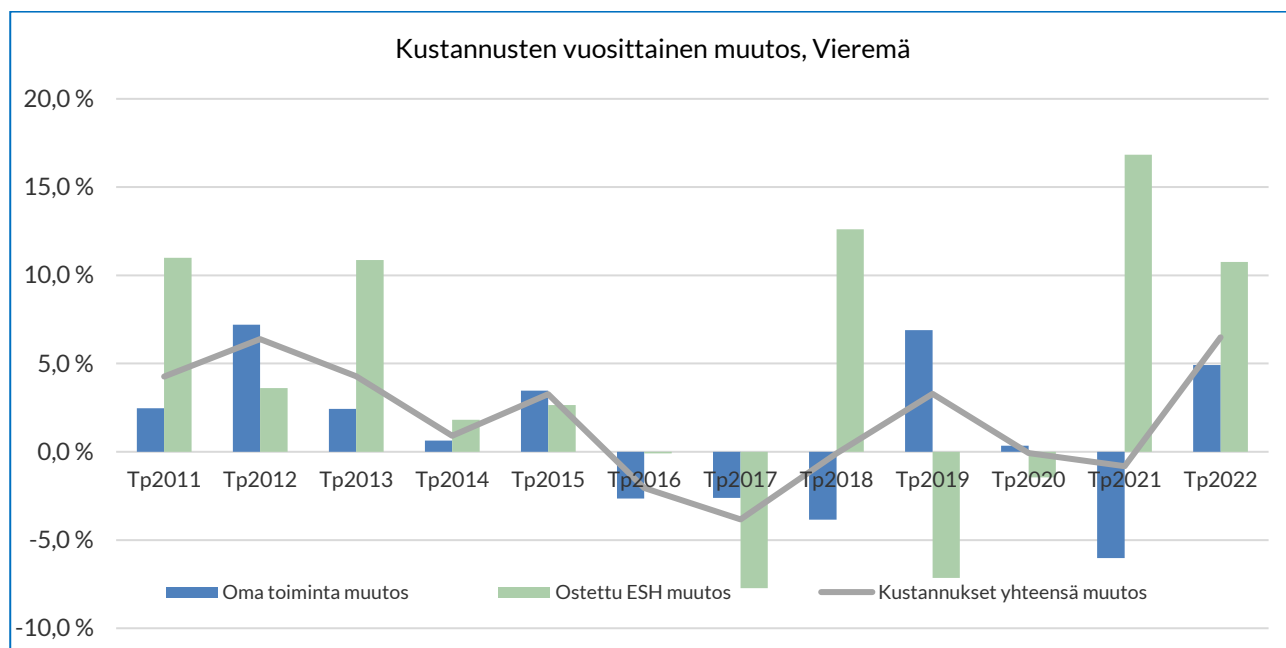

Sonkajärvi

Vieremä

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 2022

	2022		2021	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	161 510 473,93		151 165 388,14	
Maksutuotot	12 227 726,32		12 283 638,82	
Tuet ja avustukset	4 568 472,73		6 226 616,88	
Muut toimintatuotot	1 827 156,07	180 133 829,05	1 412 482,68	171 088 126,52
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-56 041 768,19		-54 660 503,75	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-10 365 401,97		-9 839 458,41	
Muut henkilösivukulut	-2 090 816,60		-2 057 677,62	
Palvelujen ostot	-91 034 030,92		-84 614 194,29	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 216 694,95		-5 869 431,62	
Avustukset	-5 171 477,26		-4 647 471,23	
Muut toimintakulut	-6 809 389,71	-177 729 579,60	-6 280 289,63	-167 969 026,55
TOIMINTAKATE		2 404 249,45		3 119 099,97
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Korkotuotot	2 944,22		0,00	
Muut rahoitustuotot	65 684,97		71 622,89	
Korkokulut	-99 169,58		-28 282,93	
Muut rahoituskulut	-286 120,63	-316 661,02	-286 014,42	-242 674,46
VUOSIKATE		2 087 588,43		2 876 425,51
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 044 588,43		-2 876 425,51	
Arvonalentumiset	-43 000,00	-2 087 588,43	0,00	-2 876 425,51
TILIKAUDEN TULOS		0,00		0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		0,00		0,00

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 2022

	2022		2021	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	2 087 588,43	2 087 588,43	2 876 425,51	2 876 425,51
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-8 807 194,28		-9 805 094,72	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50 000,00	-8 757 194,28	0,00	-9 805 094,72
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-6 669 605,85		-6 928 669,21
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		8 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 812 000,00		-1 412 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 000 000,00	8 188 000,00	0,00	6 588 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-29 074,75		18 721,61	
Vaihto-omaisuuden muutos	236 644,65		-15 653,36	
Saamisten muutos	-1 072 312,44		378 825,88	
Korottomien velkojen muutos	961 750,13	97 007,59	302 458,88	684 353,01
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		8 285 007,59		7 272 353,01
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 615 401,74		343 683,80
RAHAVARAT 31. 12.	12 466 206,89		10 850 805,15	
1. 1.	10 850 805,15	1 615 401,74	10 507 121,35	343 683,80

3.3 Tase

TASE 2022

	2022	2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	382 189,31	508 291,18
Aineettomat oikeudet	176 569,97	273 450,70
Muut pitkäaikaiset menot	205 619,34	234 840,48
AINEELLISET HYÖDYKKEET	40 921 566,28	34 032 858,56
Maa- ja vesialueet	533 707,16	523 847,16
Rakennukset	28 605 837,23	28 854 103,92
Koneet ja kalusto	2 195 019,07	2 426 933,41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 587 002,82	2 227 974,07
SIJOITUKSET	120 494,22	213 494,22
Osakkeet ja osuudet	120 494,22	213 494,22
PYSYVÄT VASTAAAVAT YHTEENSÄ	41 424 249,81	34 754 643,96
VAIHTUVAT VASTAAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	316 973,40	553 618,05
Aineet ja tarvikkeet	316 973,40	553 618,05
SAAMISET	7 227 008,43	6 154 695,99
PITKÄAIKAISET SAAMISET	0,00	9 860,00
Muut saamiset	0,00	9 860,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	7 227 008,43	6 144 835,99
Myyntisaamiset	2 929 217,23	2 518 887,44
Muut saamiset	2 923 279,53	833 176,71
Siirtosaamiset	1 374 511,67	2 792 771,84
RAHAT JA PANKKISAAMISET	12 466 206,89	10 850 805,15
VAIHTUVAT VASTAAAVAT YHTEENSÄ	20 010 188,72	17 559 119,19
VASTAAVAA YHTEENSÄ	61 434 438,53	52 313 763,15

TASE 2022

	2022	2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	11 408 333,58	11 408 333,58
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	11 408 333,58	11 408 333,58
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	0,00	0,00
LAHOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	15 223,58	45 436,44
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	25 047,81	23 909,70
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	40 271,39	69 346,14
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	15 070 000,00	16 882 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 070 000,00	16 882 000,00
LYHYTAIKAINEN	34 915 833,56	23 954 083,43
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 812 000,00	1 812 000,00
Lyhytaikaiset ostovelat	9 617 630,49	6 277 585,51
Muut velat	508 559,06	213 301,48
Siirtovelat	12 977 644,01	15 651 196,44
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	49 985 833,56	40 836 083,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	61 434 438,53	52 313 763,15

3.4 Eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d §:n neutraliteettisäännöksen mukaan kaikki kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva taloudellinen toiminta eli ulosmyynti, joka on 40 000 euroa tai enemmän, on eriytettävä julkisyhteisön kirjanpidossa 1.1.2020 alkaen. Toiminnan on täytettävä markkinaperusteisen hinnoittelun vaatimukset. Hinnoittelussa on otettava huomioon kilpailullisen toiminnan muuttuvat ja kiinteät kustannukset, tulot, investointimenot, rahoituskulut sekä kohtuullinen tuotto toimintaan sitoutuneelle pääomalle.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän osalta on tilinpäätöksen 2022 laadintavaiheessa arvioitu, että eriyttämisvelvollisuus koskee kuntayhtymän työterveyshuollon käyttöön osoitteessa Riistakatu 19 vuokraamia tiloja. Kuntayhtymä vuokraa tilat Ylä-Savon sairaanhoidon tukisäätiöltä. Vuokraustoiminnan tuotot ja kulut eivät ole suoraan johdettavissa kirjanpidosta, joten ne on kerätty manuaalisesti.

Tilojen vuokraaminen työterveydenhuollon käyttöön,
Riistakatu 19
Tilinpäätös 2022

Liikevaihto	54 324
Vuokramenot	-39 050
Poistot	-29 221
Tulos	-13 946

Työterveyshuollon käyttöön vuokrattujen tilojen lisäksi on arvioitu, että eriyttämisvelvollisuus koskee kuvantamispalveluiden myyntiä. Kuntayhtymä tuottaa kuvantamispalveluita lisäalassa ja Kiuruvedellä. Kuvantamispalveluiden ulosmyynti yrityksille oli vuonna 2022 yhteensä 87 533,25 euroa. Kuvantamispalveluiden hinnoittelu perustuu kustannuslaskentaan ja tuotehinnoitteluun. Samaa hinnoittelua käytetään sekä ulkoisessa että sisäisessä myynnissä. Kuvantamispalveluiden taloutta seurataan kustannuspaikkatasolla, joiden perusteella tuotehinnoittelu kattaa toiminnan kustannukset.

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liite 1: Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Yhtymähallituksen 29.11.2022 §149 päätöksen mukaisesti on lisäksi poistettu ennen vuotta 2021 hankitut menojäännöspoistomenetelmällä olleet irtaimen omaisuuden hyödykkeet ja irtaimen omaisuuden hyödykkeet, jotka eivät siirtyneet hyvinvointialueelle. Näiden lisäpoistojen määrä oli yhteensä 102 000 euroa. Lisäksi poistettiin kertapoistolla taseesta ympäristöterveydenhuollon ja ympäristön suojelun irtain omaisuus 160 000 euroa, joka siirtyi korvauksetta lisälmen kaupungille toiminnan siirron yhteydessä kuntien välisen vastuukuntasopimuksen mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa "Suunnitelman mukaisen poistojen perusteet".

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Lääkekeskus: Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen päivän hinnan mukaisesti. Materiaalijärjestelmä päivittää vaihto-omaisuuden viimeisen toteutuneen hankintameno määräisenä.

Pandemiavarasto: Varaston arvo 49 808,45 euroa on laskettu hankintamenojen ja käytön perusteella. Inventaarion perusteella varaston arvo olisi ollut 60 903,36 euroa. Varaston arvoa ei korotettu inventaarion perusteella, koska varastotuotteiden nykyinen hankintameno olisi todennäköisesti alhaisempi.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset ja merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Liite 2: Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma ja tase ovat vertailukelpoisia.

Liite 6: Toimintatuotot vastualueittain

Vastuualueiden toimintatuotot	2022	2021
Hallinto ja tukipalvelut	1 915 051,48	1 562 116,32
Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta	159 013 746,67	150 728 783,26
Hyvinvointipalvelut	4 014 498,86	3 679 307,59
Hoito ja hoivapalvelut	8 290 224,59	8 347 584,07
Terveyspalvelut	6 527 302,48	6 418 445,13
Ympäristö ja terveystalvontapalvelut	373 004,97	351 890,15
Toimintatuotot yhteensä	180 133 829,05	171 088 126,52

* toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Kuntayhtymän toimintatuotot	2022	2021
Myyntituotot	161 510 473,93	151 165 388,14
Maksutuotot	12 227 726,32	12 283 638,82
Tuet ja avustukset	4 568 472,73	6 226 616,88
Muut toimintatuotot	1 827 156,07	1 412 482,68
Toimintatuotot yhteensä	180 133 829,05	171 088 126,52

* toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Liite 9: Palvelujen ostojen erittely

	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	69 939 720,00	65 290 089,14
Muiden palvelujen ostot	21 094 310,92	19 324 105,15
Palvelujen ostot yhteensä	91 034 030,92	84 614 194,29

Liite 11: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

YLÄ-SAVON SOTE-KUNTAYHTYMÄN POISTOSUUNNITELMA 1.1.2021

	Poistomenetelmä		Kuntajaoston suositus
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	5 v	2-5 v
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 v	5-20 v
Liikearvo	Tasapoisto	5 v	2-5 v
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 v	2-5 v
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	2-40 v	2-40 v
Aineelliset hyödykkeet			
Maa -ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto		
Hallinto- ja laitusrakennukset	Tasapoisto	30 v	20-50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 v	20-30 v
Talusrakennukset	Tasapoisto	15 v	10-20 v
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 v	20-30 v
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 v	30-50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 v.	10-15 v
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 v	4-7 v
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 v	10-15 v
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 v	5-10 v
Sairaala-, terveydenhuolto -yms. laitteet	Tasapoisto	5-15 v	5-15 v
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 v	3-5 v
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 v	3-5 v
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Ei poistoa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet			
Ei poistoa			

Tasenimikkeistön tarkempi määrittely KILA:n kuntajaoston tase- ja poisto-ohjeessa, tarvittaessa kuntayhtymä antaa sisäisen ohjeistuksen poistosuunnitelman tase-erien yksilöidystä sisällöstä.

Yhtymävaltuusto määrittää poistoajat talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Investointien aktivointien alaraja on 10 000 €.

Liite 14: Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	2022	2021
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00

Liite 19: Tiedot pysyvien vastaavista tase-eräkohtaisesti

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Kiinteistöjen liittymismaksut	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.2022	273 450,70	234 840,49	508 291,19	523 847,16		28 854 103,92	2 426 933,41	2 227 974,07	34 032 858,56
Lisäykset tilikauden aikana	105 058,05	0,00	105 058,05	0,00	9 860,00	880 777,13	452 202,50	7 359 028,75	8 701 868,38
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00
Vähennykset tilikauden aikana	58 672,27	0,00	58 672,27	0,00		0,00	203 981,39	0,00	203 981,39
Tilikauden poisto	147 066,70	29 221,13	176 287,83	0,00		1 129 290,63	476 356,30		1 605 646,93
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00
ero	3 800,19		3 800,19			-246,81	-3 779,15		-4 025,96
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	176 569,97	205 619,36	382 189,33	523 847,16	9 860,00	28 605 837,23	2 195 019,07	9 587 002,82	40 921 566,28
ero									0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	176 569,97	205 619,36	382 189,33	523 847,16	9 860,00	28 605 837,23	2 195 019,07	9 587 002,82	40 921 566,28

Maa- ja vesialueet	kp-arvo
lisalmen sairaalan tontti	476 754,54
Riistakatu 19 A tontti	13 455,03
Asuin- ja toimistorakennus -tontti	33 637,59
Maa-alueet yhteensä	523 847,16

Rakennukset	kp-arvo
lisalmen sairaala	11 595 795,28
Eläinklinikka	341 701,84
Uudisrakennus	16 668 340,11
Rakennukset yhteensä	28 605 837,23

Maa-alueiden verotusarvot:	
140-001-0036-0001-6, Riistakatu	1 186 786,00

Rakennusten verotusarvot:	
lisalmen aluesairaala	14 027 285,15
Eläinklinikka	417 672,72
Uudisrakennus	6 065 740,41
Verotusarvot yhteensä	21 697 484,28

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET

	Osakkeet ja osuudet					JVK-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet Konserni- yhtiöt	Osakkeet Omistusyht. yhteisö	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	JVK- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2022	0	0	0	213 494,22	213 494,22	0	0	0	0,00	0,00
Lisäykset	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Vähennykset	0	0	0	93 000	93 000	0	0	0	0,00	0,00
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.2022	0	0	0	120 494,22	120 494,22	0	0	0	0,00	0,00
Arvonlennukset tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	0	0	0	120 494,22	120 494,22	0	0	0	0,00	0,00

Liite 20: Omistukset muissa yhteisöissä**Tytäryhteisöt**

Ylä-Savon Sairaanhoidon tukisäätiö

y-tunnus	kotipaikka	om.os. %	2022	2021
0846186-4	ljalmi	100 %	458 840,69	516 624,96
oma pääoma			15 414,77	4 878,40
vieras pääoma			-57 784,27	-109 690,97
tilikauden voitto/-tappio				

Muut osakeomistukset

		omistusosuus %	2022	2021
Asunto-osakkeet	ljalmi		13 199,99	13 199,99
As. Oy ljalmen Otavankatu 18 B		6,70 %		
ljalmen Puhelin Oy, 43 kpl	ljalmi	9,16 %	23 643,97	23 643,97
Sakupe Oy, 1602-1629	Siilinjärvi	0,97 %	4 709,26	4 709,26
Sansia Oy	Kuopio	0,72 %	2 000,00	2 000,00
Ylä-Savon ICT-palvelut Oy	ljalmi	45,00 %	22 500,00	22 500,00
Ylä-Savon Toimi-työvalmennussäätiö	ljalmi	86,00 %	0,00	43 000,00
Istekki Oy	Kuopio	0,21 %	20 000,00	20 000,00
Kuntien Tiera Oy, 2469 osaketta	Helsinki	0,08 %	4 941,00	4 941,00
Sarastia Oy	Helsinki		4 500,00	4 500,00
Itä-Suomen Laboratoriokeskus	Kuopio	1,57 %	0,00	50 000,00
Servica Oy	Kuopio		25 000,00	25 000,00
Muut yhteensä			120 494,22	213 494,22

Liite 23: Saamisten erittely

		2022	2021
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä			
Myyntisaamiset			0,00
Saamiset jäsenkunnilta ja sopimus-			
kunnilta			
Myyntisaamiset		3 621,28	5 674,38

Liite 24: Siirtosaamisiin siirtyvät olennaiset erät

	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Kelan korvaus työterv.huoll.	381 000,00	400 791,00
Muut tulojäämät	303 748,88	361 992,68
Koronakorvaus 9-12/2021	0,00	1 500 000,00
Hankkeiden maksatushakemukset	585 253,44	529 988,16
Kelan sairaspäiväraha korvaukset	104 509,35	
Tulojäämät yhteensä	1 374 511,67	2 792 771,84

Liite 25: Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	11 408 333,58	11 408 333,58
Lisäykset		
Peruspääoma 31.12.	11 408 333,58	11 408 333,58

Erittely peruspääoman jakautumisesta		
Jäsenkunta	2022	2021
Iisalmi	7 050 163,03	7 050 163,03
Kiuruvesi	1 880 601,39	1 880 601,39
Sonkajärvi	1 188 072,43	1 188 072,43
Vieremä	1 289 496,73	1 289 496,73
Yhteensä	11 408 333,58	11 408 333,58

Liite 27: Pitkäaikaisen vieraspääoman erittely veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 822 000,00	9 634 000,00

Liite 30: Pitkä- ja lyhytaikaiset velat jäsenkunnille

Vieras pääoma				
	2022		2021	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat jäsenkunnille				
Ostovelat		294 712,37		275 411,84
Siirtovelat		947 530,81		3 682 031,81
Yhteensä		1 242 243,18		3 957 443,65

Liite 33: Siirtovelkoihin sisältyvät oleelliset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät oleelliset erät		
	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät	330 009,57	691 358,22
Lomapalkkavelan ja henkilösivuk. jaksotukset	8 682 203,93	8 911 580,23
Rintamaveteraanien valtionosuudet	0,00	183 533,12
Jäsenkuntien loppulaskut	947 530,81	3 396 823,47
Muut siirtovelat	3 017 899,70	2 467 901,40
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	12 977 644,01	15 651 196,44

Liite 38: Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut	2022	2021*
Koneet ja laitteet	533 510,34	697 729,80
josta seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	251 911,82	289 967,90
Toimitilojen vuokravastuut*	2 315 877,14	2 315 877,14
Yhteensä	2 849 387,48	3 013 606,94

*Talousarvion 2022 mukaisesti

Liite 42: Henkilöstön määrä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2022	2021
Hallinto- ja tukipalvelut	193	198
Talous-, tieto- ja kehittämistoiminta	32	37
Hyvinvointipalvelut	356	330
Hoito- ja hoivapalvelut	480	466
Terveyspalvelut	360	369
Ympäristö- ja terveysvalvontapalvelut	36	35
Yhteensä	1457	1435

Liite 43: Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Henkilöstökulut	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	68 497 986,76	66 557 639,78
Henkilöstökulut aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	60 124,30
Henkilöstökulut yhteensä	66 617 764,08	64 577 993,10

Liite 44: Luottamushenkilön palkkioista peritetyt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut	2022	2021
Pohjois-Savon Kokoomus ry	1 293,00	1823,50
Keskusta, Pohjois-Savon piiri	9 104,00	10 931,50
Sosiaalidemokraatit	1 690,00	2 534,33
Vasemmistoliitto, Iisalmi	553,75	1 147,50
Vasemmistoliitto, Kiuruvesi	1 069,50	1 072,38
Ylä-Savon Perussuomalaiset ry	419,25	243,75
Savi-Karjalan Vasemmisto	162,50	97,50
Perussuomalaiset, P-S Piiri	1442,50	925,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	15 734,50	18 775,96

Liite 45: Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	26 235,00	14 045,24
Tarkastuslautakunnan avustaminen	795,00	1 298,26
Muu tilintarkastus		
Palkkiot yhteensä	27 030,00	15 343,50

5 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätöksen allekirjoitus:

lissalnessa 28.3.2023

Yhtymähallitus

Kauko Korolainen

Jouni Toppinen

Anne Kekkonen

Seppo Knuutila

Anne Lammi

Pekka Taipale

Kati Ähman

Sisko Toivanen

Marja-Leena Kärkkäinen

Eero Kyllönen

Erkki Rintakuusi

Ilpo Kärkkäinen

Merja Tuovinen

Juha Eskelinen

Eveliina Vidgren

Leila Pekkanen
toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

lissalnessa ____kuuta 2023

KPMG Oy
Katri Hokkanen
JHT, KHT

Ylä-Savon SOTE
KUNTAYHTYMÄ

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 102 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 102 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 102 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 102 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 102 sider før denne side

KATRI PAULIINA HOKKANEN

8bf6d405-bf1b-4bac-8df5-160299e9efe2 - 2023-04-12 06:56:34 UTC +03:00

BankID / MobileID - d31b424a-b9ff-4b82-8fa4-a81867cb70fa - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende